

δρομος

ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΛΕΞΗ

**«Η χρεοκοπία
και το πολιτισμικό μας
πρόβλημα»**

Ομιλητής:
Λαοκράτης Βάσσης

- Κυριακή 9/2, στις 17:30, το Α΄ μέρος
- Κυριακή 16/2, στις 17:30, Β΄ μέρος

Στο Κτίριο 11δ, Ρεθύμνου 11
και Ιουλιανού, Πεδίο του Άρεως

ΝΕΕΣ ΣΤΟΙΧΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΣΕΛΙΔΑ 8

Ηγεμών εκ Δυτικής Λιβύης

**Η πολιτική των ελληνικών ελίτ απέναντι στην υποβάθμιση και τις απειλές
προωθείται με όρους ιδιωτικής διαχείρισης, καταλήγοντας να είναι
περιορισμένης ευθύνης και αποτελεσματικότητας, δηλαδή υποτελής...**

*Μήτε βαθύς στες σκέψεις ήταν, μήτε τίποτε.
Ένας τυχαίος, αστείος άνθρωπος.
Πήρε όνομα ελληνικό, ντύθηκε σαν τους Έλληνες,
έμαθ' επάνω, κάτω σαν τους Έλληνες να φέρεται·
κ' έτρεμεν η ψυχή του μη τυχόν*

*χαλάσει την καλούτσικη εντύπωσι
μιλώντας με βαρβαρισμούς δεινούς τα ελληνικά,
κ' οι Αλεξανδρινοί τον πάρουν στο ψιλό,
ως είναι το συνήθειο τους, οι απαίσιοι.*

Κωνσταντίνος Π. Καβάφης

ΤΟ ΘΕΜΑ

**Ο τουρκικός
επεκτατισμός
συναντά την όξυνση
του προσφυγικού**

ΣΕΛΙΔΕΣ 2-3

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

**Οι οικονομικές
επιπλοκές
του κορωνοϊού**

ΣΕΛΙΔΑ 13

ΔΙΕΘΝΗ

**«Αθώωση»-ανάσα
για τον Τραμπ**

ΣΕΛΙΔΕΣ 16-17

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Ηρακλής Γκότσης

*επιστημονικός υπεύθυνος
του 18Ανω*

**Η τοξικομανία μέσω
κοινωνικού ελέγχου**

ΣΕΛΙΔΕΣ 20-21

■ **Κείμενα:**
Σπύρος Παναγιώτου

το θέμα της εβδομάδας

Ο τουρκικός επεκτατισμός συναντά την όξυνση του προσφυγικού

Η επεκτατική πολιτική της γειτονικής χώρας και το προσφυγικό/μεταναστευτικό αποτελούν δύο μεγάλες «νάρκες» για την Ελλάδα

Τα όσα συντελέστηκαν στο Αιγαίο την περασμένη βδομάδα αποτελούν εικόνες από το άμεσο μέλλον. Εικόνες που έχουν εξαγγελθεί με τη μεγαλύτερη σαφήνεια από το καθεστώς της Άγκυρας, που δοκιμάζονται συστηματικά και με επιτυχία τα τελευταία χρόνια και κανείς δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι δεν τα κατάλαβε.

Όπως είναι γνωστό, την ημέρα της επετείου των 24 χρόνων από τα γεγονότα στα Ίμια, το τουρκικό ερευνητικό σκάφος Oruc Reis εισήλθε σε θαλάσσια περιοχή της ελληνικής υφαλοκρηπίδας στα ανοικτά του Καστελόριζου σε μια καταφανή πράξη αμφισβήτησης της ελληνικής κυριαρχίας στην περιοχή και δημιουργίας τετελεσμένων στο κλίμα της αναζήτησης διεξόδου στις ελληνοτουρκικές διαφορές μέσω προσφυγής στη Χάγη. Την πρακτική αυτή η Άγκυρα την εφαρμόζει συστηματικά σε Αιγαίο και Κύπρο. Με συνεχείς παραβιάσεις του εναερίου χώρου των 10 ναυτικών μιλίων και υπερπτήσεις πολεμικών αεροπλάνων πάνω από κατοικημένα νησιά η Άγκυρα επιχειρεί κάτι παραπάνω από μια προσπάθεια εκφοβισμού. Στέλνει ένα καθημερινό μήνυμα σε Ελλάδα και διεθνώς ότι τα σύνορα στο Αιγαίο είναι ασαφή και γκρίζα. Εκμεταλλεύεται παράλληλα την ανοχή και υποχωρητικότητα της Ελλάδας για να αξιοποιήσει, σε μελλοντική φάση, ότι η στάση της δεν ήταν έκφραση μιας παραβατικής συμπεριφοράς αλλά διαχρονική απόδειξη ότι στις ελληνοτουρκικές διαφορές εξέχουσα θέση έχουν θέματα θαλάσσιων και εναέριων συνόρων στο Αιγαίο όπως και ζήτημα κυριαρχίας σε ορισμένα νησιά. Η επιλογή ώστε η πρόσφατη «δοκιμασία» αμφισβήτησης της ελληνικής υφαλοκρηπίδας να γίνει στα ακραία όριά της δεν ήταν τυχαία. Το ερευνητικό σκάφος αφού παρέμεινε στην περιοχή για αρκετές ώρες αποχώρησε για την Κύπρο. Και αμέσως μετά ανακοινώθηκε άσκηση του τουρκικού ναυτικού πολύ πιο κοντά, στα ανατολικά

Τεστ υπαναχωρήσεων από την παρουσία του Oruc Reis

παράλια της Κρήτης. Παράλληλα ανακοινώθηκε και έναρξη ερευνητικών εργασιών στα όρια της ΑΟΖ που συμφωνήθηκε μετά την υπογραφή του μνημονίου Τουρκίας-Λιβύης. Η πρώτη δοκιμασία «ωρίμασε» τις προϋποθέσεις για τις επόμενες. Αναμένονται αρκετά και απρόβλεπτα ενδιάμεσα βήματα.

Την ίδια πολιτική, άλλωστε, εφάρμοσε η Άγκυρα στην Κύπρο. Πρώτα αμφισβήτησε την ανακήρυξη ΑΟΖ από την Κυπριακή Δημοκρατία. Μετά προειδοποίησε εμπλεκόμενα κράτη και εταιρείες ότι δεν θα επιτρέψει καμιά εργασία χωρίς την έγκρισή της εφαρμόζοντας μάλιστα αυτήν τη δήλωση απομακρύνοντας με τη χρήση βίας το ιταλικό σκάφος της ENI που πραγματοποιούσε εργασίες σε περιοχή που της είχε παραχωρηθεί. Στην πορεία κλιμάκωσε με ερευνητικές εργασίες αλλά και γεωτρήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ εκμεταλλευόμενη πλήρως την αδράνεια της ελληνοκυπριακής πλευράς και την ανοχή

της «διεθνούς κοινότητας» παρά τις καταγγελίες για «επικίνδυνη συμπεριφορά». Η Τουρκία επιχειρεί να καταστήσει την επιθετική της συμπεριφορά ως γεωπολιτικό δεδομένο αξιώνοντας έτσι να ληφθεί υπόψη σε όποια μελλοντική διευθέτηση. Το γεγονός είναι ότι οι διεθνείς πιέσεις σε Αθήνα και Λευκωσία για συμβιβασμό «δικαιώσεων» την πολιτική της Άγκυρας. Ακόμα και η επιλογή της ημέρας δεν ήταν τυχαία. Η Τουρκία θέλησε να υπενθυμίσει ότι το πρακτικό αποτέλεσμα των γεγονότων στα Ίμια ήταν η συμφωνία του Ελσίνκι που αναγνώριζε εδαφικές διεκδικήσεις της Τουρκίας στο Αιγαίο. Στην πραγματικότητα ο Ερντογάν υπενθύμιζε ότι η Ελλάδα θα υποχρεωθεί σε νέες παραχωρήσεις είτε μέσω ενός θερμού επεισοδίου, είτε μέσω διαλόγου με αποδοχή των τετελεσμένων.

Υποκρισία και υποχωρητικότητα σε γραμμή Χάγης

Η στάση της ελληνικής κυβέρνη-

σης στις τελευταίες προκλήσεις της Άγκυρας ίσως μελλοντικά διδάσκεται στις ανά τον κόσμο σχολές διπλωματίας ως ανέκδοτο. Στην αρχή διέδωσε ότι το ερευνητικό σκάφος πραγματοποιεί «αβλαβή διέλευση» και παρακολουθείται στενά από ελληνικό σκάφος. Όταν διέρρευσε ότι έχει απλωμένα τα ερευνητικά του καλώδια υποστήριξε ότι «παρασύρθηκε από τον ισχυρό άνεμο και δεν μπορεί να αλλάξει πορεία». Και όταν αργότερα ειδικόι στην μετεωρολογία απέδειξαν ότι ο καιρός ήταν καλός, η κυβέρνηση σιώπησε. Στην ίδια γραμμή κινήθηκε και ο πρώην υπουργός Άμυνας του ΣΥΡΙΖΑ, απόστρατος στρατηγός Αποστολάκης. Το κυριότερο, η κυβέρνηση απέφυγε έστω να υπονοήσει ότι το τουρκικό σκάφος πραγματοποιούσε έρευνες εντός της ελληνικής υφαλοκρηπίδας για να μην ερεθίσει περισσότερο την Τουρκία. Για να δικαιολογηθεί η παρουσία του ελληνικού πολεμικού πλοίου έγινε αναφορά για έρευνες εντός

του FIR Αθηνών. Το δραματικό, στα όρια του γελοίου, δεν είναι η καταγγελία μιας θαλάσσιας έρευνας στον εναέριο χώρο. Η παράλειψη κάθε αναφοράς στην ελληνική υφαλοκρηπίδα όχι μόνο μετριάξει την τουρκική πρόκληση, αλλά νομιμοποιεί και τις αμφισβητήσεις που εγείρει η Άγκυρα. Μέσα σε αυτό το ιλαροτραγικό κλίμα αναμενόμενη ήταν η κυβερνητική αμηχανία. Την στιγμή που ο πρωθυπουργός επισκεπτόταν τη Σαουδική Αραβία για να εισπράξει τα ανταλλάγματα από την παραχώρηση των ελληνικών Patriot, ο υπουργός Άμυνας διέψευδε τη δήλωση Ερντογάν περί συμφωνίας μη εορτασμού της επετείου των Ίμίων, για να αυτοδιαψευστεί αμέσως μετά. Η στάση του προκάλεσε τον «εκνευρισμό» του υπουργού Εξωτερικών Ν. Δένδια που θεώρησε αποτυχημένη την επικοινωνιακή διαχείριση της παρουσίας του τουρκικού πλοίου και διαφώνησε με την επίσημη δήλωση ότι η Τουρκία «τεστάρει τα ελληνικά αντανάκλαστικά». Θύμισε μάλιστα ότι ο ίδιος έχει ορκιστεί να «φυλάττει πίστη στο Σύνταγμα και την Πατρίδα» χωρίς να αποσαφηνίσει ποιον αφορά η αναφορά.

Υπάρχει ένα συμπέρασμα. Η παρουσία του τουρκικού πλοίου Oruc Reis στην ελληνική υφαλοκρηπίδα είναι προοίμιο μεταφοράς των όσων συμβαίνουν στην κυπριακή ΑΟΖ στο Αιγαίο. Αποσκοπεί στη συντήρηση και κλιμάκωση μιας επιθετικότητας που δημιουργεί τετελεσμένα ικανά να αξιοποιηθούν πριν ή μετά από ένα θερμό επεισόδιο. Η ελληνική «στρατηγική» που συνίσταται στην ψευδαίσθηση ότι οι συνεχείς παραχωρήσεις σε ΗΠΑ και Ε.Ε. μπορούν να εγγυηθούν τα σύνορα και την ειρήνη στην περιοχή αλλά και μια «δίκαιη» επίλυση των ελληνοτουρκικών διαφορών στη Χάγη φέρνουν πιο κοντά ένα θερμό επεισόδιο. Και καθιστούν ακόμα πιο πιθανό έναν συμβιβασμό με σημαντικές παραχωρήσεις σε σύνορα και εθνική κυριαρχία.

Η παρουσία του τουρκικού πλοίου Oruc Reis στην ελληνική υφαλοκρηπίδα είναι προοίμιο μεταφοράς των όσων συμβαίνουν στην κυπριακή ΑΟΖ στο Αιγαίο. Αποσκοπεί στη συντήρηση και κλιμάκωση μιας επιθετικότητας που δημιουργεί τετελεσμένα ικανά να αξιοποιηθούν πριν ή μετά από ένα θερμό επεισόδιο

Το παλλαϊκό αίτημα αποσυμφόρησης των νησιών και άμεσου απεγκλωβισμού προσφύγων και μεταναστών από τα νησιά είναι δίκαιο. Είναι ταυτόχρονα ικανό να ενώσει τους «από κάτω» και να στριμώξει τους «από πάνω».

Αδιέξοδα στη διαχείριση του προσφυγικού

Ο πρόσφατος ξεσηκωμός προσφύγων και μεταναστών στη Μυτιλήνη και η οξύτητα που κυριαρχεί στα υπόλοιπα νησιά πρώτης υποδοχής αποτελεί και αυτός μια εικόνα από ένα προαναγγελθέν μέλλον. Η συγκέντρωση δεκάδων χιλιάδων ανθρώπων κάτω από απάνθρωπες συνθήκες, σε άθλιες εγκαταστάσεις ανάκανες να τους «φιλοξενήσουν», αναπόφευκτα θα οδηγήσει σε εκρήξεις.

Και ταυτόχρονα η επιβάρυνση της καθημερινότητας των χιλιάδων κατοίκων των ακριτικών νησιών, που έρχεται να προστεθεί στα ήδη οξυμένα προβλήματα που γεννά η χρόνια εγκατάλειψή τους από το κράτος είναι αδύνατο να μην φέρει δικαιολογημένες αντιδράσεις.

Δεν τιμά κανέναν πολίτη αυτής της χώρας η μετατροπή των νησιών σε ανθρωπίνους φράκτες και μόνιμες, ανοικτές ή κλειστές μικρή σημασία έχει, φυλακές ψυχών. Είναι παράλογο να αγνοείται ότι μια κατεστραμμένη οικονομικά χώρα δεν μπορεί να εξασφαλίσει, ούτε στα νησιά ούτε στην ενδοχώρα, τη φιλοξενία και τη μόνιμη εγκατάσταση ενός απροσδιόριστου και συνεχώς αυξανόμενου αριθμού πολιτών.

Και είναι το ίδιο παράλογο να χρεώνονται οι ευθύνες της αδυναμίας διαχείρισης αυτού του προβλήματος στους πολίτες. Αποτελεί έσχατη ιδεοληψία και βαριά αδυναμία κατανόησης της πραγματικότητας η παρουσίαση ως εκδήλωση ρατσισμού, ξενοφοβίας ή φιλοναζισμού των παλλαϊκών αντιδράσεων των κατοίκων των νησιών που αντιδρούν στα зоφeρά αδιέξοδα της ευρωπαϊκής και της σημερινής –συνέχεια της προηγούμενης– κυβερνητικής πολιτικής. Δεν έχουν ανάγκη οι νησιώτες να υπενθυμίζει κανείς την αλληλεγγύη και τον ανυπόκριτο ανθρωπισμό που έδειξαν και δείχνουν.

Αποτελεί πολιτικό παραλογισμό να έρχονται σε αντιπαράθεση τα δικαιώματα των ντόπιων με εκείνα των μεταναστών. Πολύ περισσότερο όταν τα δεύτερα εξυπηρετούνται με το αζημίωτο από οικονομικά συμφέροντα μεγάλης κλίμακας. Ταυτόχρονα δεν είναι δυνατό με

έναν εύκολο, ταχυδακτυλουργικό τρόπο να ενώσουμε τις φωνές τους σε μια ενιαία διεκδίκηση. Και είναι πολλοί οι παράγοντες που δεν καθιστούν εφικτό έναν τέτοιο στόχο.

Όπως και να το κάνουμε πρόσφυγες και μετανάστες δεν συνωστίζονται ούτε στο Βέλγιο, ούτε στο Βερολίνο. Οι ευρωπαϊκές πρωτεύουσες φρόντισαν και θωράκισαν τα σύνορά τους. Στοιβάχτηκαν στα ακριτικά νησιά και τροφοδοτούνται με συνεχώς αυξανόμενα ρεύματα παρά τις όποιες μεταφορές στην ενδοχώρα. Εγκλωβίστηκαν σχεδιασμένα σε μια χώρα που δεν επέλεξαν ως τελικό προορισμό τους. Φυλακίστηκαν σε μια περιοχή που βρίσκεται στο επίκεντρο των διεκδικήσεων από τον τουρκικό επεκτατισμό. Σε μια περιοχή που η κυριαρχία της έχει γκριζάρει από την ανεξέλεγκτη δράση ΜΚΟ, μυστικών υπηρεσιών και διάφορων επαγγελματιών της ρευστοποίησης κοινωνιών και χωρών.

Οι ίδιοι οι πρόσφυγες είναι θύματα ενός διπλού εγκλήματος. Από την μια της δυτικής συμμαχίας που κατέστρεψε οικονομικά και στρατιωτικά τις εστίες τους. Από την άλλη του τουρκικού καθεστώτος που τους αξιοποιεί ως εκβιαστικά όπλα στην προσπάθεια αναβάθμισής του στη διεθνή σκηνή. Ενός καθεστώτος που σε ένα παροξυσμό υποκρισίας δηλώνει έτοιμο να «υπερασπιστεί τα δικαιώματα» των θυμάτων του. Ποιος μπορεί να αποκλείσει κάθε είδους «παρέμβασης» ώστε να αξιοποιηθούν και οι διαμαρτυρίες τους για τους ίδιους εκβιαστικούς σκοπούς;

Η αποδοχή της λογικής ότι «το φαινόμενο είναι παγκόσμιο και πρέπει να συνθίσουμε με αυτό» είναι άλλη μια εκδοχή της ανυπαρξίας κάθε εναλλακτικής. Είναι έκφραση μιας παθητικής αποδοχής των επιλογών των κυρίαρχων. Το παλλαϊκό αίτημα αποσυμφόρησης των νησιών και άμεσου απεγκλωβισμού προσφύγων και μεταναστών από τα νησιά είναι δίκαιο. Είναι ταυτόχρονα ικανό να ενώσει τους «από κάτω» και να στριμώξει τους «από πάνω».

editorial

Σκηνές από «προσεχώς»...

Τα όσα ζούμε εδώ και μια βδομάδα θυμίζουν έντονα τις «σκη- νές από προσεχώς» που βλέπουμε στον κινηματογράφο. Στην επέτειο των Ιμίων, το τουρκικό πλοίο εισέρχεται ανενόχλητο στην ελληνική υφαλοκρηπίδα, ρίχνει καλώδια ή κάνει έρευνες. Τεστάρισμα και πρόβα μαζί. Η ελληνική πλευρά, ψύχραιμη, ομιλεί για άσχημες καιρικές συνθήκες που παρέσυραν το πλοίο. Καπάκι έρχονται οι δηλώσεις του Ερντογάν ότι φέτος οι Έλληνες μας άκουσαν και δεν έκαναν τίποτα στην περιοχή των Ιμίων γιατί τους προειδοποιήσαμε ότι θα αντιδράσουμε. Επαλήθευση δηλαδή του δόγματος «δεν μας ενοχλείτε δεν σας πειράζουμε». Στο εσωτερικό της χώρας, καλά κρατεί το «μασάζ» για «στρατη- γική ψυχραιμία» και «διπλωματική απομόνωση της Τουρκίας», για «αποφασιστική στάση» και «κόκκινες γραμμές». Στην πράξη βέβαια συνεχίζουμε τα ΜΟΕ (μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύ- νης), τη γραμμή του κατευνασμού και της «συνεκμετάλλευσης», της προσφυγής στη Χάγη. Για να εκπλαγούμε ξανά όταν ο Ερ- ντογάν προχωρήσει στις διακηρυγμένες από καιρό κινήσεις του, δυτικά και νοτίως της Κρήτης και στην κατάργηση της κυριαρχί- ας μας στο Καστελλόριζο και τη γύρω περιοχή του.

Όσα είδαμε να ξετυλίγονται στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου περιέχουν κι αυτά «σκη- νές από προσεχώς». Είναι πια καθαρό ότι «αλλάζει η χρήση» των νησιών βίαια και κάτω από το σχεδιασμό Ε.Ε. και Τουρκίας. Παύουν σταδιακά να είναι τόποι τουριστικής αξιοποίησης, γεωργικής παραγωγής, τόποι ελληνικού πολιτι- σμού και συνάντησης ανθρώπων. Μετατρέπονται σε μεγάλες φυλακές, σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, με δυσμενείς συνέπει- ες για τον τοπικό ελληνικό πληθυσμό. Ο τρόπος ζωής δεκαετιών αλλάζει, η κοινωνία διαλύεται, οι κάτοικοι καθίστανται όμηροι στον τόπο τους και θεατές των αλλαγών.

Το αίτημα για «αποσυμφόρηση τώρα» των νησιών ακούγεται βροντερά και αποκτά παλλαϊκό χαρακτήρα. Το ίδιο υποστηρί- ζουν άλλωστε και οι πρόσφυγες που θέλουν να φύγουν προς Δυ- σμάς. Όμως τα αυτιά των υπευθύνων κωφεύουν. Αλήθεια γιατί ο ΣΥΡΙΖΑ εχθές και η Ν.Δ. σήμερα δεν απομακρύνουν από τα νησιά τους πρόσφυγες; Διότι απλά εφαρμόζουν κατά γράμμα τις εντολές της Ε.Ε. που καθιστούν την Ελλάδα ολόκληρη φράκτη των προσφυγικών ροών.

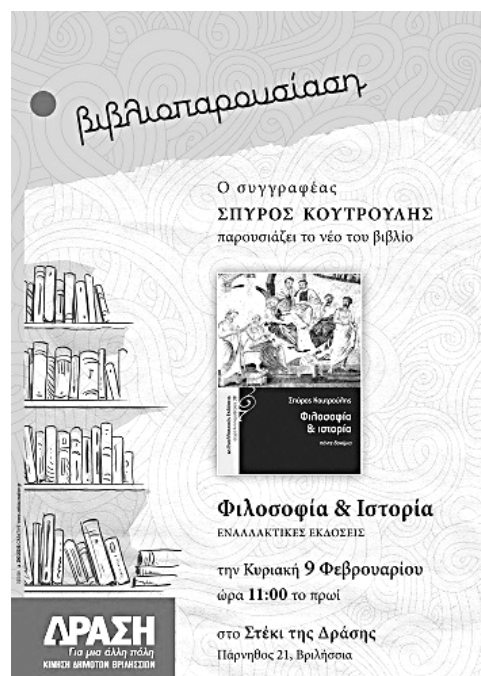
Είναι αλήθεια πως σκηνές σαν αυτές των νησιών θα δούμε και σε άλλες περιοχές της χώρας όπου θα μεταφερθεί μέρος των προσφύγων – μεταναστών. Και είναι επόμενο. Όπου δημιουργούνται «δομές φιλοξενίας», κλειστές ή ανοιχτές, ακολουθούν πολλά προβλήματα. Οι τόποι που επιλέγονται είναι πάντα υπο- βαθμισμένες περιοχές που έτσι υποβαθμίζονται ακόμα περισσό- τερο.

Με δυο λόγια, τούρκικος επεκτατισμός και προσφυγικό απο- τελούν τις δύο μεγάλες «βόμβες» κι ας σκεφτούμε πως ακόμα βλέπουμε το «προσεχώς». Μαζί με τη γεωπολιτική περιπλοκή εγκυμονούν τεράστιους κινδύνους για την ειρήνη, την κυριαρ- χία, τη δημοκρατία.

Ο συνολικός αναδασμός της περιοχής πρέπει να γίνει με όρους ισχύος και με τους λαούς παθητικοποιημένους.

ατζέντα

08.02-14.02.2020 agenda@edromos.gr

✓ Ο Σπύρος Κουτρούλης στο στέκι της «Δράσης» Κυριακή 9/2, 11:00, Πάρνηθος 21, Βριλήσσια

Την Κυριακή 9 Φεβρουαρίου στις 11:00 το πρωί, φιλοξενούμε στο στέκι της «Δράσης» (Πάρνηθος 21), τον Σπύρο Κουτρούλη για να μας παρουσιάσει το νέο του βιβλίο «**Φιλοσοφία & Ιστορία**», (Εναλλακτικές Εκδόσεις).

Πρόκειται για την δεύτερη μεταξύ τριών συνεχόμενων παρουσιάσεων - συζητήσεων που γίνονται αυτή την περίοδο στο στέκι της «Δράσης», Πάρνηθος 21, Βριλήσσια. Επόμενη συζήτηση, την μεθεπόμενη Κυριακή 23 Φεβρουαρίου, στις 11:00 το πρωί, όπου η καθηγήτρια του Παντείου Πανεπιστημίου Ιωάννα Τσιβάκου παρουσιάζει το νέο της βιβλίο «Συναίσθημα και ορθολογικότητα, η Ελληνική Εμπειρία».

✓ Συναυλία Αλληλεγγύης Παρασκευή 13 Φεβρουαρίου

Σε μια εποχή που πολιτικές εξαθλίωσης βάλλουν τα κοινωνικά και εργασιακά δικαιώματα των πολιτών, οφείλουμε συμπαράσταση, στήριξη και αλληλεγγύη στους συνανθρώπους μας και τις οικογένειες τους, που περνούν δύσκολες στιγμές λόγω προβλημάτων υγείας.

Έτσι, το ΣΤΑΖΟΕ (Σωματείο Τεχνικών Απασχολούμενων σε Ζωντανές Οπτικοακουστικές Εκδηλώσεις) διοργανώνει συναυλία αλληλεγγύης με σκοπό την οικονομική ενίσχυση δύο μελών του και των οικογενειών τους, βοηθώντας έτσι στα αυξημένα έξοδά τους.

Συμμετέχουν και στηρίζουν αλφαριθμητικά:

10code, Παν Βαν, ΚΡΑΑΚ, Nightstalker, Γιάννης Αγγελάκας, Παύλος Παυλίδης & the B-movies, Μύρωνας Στρατής, The Black Capes, +more tba.

Η είσοδος είναι 5 ευρώ και τα έσοδα θα διατεθούν στους συναδέλφους και τις οικογένειές τους

Ώρα έναρξης 20:00

Gagarin 205 Live Music Space

Λιοσιών 205, Αθήνα, τηλ.: 2114112500

Πληροφορίες στο www.stazoe.gr και στο e-mail: info@stazoe.gr

► Εκδηλώσεις

■ Σάββατο 8/2

Αθήνα

Η θεατρική ομάδα «Συντεταγμένοι» παρουσιάζει «**Το Κοντραμπάσο**» του Πατρίκ Ζισκίντ σε σκηνοθεσία Τσιάνας Σκανάτοβιτς με ερμηνευτή τον Ευάγγελο Βογιατζή για πέντε ακόμα παραστάσεις, σήμερα Σάββατο και στις 11, 13, 20 και 21 Φεβρουαρίου, στο Ελεύθερο Αυτοδιαχειριζόμενο Θέατρο Εμπρός (Ρήγα Παλαμήδου 2, Ψυρρή). Εί-

σοδος με ελεύθερη συνεισφορά.

■ Σάββατο 8/2

Αθήνα

Ανοιχτή συνέλευση Συντονιστικού Αναπληρωτών Αδιόριστων Εκπαιδευτικών. Στις 17:00 στην ΔΟΕ (Ξενοφώντος 15α)

■ Δευτέρα 10 Φεβρουαρίου

Πειραιάς

Το Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς

συνεχίζει τις προβολές του θεματικού κύκλου με τίτλο «**Το ελληνικό ντοκιμαντέρ στο Ιστορικό Αρχείο ΠΙΟΠ**» με το ντοκιμαντέρ του Αλέξανδρου Σκούρα «**Αναζητώντας τον Καζαντζάκη**». Την προβολή θα προλογίσει ο σκηνοθέτης, ενώ στο τέλος θα ακολουθήσει συζήτηση με το κοινό.

Στις 19:00 στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, Δωρίδος 2 & Λεωφόρος Ειρήνης.

✓ Ταινίες που σημάδεψαν

την δεκαετία που μας πέρασε στην Ξύλινη Tabya

Η κινηματογραφική παρέα της Ξύλινης Tabya επιστρέφει για το 2020! Κάθε Τετάρτη του Φλεβάρη βλέπουμε μερικές από τις ταινίες που σημάδεψαν κινηματογραφικά την δεκαετία που μας πέρασε. Από διαφορετικά κινηματογραφικά είδη και με πολύ ιδιαίτερες θεματολογίες, οι ταινίες αυτές βραβεύτηκαν, αγαπήθηκαν από το κοινό, προβληματίσαν και απέκτησαν άμεσα τον χαρακτηρισμό «κλασικές». Κυρίως, απέδειξαν ότι ακόμα και στην εποχή της κυριαρχίας των ψηφιακών εφέ και των κινηματογραφικών franchise, βγαίνει ακόμα καλό σινεμά!

Κάθε Τετάρτη του Φλεβάρη, στις 21:30, Ντεντιδάκηδων & Μαστραχή

12/2: «Αγάπη» (2012) του Michael Haneke

19/2: «Η τέλεια ομορφιά» (2013) του Paolo Sorrentino

26/2: «Κλέφτες καταστημάτων» (2018) του Hirokazu Kore-eda

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΓΟΥΔΗ

ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΟΜΑΣΤΕ ΤΟ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΓΟΥΔΗ

ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΠΑΝΟΡΜΟΥ

✓ Συγκέντρωση

για το Μητροπολιτικό πάρκο Γουδή Τετάρτη 12 Φεβρουαρίου, 17:30

Το Μητροπολιτικό Πάρκο Γουδή (ΜΠΓ) αποτελεί μοναδικό, μεγάλο ελεύθερο δημόσιο χώρο στο λεκανοπέδιο της Αθήνας, με τεράστιες ευεργετικές συνέπειες για την ποιότητα της ζωής των εκατομμυρίων κατοίκων του. Σήμερα, θα έπρεπε να είναι διαμορφωμένο και να λειτουργεί ως ενιαίος χώρος υψηλού πρασίνου, ήπιας αναψυχής και ήπιων πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Η Επιτροπή Αγώνα, αποτελούμενη από συλλογικότητες και φορείς της Αττικής συνεχίζουν με επιμονή τον αγώνα για τη δημιουργία του Μητροπολιτικού Πάρκου και καλούν τους κατοίκους της Αθήνας σε συγκέντρωση την Τετάρτη 12 Φεβρουαρίου 2020 και ώρα 17:30 στην πλατεία στο μετρό της Πανόρμου και σε πορεία που θα ακολουθήσει στο ΥΠΕΝ.

της Αριστεράς
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ρεθύμνου 11, 106 82 Αθήνα
Τηλ.: 210 3468282
Φαξ: 210 3468282
E-mail: info@edromos.gr
www.edromos.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
ΕΝΟΤΗΤΑ αστική μη
κερδοσκοπική εταιρία

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ρούντι Πινάλντι

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:
Τάσος Βαρούνης, Στέλιος
Ελληνιάδης, Σταμάτης
Μαυροειδής, Ρούλα
Μουτσέλου, Βασίλης Ξυδιάς,
Σπύρος Παναγιώτου, Γιώργος
Παπαϊωάννου, Μιχάλης Σιάχος,
Νίκος Ταυρής, Ερρίκος Φινάλης

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:
Κώστας Ανδριανόπουλος,
Αντώνης Ανδρουλιδάκης

Λουκάς Αξελός, Απόστολος
Αποστολόπουλος, Κώστας
Βενιζέλος, Νίκος Γεωργιάδης,
Παύλος Δερμενάκης, Χριστίνα
Βαλεντίνια Θάνου, Στέργιος
Θεοδωρίδης, Γιώργος
Θεοδωρόπουλος, Ιριγένεια
Καλαντζή, Γιώργος Α. Λεονταρίτης,
Κώστας Λιβιεράτος, Γιώργος
Λιερός, Μαρία Μάρκου,
Δημήτρης Μόνος, Μανώλης
Μούστος, Ευτύχης Μπιτσάκης,
Μύρωνας Ξυδάκης, Δημήτρης

Ουλίας, Γιώργος Πατέλης,
Χρήστος Πραμαντιώτης, Γιάννης
Ραχιώτης, Σωτήρης Ρούσσος,
Τριαντάφυλλος Σερμέτης, Λόλα
Σκαλτσά, Κώστας Στοφόρος, Φώτης
Τερζάκης, Γιώργος Τσαφέρης

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:
Κάρλο Φορμέντι (Ιταλία), Κατού
Αρκονάδα (Βολιβία), Σάλεμ Μπεν
Παχία (Τυνησία), Χάλεντ Μπαράκτι
(Παλαιστίνη), Μάρκο Σαντοπάντρε
(Ιταλία), Μουμία Αμπού Τζαμάλ

(ΗΠΑ), Χοσέ Μαρία Σισόν (ILPS),
Ρικάρντο Φιέρο (Αργεντινή)

ΣΚΙΤΣΑ:
Βαγγέλης Παπαβασιλείου,
Πέτρος Ζερβός, John Αντόνιο
(Γιάννης Αντωνόπουλος), Latuff,
Vasco Gargalo

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ:
Δημήτρης Αρβανίτης

ΥΠΕΥΘ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ:
Νίκος Μάλλιαρης
Τηλ.: 6945804299
E-mail: malliaris@edromos.gr

Τάνια Μήτσιου
Τηλ.: 6976864058

ΕΚΤΥΠΩΣΗ:
Newspresshold
Γ. Τασσιόπουλος – Κ. Μπάρλας Ο.Ε.
Τηλ. 210 6620788-734

01 ΠΟΛΙΤΙΚΗ

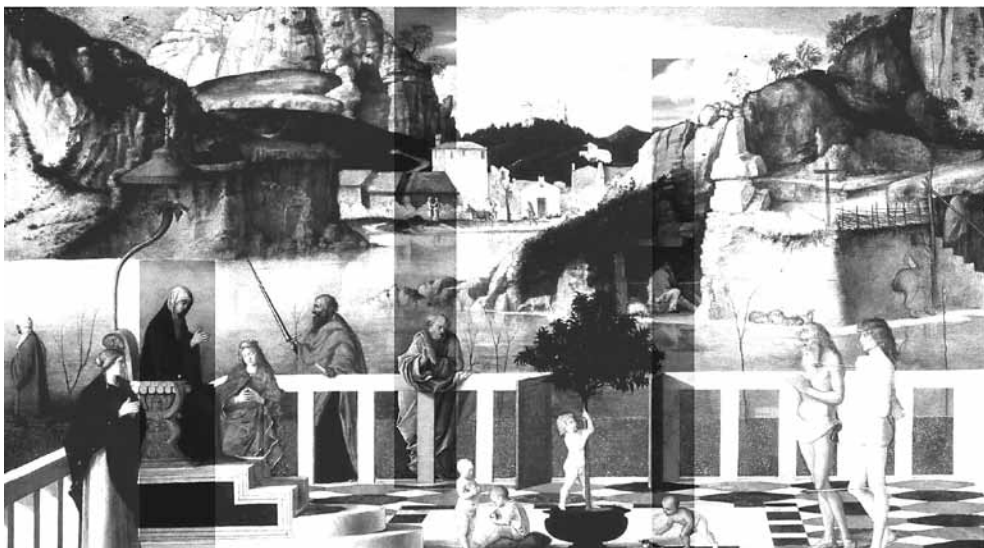
Οι «όλα τα κομματιάζω, όλα τα θρυμματίζω»...

■ ΤΟΥ ΡΟΥΝΤΙ ΡΙΝΑΛΝΤΙ

«**Α**υτό που χρειάζεται η χώρα μας είναι εθνική ομοψυχία και εθνική συναίνεση στην πράξη και όχι μόνο στα λόγια, μακριά από λαϊκισμούς, πατριδοκαπηλίες και υψηλούς τόνους. Διότι μόνο επί αυτής της βάσης, μπορεί η χώρα και να προστατέψει τα κυριαρχικά της δικαιώματα, και να επιλύσει εκκρεμότητες». Τάδε έφη η κ. Μπακογιάννη κατά την παρουσίαση του βιβλίου του πρέσβη ε.τ. Γ. Σαββαΐδη, με τίτλο «Ανάλεκτα Ελληνικής Διπλωματίας». Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε πριν λίγες μέρες στο αμφιθέατρο «Γιάννος Κρανιδιώτης» του υπουργείου Εξωτερικών. Η κ. Μπακογιάννη συνέχισε, δίνοντας τον τόνο του πως εννοεί το πολιτικό σύστημα ότι όλα μπορούν να εστιαστούν στην προσφυγή στη Χάγη: «Η Χάγη δεν ακυρώνει την επικοινωνία με την Τουρκία, τον πολιτικό διάλογο, και σε καμία περίπτωση δεν ακυρώνει την υπεράσπιση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων. Οφείλουμε λοιπόν, στο σύνολο της προσπάθειας μας, στο σύνολο του στρατηγικού σχεδιασμού της εξωτερικής μας πολιτικής, να έχουμε και εναλλακτικές. Στη γλώσσα της διαπραγμάτευσης αυτό αποκαλείται “best alternative to negotiated agreement”, δηλαδή η καλύτερη εναλλακτική στη διαπραγματευόμενη συμφωνία».

Η Ντόρα σύρει το χορό τη δεδομένη στιγμή για τη Χάγη. Κανείς από τα υπόλοιπα κόμματα (Ν.Δ.-ΣΥΡΙΖΑ-ΚΙΝΑΔ) δεν την ενοχλεί αφού όλοι μετέχουν στο κόλπο. Μάλιστα, όχι μόνο το πολιτικό προσωπικό αλλά σε μεγάλο βαθμό και διπλωμάτες ευθυγραμμίζονται σε αυτόν το σχεδιασμό. Ορισμένες αντιρρήσεις εκφράζονται στο χώρο της Δεξιάς (ανοικτά ο Σαμαράς, εμμέσως και σιωπηλός προς στιγμήν ο Καραμανλής), όμως η τρέχουσα πολιτική κινείται στις ράγες που οδηγούν στη Χάγη. Βέβαια έχουν αρχίσει να μαλλιστραβιούνται (π.χ. Δένδιας/Παναγιωτόπουλος) ενώ η Μπακογιάννη δεν είναι αυτονομημένη αλλά εκφράζει τη γραμμή Μητσοτάκη. Τέλος, σύμπασα η οργανική διάνοηση καλλιεργεί αναλόγως το έδαφος. Αυτή η γραμμή, μαζί με τα ταξίδια Μητσοτάκη, τις επιστολές Πομπέο και τα κολακευτικά λόγια του Τραμπ για τον πρωθυπουργό, αποτελούν υποτίθεται την εφαρμογή μιας συνεκτικής, υπεύθυνης, εθνικής γραμμής που ανταποκρίνεται στα προβλήματα και εγγυάται τάχα ορισμένες κόκκινες γραμμές.

Μόνο που η γραμμή αυτή απλά συγκαλύπτει τον συντελούμενο θρυμματισμό και το κομμάτιασμα της χώρας και οδηγεί σε μια συνθηκολόγηση χωρίς προηγούμενο.

Διαλέχτε: Νησί, θαλάσσια σύνορα, Θράκη, Βορράς-Νότος, ζώνες κ.ο.κ. «Πέντε λεπτά από την Ομόνοια»...

Παλιά διαφήμιζαν ότι πωλούνται οικόπεδα... πέντε λεπτά από την Ομόνοια. Δεν διευκρίνιζαν βέβαια με ποιο μέσο. Έτσι προέκυψε το ανέκδοτο «πέντε λεπτά με Σπούτνικ». Τότε επρόκειτο για πώληση τεμαχίων γης, οικοπέδων, ενώ τώρα έχουν βγει στον πάγκο περισσότερα «αγαθά». Το αποτέλεσμα όλων αυτών των παραχωρήσεων, εκποιήσεων και αναδασμών θα είναι –λογικά– μια συρρίκνωση αυτού που αποκαλούμε «Ελλάδα». Αυτό ήδη συντελείται και γι' αυτό η «στρατηγική της Χάγης» είναι κίβδηλη, ψεύτικη και αποπροσανατολιστική. Διαλέγουμε νησί. Ερώτηση: Ποια νησιά είναι ελληνικά, σε ποια νησιά υπάρχει κυριαρχία της Ελλάδας, ποια νησιά «αλλάζουν χρήση» και χαρακτήρα, ποια νησιά αμφισβητεί η Τουρκία. Η Κύπρος δεν είναι κυρίαρχη χώρα. Σε κατοχή το 40% του νησιού, ενώ οι θάλασσές της είναι περικυκλωμένες και απειλούμενες από τουρκικά τρυπάνια και πολεμικά πλοία. Μάλιστα, με τη συμφωνία Τουρκίας-Διβύς, έχει ήδη αποκοπεί από την Ελλάδα. Καστελλόριζο: Για να φθάσει ο οποιοσδήποτε έλληνας επίσημος στο νησί θα παρενοχληθεί από αέρος και θαλάσσης από τις τουρκικές ένοπλες δυνάμεις. Επιπλέον, ακούσαμε πως από την Κρήτη μόνο τα Χανιά είναι ελληνικά, ενώ η Γαύδος αμφισβητείται ως ελληνικό έδαφος. Συνεχίζοντας, η Λέσβος, η Χίος, η Σάμος και η Λέρος μετατρέπονται σε μόνιμες φυλακές προσφύγων με αποτέλεσμα να αλλάζει, να διαλύεται η κοινωνική ζωή των κατοίκων. Κι όταν αυτοί αντιδρούν τους αποκαλούν φασίστες και εθνικιστές.

Η γραμμή της Χάγης χρησιμεύει ως φύλλο συκής, ως γραμμή άμυνας, όχι της χώρας αλλά ενός πολιτικού προσωπικού που πρέπει να κλείσει την «υπόθεση» με μεγάλες υποχωρήσεις και ψάχνει τρόπο να παρουσιάσει το κομμάτιασμα και τη μοιρασιά ακόμα και ως επιτυχία

τακομιστικού εμπορίου, Ριβιέρες, μαρίνες, πεντάστερα ξενοδοχεία κ.λπ. Όλα μα όλα 100% σε ελληνικά χέρια και με τη βούλα... Και «στην ούγνια να γράφει Πειραιϊκή Πατραϊκή». Για δεκαετίες, η Πειραιϊκή-Πατραϊκή με εννέα εργοστάσια, θα απασχολεί 7.000 υπαλλήλους και θα παράγει 25 εκατομμύρια μέτρα υφάσματος ετησίως. Το 1992, η μεγαλύτερη κλωστοϋφαντουργία της Ελλάδας θα περνούσε στην ιστορία, ενώ τα περιουσιακά της στοιχεία θα εκποιούνταν έναντι πινακίου φακής. Τώρα ολόκληρη η χώρα αντί πινακίου φακής...

Υπό τη Διεύθυνση ποίων όλα αυτά;

Η κ. Ντόρα Μπακογιάννη δεν μπορεί με «λαϊκισμούς, πατριδοκαπηλίες και υψηλούς τόνους». Γιατί δεν μπορεί να μην ξέρει ότι όλα όσα περιγράψαμε συντελούνται και μάλιστα με γρήγορους ρυθμούς. Για κάποιον που θέλει πραγματικά να βγάλει συμπεράσματα υπάρχει ένα και ισχυρό που όμως κανένας από την άρχουσα τάξη δεν μπορεί να παραδεχτεί: η οργανική ενότητα ανάμεσα σε οικονομικά και γεωπολιτικά μνημόνια. Ένα ενιαίο σχέδιο συρρίκνωσης και τιμωρίας της Ελλάδας, διαμοιρασμού της ανάμεσα σε αρπακτικά του χρηματιστικού κεφαλαίου, χρησιμοποίησή της ως ορμητήριο πολέμων και ως φράκτη για τις μεταναστευτικές ροές. Μόνο ορισμένες περιοχές θα λειτουργούν ως τόποι αναψυχής πολυτελείας για τους μεγιστάνες, μακριά από τις καυτές ζώνες. Οι ομορφιές της χώρας προορίζονται αποκλειστικά για τους σύγχρονους δισεκατομμυριούχους. Επομένως προς τι η «γραμμή της Χάγης»; Η γραμμή της Χάγης χρησιμεύει ως φύλλο συκής, ως γραμμή άμυνας, όχι της χώρας αλλά ενός πολιτικού προσωπικού που πρέπει να κλείσει την «υπόθεση» με μεγάλες υποχωρήσεις και ψάχνει τρόπο να παρουσιάσει το κομμάτιασμα και τη μοιρασιά ακόμα και ως επιτυχία.

Να το πούμε και διαφορετικά, πιο κωδικά. Η κατάσταση είναι δραματικότερη από ό,τι την παρουσιάζουν οι ελληνικές κυβερνήσεις και τα ΜΜΕ. Η εθνική κρίση που κοντοζυγώνει θα είναι ολκής και με καθόλου εγγυημένη τη διαχείρισή της από τον δεδομένο πολιτικό κόσμο.

Δεν μπορούμε να επενδύσουμε τίποτα στη Διεύθυνση που έχουμε. Από αυτό να αρχίσουμε. Έπειτα να αναλογιστούμε πως παρά τα στραπάτσα στην ιστορία μας, δεν εξαφανιστήκαμε. Αναζητείται –και πόσο– ένα στρατηγικό βάθος –όλων των ειδών– για την επιβίωση της μικρής μας χώρας μέσα στις καταιγίδες.

Οι «όλα τα κομματιάζω, όλα τα θρυμματίζω» θα σπάσουν τα μούτρα τους! Ελλάδα, άγριος σπόρος, φύτρωσε κι εδώ!

Διαλέγουμε θαλάσσια σύνορα. Αυτό που αναγνωρίζεται δια των όπλων είναι τα έξι μίλια, τίποτα άλλο. Αυτό που διεκδικείται είναι το μισό Αιγαίο δηλαδή μέχρι τον 25ο μεσημβρινό. Ό,τι θα πλέει στο ανατολικό μέρος του Αιγαίου θα προσαρτηθεί σιγά-σιγά στην Τουρκία. Το σημερινό γκριζάρισμα μεγάλων νησιών που αναφέραμε δεν είναι άσχετο με την μελλοντική πλήρη απώλεια αυτών των εδαφών.

Διαλέγουμε Θράκη. Ο Ερντογάν μας έχει ήδη αποσταλεί τηλεσίγραφο. Μέχρι τέλη Φεβρουαρίου πρέπει να τακτοποιήσουμε ορισμένες εκκρεμότητες αλλιώς θα αισθανθεί ενοχλημένος. Το έχει άλλωστε δηλώσει: «Μην μας ενοχλείτε και δεν θα σας πειράξουμε». Διαφορετικά, εύκολα ανοίγει και η «στροφήγνα» της Θράκης με... αίτημα αυτονομίας, σημαίες και άλλα εργαλεία. Όλα είναι σχεδόν έτοιμα.

Διαλέγουμε Βορρά-Νότο. Η υπόθεση «ελληνικό ποδόσφαιρο» έφερε εμμέσως πλην σαφώς στην επιφάνεια τον κίνδυνο χωρισμού της χώρας σε Βορρά και Νότο. Η σύμπλεξη ολιγαρχών –που έχουν στα χέρια τους ποδοσφαιρικές ομάδες και διοικούν περιοχές– με τον πολιτικό κόσμο, δημιουργεί εντάσεις, εξαρτήσεις αλλά και φιλοδοξίες για αμεσότερους πολιτικούς ρόλους από μεριάς των ολιγαρχών. Έτσι, στο τοπίο των γεωπολιτικών αναδασμών δεν αποκλείονται περίεργοι προσανατολισμοί που θα αδυνατίζουν το κεντρικό κράτος υπέρ μιας χώρας περιορισμένης κυριαρχίας και με διαιρεμένες περιφέρειες.

Διαλέγουμε ζώνες οικονομικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητας. Διμάνι του Πειραιά, ΜΜΕ, περιοχές κοντά σε στρατιωτικές βάσεις, αεροδρόμια, χώροι διαμε-

Με όχημα
την ποίηση

Ανθολόγος: **Λουκάς Αξελός**

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΚΟΥΛΙΔΗΣ (1946-2015)

Η θυγάτηρ του εστιάτορος

Στον Δημήτρη Παπαδημητρίου

Μόνον την νύχτα του Σαββάτου
προς την Κυριακήν
έπειτα από τριών ημερών
παραφυλάγματα
την είδα.

Οι οφθαλμοί της αχανείς
ως οι Πρέσπες
και τα μαλλιά της
στο χρώμα του ανατέλλοντος ηλίου
και έτι ανοιχτώτερα.

Γλυκεία
ως οι μάγκοι
– καρποί εξωτικοί
της Αφρικανικής ηπείρου –
με λίκνισμα ελαφρύ
τοιούτον
ως
των υδάτων
του κόλπου Μοσσοουρίλ
της φίλης Μοζαμβίκης.

«Με τα Γαλλικά της
με τα Άγγλικά της
τι με τα Ρωσικά της
άσε πια τ'ασπρόρουχα
και τα νταντελικά της.»

Και όμως
παραμένει έγκλειστος
– που και που την αφήνουν
και βγαίνει προς ψιλού της –
και 'κει χαλνάζει την ζωή της
εν μέσω
γεωμήλων
μαϊνδανών
σελίνων
και σκουμπριών.

Μα...
δεν μιλά
δεν κλαίει
δεν εκφράζει το παράπονό της.

Μόνον
που προσφάτως
αντί καρικευμάτων
προσθέτει νιτρικών οξύ
και καυστικήν ποτάσσα
εις τα προσφερόμενα εδέσματα
της πολυπληθούς πελατείας
του εν αποστρατεία ταξιάρχου και νυν εστιάτορος
πατρός της.

Ο Ερντογάν με τα λόγια χτίζει ανώγεια και κατώγεια

■ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Ερντογάν είναι αιχμάλωτος της Ρωσίας και των ΗΠΑ, ελέγχουν τις κινήσεις του. Παρ' όλα αυτά, η πλειοψηφία στην Ελλάδα αγωνιά αν θα μας επιτεθεί η Τουρκία. Το κλίμα ανασφάλειας δεν οφείλεται μόνο στην υποτιθέμενη ισχύ της Τουρκίας έναντι της, εξίσου υποτιθέμενης, δικής μας αδυναμίας. Ανασφάλεια με Κ. Καραμανλή και Α. Παπανδρέου δεν υπήρχε, την εγκατέστησε ο Σημίτης. Μετά, επί τριάντα χρόνια, η πνευματική, οικονομική και πολιτική ελίτ, οι εθνομηδενιστές, μετέτρεψαν την ηττοπάθεια σε κυρίαρχη ιδεολογία με τη στήριξη των ελεγχόμενων ΜΜΕ. Προεξοφλούν ελληνική ήττα σε περίπτωση σύγκρουσης και διακηρύσσουν ότι ύψιστο αγαθό δεν είναι η διαβίωση με ελευθερία αλλά η αποφυγή σύγκρουσης με απώλεια κάθε αξιοπρέπειας. Έτσι οι εθνοαπελευθερωτικές επαναστάσεις, π.χ. το 1821 ή οι αντιαποικιακοί αγώνες, ήταν προφανώς λάθος ενώ οι νίκες επί της ισχυρής φασιστικής Ιταλίας το 1940 ήταν ιστορικό στραβοπάτημα. Αν επικρατούσαν (ή αν επικρατήσουν) οι «Κοτζιάδες» (γνωστοί και με το όνομα «Νενέκοι»), θα είχαμε ακόμα τους Οθωμανούς.

Είναι λάθος να μιλάμε μόνο για τα οράματα μεγαλείου του Ερντογάν, δήθεν Σουλτάνου. Η Τουρκία είχε επεκτατικά οράματα πριν και από τον πρόεδρο Οζάλ που μιλούσε, προ τριακονταετίας, για μια Τουρκία ως τη Βιέννη και την Κίνα. Το μόνο που κατάφεραν να αρπάξουν είναι ένα κομμάτι της Κύπρου με την παρότρυνση του Κίσινγκερ και την προδοσία Ιωαννίδη. Αλλά τα κατεχόμενα παραμένουν παράνομα και η Τουρκία προσπάθησε αλλά δεν μπόρεσε να κάνει γεωτρήσεις. Ο Ερντογάν έχει, υποτίθεται, «γκριζάρει» το μισό Αιγαίο και καθημερινά αυξάνει τον αριθμό των νησιών που διεκδικεί. Και, λένε, «ψήνει» τους ξένους ότι όσα λέει είναι σωστά. Αυτό είναι και ψεύδος και λάθος. Οι ΗΠΑ, Ρώσοι, Γάλλοι, Άγγλοι κ.λπ., θα δεχθούν ή θα απορρίψουν τον Ερντογάν αν τους συμφέρει. Αυτό που θα καθορίσει τις αντιδράσεις τους είναι το αν θα υπερασπιστούμε την πατρίδα μας. Θα την υπερασπιστούμε; Οι ΗΠΑ/Ρωσία/Ε.Ε. θέλουν μια ακόμα εμπόλεμη κατάσταση στην περιοχή;

Ο πιο ισχυρός «φίλος» της Τουρκίας είναι αυτή τη στιγμή η Ρωσία, υποτίθεται. Ο Ερντογάν θέλει να περιφρουρήσει την πόλη Ιντλίμπ (Συρία) όπου εδρεύουν φιλότουρκοι τζιχαντιστές. Η Μόσχα είναι αντίθετη και τον προειδοποίησε ότι πρέπει να γίνει σεβαστό το Διεθνές Δίκαιο. Οι Τούρκοι αγνόησαν την προειδοποίηση, χτύπησαν στο Ιντλίμπ, σκοτώθηκαν Ρώσοι στρατιωτικοί

Η ανοχή στις ιταλικές προκλήσεις (καταβύθιση του «Ελλη») δεν απότρεψε τελικά την επίθεση του Μουσολίνι. Το πεπρωμένο φυγείν αδύνατον και ο νοών, νοείτω

(4 ή 6) και τότε ο Πούτιν τους βομβάρδισε ανηλεώς. Ο Πούτιν δεν θα θυσιάσει ούτε το μικρό αριστερό δαχτυλάκι του Άσαντ χάριν του Ερντογάν. Ο Πούτιν επιτρέπει στον Ερντογάν να χτυπήσει τους Κούρδους, συμμάχους των ΗΠΑ. Αλλά δεν του επιτρέπει να αλωνίζει στη Συρία επειδή είναι το αναντικατάστατο στήριγμα της Ρωσίας στη Μ. Ανατολή. Ο Ερντογάν αν συγκρουσθεί με τους Ρώσους θα βρει ανοιχτές τις πόρτες της επιστροφής αλλά οι Δυτικοί δεν θα σφάξουν τον μόσχο τον σιτευτό. Αν δεν το ξέρει, κακό της κεφαλής του. Αν περιμένει να ανταμειφθεί σε βάρος της Ελλάδας θα πέσει έξω, εφ' όσον δεν προσφερθούμε οικειοθελώς για σφάξιμο. Παραμονή του στη συμμαχία με τη Ρωσία σημαίνει ότι θα μείνει στην Ιστορία

ως «Σουλτάνος ο υποτελής». Επειδή προέχει όχι η συμμαχία αλλά η πειθαρχία της Τουρκίας στη Ρωσία. Αλλιώς ο Πούτιν θα επέτρεπε βλακωδώς να δημιουργηθεί μια ισχυρή απειλή, πιθανή σύμμαχος εχθρών, στα ευαίσθητα σύνορά του. Συμπέρασμα: «Ο Ερντογάν-Μπενούλης με τα λόγια χτίζει ανώγεια και κατώγεια». Αυτή είναι η πραγματική τωρινή εικόνα του Ερντογάν. Κανείς από τους μεγάλους παίκτες δεν σκοπεύει να του παραχωρήσει οτιδήποτε μπορεί να το κρατήσει για τον εαυτό του. Ανεξάρτητα από τα γούστα ή τα προσωπικά οφέλη του Τραμπ, το ερώτημα για τις ΗΠΑ είναι αν προτιμούν την Ελλάδα ως δικό τους αντίβαρο στην Τουρκία και στη Ρωσία ή αν μας προτιμούν παράρτημα ενός Ερντογάν συμπαίκτη του Πούτιν.

Το τουρκικό πλοίο

Τέλος, το τουρκικό πλοίο αποχώρησε αφού παραβίασε την ελληνική υφαλοκρηπίδα για αρκετές ώρες προκαλώντας πολιτική τρικυμία. Επιμύθιο: Αν είσαι αποφασισμένος να μη χρησιμοποιήσεις τα νόμιμα αλλά βίαια μέσα για να διώξεις τον παρανομούντα πρέπει να είσαι τουλάχιστον προνοητικός και ικανός να αποφύγεις τη γελοιοποίηση, ήττα είναι και αυτά. Το χειρότερο είναι ότι οι αρμόδιοι, πολιτικοί και κυρίως οι στρατιωτικοί, αντί να δείξουν ότι τα παθήματα στα Ίμια έγιναν μαθήματα για κάθε ανάλογη –και απολύτως προβλέψιμη– προβοκατόρικη πρόκληση του γείτονα, άλλοι σιώπησαν και άλλοι εκτέθηκαν με αστείες δηλώσεις για «ανεμομαζώματα-διαβολοσκορπίσματα», που έλεγε η γιαγιά μου. Δεν ήταν δα και τόσο δύσκολο να έχουν σκεφθεί «τι να κάνουμε αν ή, πιο σωστά, όταν ο απέναντι μας προκαλέσει;». Όσοι δεν θέλουν να γίνουν αποδιοπομπαίοι τράγοι δεν το πρόβλεψαν. Είναι δύσκολο να βρουν άλλοθι στο μέλλον. Οι άλλοι προκαλούν, έτσι κι αλλιώς, θλίψη.

Οι αντιφατικές και ανορθολογικές δηλώσεις και η επανεμφάνιση στο υπουργείο Εξωτερικών των καθηγητών Ροζάκη και Ηρακλείδη, γνωστών για τις ενδοτικές θέσεις τους, υποδηλώνουν αντικρουόμενες απόψεις στην κυβέρνηση. Νέο στοιχείο, αν επαληθευθεί, άγνωστης αξίας, γνησιότητας και ποιότητας, είναι οι ψίθυροι περί συγκρότησης ομάδας «πατριωτών Βουλευτών» της Ν.Δ. Τελευταίο αλλά όχι έσχατο: Η ανοχή στις ιταλικές προκλήσεις (καταβύθιση του «Ελλη») δεν απότρεψε τελικά την επίθεση του Μουσολίνι. Το πεπρωμένο φυγείν αδύνατον και ο νοών, νοείτω.

Στην «Αυλή των ΘΑΥΜΑΤΩΝ» (ΜΕ ΤΟΝ ΣΤΑΘΗ)...

§ Όλα πια είναι κανονικά, «και προπαντός Αμερικάνικα». Η νέα κανονικότητα έχει πλέον γίνει κανονικότητα. Μεγάλο πράγμα ο εθισμός, σύντροφοι.

§ Όλη η Ελλάδα έχει γίνει αμερικάνικη βάση. Συνεπώς οι αμυντικές μας δυνατότητες απέναντι στην Τουρκία έχουν αδυνατίσει έτι περαιτέρω. Κι όμως οι δύο (τρεις με το ΠΑΣΟΚ) συνένοχοι (και) για αυτό το έγκλημα πλακώνονται χωρίς αιδώ, ποιος είναι το πιο μικρό δαχτυλάκι των Αμερικάνων, ο ΣΥΡΙΖΑ ή η Ν.Δ.;

★★★

§ Η χώρα έχει μετατραπεί σε «φαϊό νταμάρι» που λέει και ο ποιητής, ενώ ταυτοχρόνως εκατομμύρια πολιτών προσπαθούμε να μην ψυχανεμισθούμε να μην προαισθανθούμε το ενδεχόμενο του αίματος. Κανονικότητα οι κανονιοφόροι που διαπλέουν τις οθόνες μας...

§ ...κανονικότητα οι πλειστηριασμοί που έρχονται – έχουμε έναν δύο μήνες ακόμα, ας περιμένουμε, δεν ξέρεις τι γίνεται.

§ Κανονικότητα είναι να καλεί σε μέτωπο κατά των πλειστηριασμών ο κ. Νίκος Παππάς. Συνηθίσαμε. Συνηθίσαμε το θράσος. Τις κατασρίδες που κοκορεύονται ότι είναι αποί. Εθισμός στην κανονικότητα της εσωτερικής μας απαξίωσης.

§ Γκιλοτίνα, αρκεί να είναι γκιλοτίνα Χάγης. Δολοφόνοι της Αριστεράς οι

«Τι έχεις, Κωνσταντίνε μου....;»

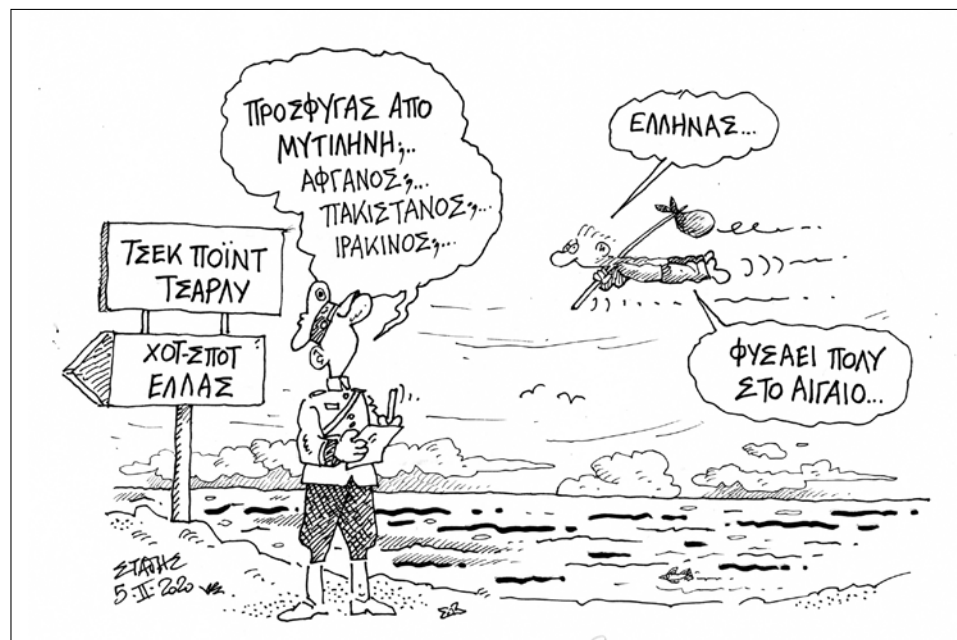
★★★

Συριζαίοι, αλλά δεν είναι *δα και δεξιοί!* αρκεί που είναι (δηλώνουν) αριστεροί.

§ Χρημάτισε τσιράκι των Ρότσιλδ, φερ'ειπείν, ο κ. Τσακαλώτος; – άπαγε! Ο άνθρωπος δηλώνει «αριστερή αντιπολίτευση» – και αριστερή αντιπολίτευση σήμερα είναι να σου γαμάνε τη ζωή οι δικοί σου άνθρωποι κι όχι οι ορδές των νεοφιλελεύθερων. Αυτή η ευθεία καθαίρεση της λογικής κι αυτός ο ξεδιάντροπος αμοραλισμός είναι το χειρότερο πλήγμα που κατάφεραν κατά του λαού οι δολοφόνοι της Αριστεράς.

§ Διότι έτσι αποστερούν κάθε ελπίδα από τους πάντες. Χωρίς λογική τίποτα δεν μπορεί να αναταχθεί. Κι αυτή ακριβώς η έλλειψη κάθε είδους λογικής, είναι αυτό που χαρακτηρίζει την (νέα) κανονικότητα.

§ Αυτή η κανονικότητα κρέμεται σαν τη σπάθη του Δαμοκλέους πάνω απ' τα κεφάλια όλων μας. Τη μια μέρα παίρνει λίγα κεφάλια, την άλλη μέρα πολλά. Όσοι κάποια μέρα θα τα έχει πάρει όλα. Νομίζω ότι πια έχουμε συνηθίσει σε όλο αυτό. Ή μήπως ακούει κανείς την κόρη να σιγοτραγουδά κι ανήσυχη να λέει: «τί έχεις, Κωνσταντίνε μου και λιθανειές μυρίζεις;»

ΣΤΑΘΗΣ Σ.
29-11-2020

01 **ΠΟΛΙΤΙΚΗ**

Διαφαινόμενες ανακατατάξεις και νέες στοιχίσεις εντός του ελληνικού πολιτικού συστήματος

Οδηγούμαστε σε ελληνοτουρκική διαπραγμάτευση εφ' όλης της ύλης; –Υπό την τουρκική στρατιωτική απειλή, και υπό τον έλεγχο NATO– Ρωσίας στο πλαίσιο ευρύτερων αναδασμών;

■ **ΤΟΥ Κώστα Δημητριάδη**

Αυξάνονται το τελευταίο διάστημα τα δείγματα τριγμών και αντιθέσεων εντός του ελληνικού πολιτικού συστήματος καθώς και οι ενδείξεις προετοιμασίας σημαντικών πολιτικών ανακατατάξεων. Ο συνδυασμός της διευρυνόμενης τουρκικής επιθετικότητας με το ιδιαίτερα ταραγμένο και ασταθές διεθνές πλαίσιο μέσα στο οποίο αυτή εξελίσσεται, τείνει να κάνει ανέφικτη τη διαχείριση από ένα μονοκομματικό κυβερνητικό σχήμα, μιας κατάστασης που ωθείται να αποκτήσει τα χαρακτηριστικά εθνικής πολιτικής κρίσης. Στο διεθνές επίπεδο, με την αύξηση των δυνάμεων που διαγκωνίζονται αλλά και με τη διεύρυνση των συγκρούσεων που όλο και περισσότερο περιλαμβάνει νέες περιοχές και διασυνδέει ρήγματα, εντάσεις και επίδικα, η κατάσταση δείχνει ότι βαδίζει προς την κατεύθυνση πολλαπλών αναδασμών στο πλαίσιο διευθετήσεων-ανακατατάξεων που αφορούν την ευρύτερη περιοχή.

ΕΙΝΑΙ ΧΡΗΣΙΜΗ ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ. Πριν από μερικούς μόλις μήνες, το κυρίαρχο αφήγημα της ελληνικής πολιτικής σκηνής τόνιζε emphaticά την «αδυναμία» και την «απομόνωση» της Τουρκίας και πρόβαλλε μονότονα το μοτίβο ότι «τα ελληνικά σύνορα είναι σύνορα της Ε.Ε. και η διασφάλισή τους προκύπτει από αυτό». Οι ραγδαίες εξελίξεις αχρήστευσαν τις μέχρι πρόσφατα κρατούσες αφηγήσεις φέρνοντας στο προσκήνιο το «κόμμα της Χάγης», και την προσπάθεια εξοικείωσης της ελληνικής κοινωνίας με τη βαθμιαία αποδοχή μεγάλης απώλειας κυριαρχικών δικαιωμάτων. Μέσω της προβολής του

Γίνεται πιο ορατή η εσωτερικήευση από το ελληνικό πολιτικό σύστημα, αντιθέσεων ανάμεσα στα διεθνή κέντρα και η πιθανή επιρροή αυτών των αντιθέσεων στην ανασύνθεση των μερίδων και των «στρατοπέδων» της ελληνικής πολιτικής ζωής

διλήμματος «πόλεμος ή συμβιβασμός-οικονομική συνεκμετάλλευση» μαζί με μία αναπαραγόμενη και παρελκυστική συζήτηση γύρω από το τι θα μπορούσε ή δεν θα μπορούσε να περιλαμβάνει ένα συνυποσχετικό Ελλάδας-Τουρκίας για την παραπομπή των διαφορών στο Δικαστήριο της Χάγης.

Για άλλη μία φορά, οι εξελίξεις δείχνουν να αποκτούν αποφασιστικά μεγαλύτερες ταχύτητες και ρυθμούς, και αυτό ωθεί διάφορες πλευρές του πολιτικού συστήματος να επισπεύδουν την τοποθέτησή τους στοιχίζόμενες με τις επιλογές του ενός ή του άλλου κέντρου του διεθνούς παράγοντα, αποκαλύπτοντας έτσι με «ρεαλιστικότερους» όρους επιδιωκόμενες εξελίξεις. Γίνεται μάλιστα πιο ορατή η εσωτερικήευση από το ελληνικό

πολιτικό σύστημα, αντιθέσεων ανάμεσα στα διεθνή κέντρα και η πιθανή επιρροή αυτών των αντιθέσεων στην ανασύνθεση των μερίδων και των «στρατοπέδων» της ελληνικής πολιτικής ζωής.

ΜΕΣΑ ΣΕ ΕΝΑ ΤΕΤΟΙΟ ΠΛΑΙΣΙΟ αξίζει να σημειωθούν κάποιες απόψεις όπως συνοπτικά τις πρόβαλε η Άννα Διαμαντοπούλου στην πολιτική εκπομπή «10» της ΕΡΤ στις 3/2/20. Συγκεκριμένα, αφού σημείωσε (σε απόσταση ακόμα και από τον τόνο της τρέχουσας ρητορικής) ότι η Τουρκία πρέπει να εκτιμάται ως δύναμη ικανή να διεξάγει διόμισι πολέμους που θέλει να είναι μία περιφερειακή ηγεμών χώρα, προεξόφλησε ότι πλησιάζουμε στο σημείο όπου υπό την άμεση τουρκική στρα-

τιωτική απειλή θα υπάρξει εμπλοκή του NATO και της Ρωσίας ώστε τα πράγματα να οδηγηθούν σε διαπραγμάτευση με το σύνολο των τουρκικών αξιώσεων πάνω στο τραπέζι μιας πολυμερούς διαδικασίας διαιτησίας. Συνέχισε δε στο ίδιο πλαίσιο επισημαίνοντας την ανάγκη η Ελλάδα μέσα σε αυτή τη δυσμενή συνθήκη, να προβάλλει επιπλέον θέματα πέραν της οριοθέτησης υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ, αναφερόμενη και στη χρήση του θέματος των 12 μιλίων με όρους προβολής «κόκκινων γραμμών» και «υψηλού φρονήματος» και αφήνοντας να εννοηθούν οι δυσκολίες που προκύπτουν από τους διαφορετικούς προσανατολισμούς και επιλογές κέντρων της ελληνικής πολιτικής σκηνής στο θέμα αυτό. Την ίδια στιγμή επικρότησε την ελληνική εγκατάσταση πυραύλων και προσωπικού στη Σαουδική Αραβία, προβάλλοντας θετικά το βάθεμα της εμπλοκής της χώρας στην πρώτη γραμμή της σύμπληξης ενός αντι-

ρανικού μετώπου. Αυτός ο συνδυασμός, που περιέχει ετερόκλητα στοιχεία και κριτήρια «ρεαλισμού», «φρονήματος», σύμπλευσης και συμμαχίας με τις πιο επιθετικές επιλογές του δυτικού παράγοντα ανάμεικτα με χαρακτηριστική αμφισημία και με τη διάχυτη καλλιέργεια της προσδοκίας μιας διεξόδου από την μέγερη των εξελίξεων μέσω μιας ευκαιρίας κατάληψης «καλής» θέσης στους επικείμενους μεγάλους αναδασμούς, δείχνει με τον τρόπο του ότι το ζήτημα της χώρας έχει περάσει σε νέα φάση. Κατ' αντιδιαστολή αναδεικνύει την ανάγκη να τεθεί το πρόβλημα του πώς μπορεί να υπάρξει η συγκεκριμένη μικρή χώρα Ελλάδα με σοβαρούς όρους από τη σκοπιά της εξυπηρέτησης των συμφερόντων της μεγάλης κοινωνικής πλειοψηφίας.

► **Τετάρτη 12/2** | Συζήτηση στη Θεσσαλονίκη

«Ποιοι απειλούν την ειρήνη στην περιοχή μας;»

Την Τετάρτη 12/2, στις 18:30, στο στέκι του Δρόμου, Σαρανταπόρου 35 (κοντά στο Γαλλικό Ινστιτούτο).

Ομιλητής ο **Σπύρος Παναγιώτου**, εφημερίδα *Δρόμος*.

► **Κυριακή 16/2** | Εκδήλωση-συζήτηση στην Αίγινα

«Το ξαναμοίρασμα της Μεσογείου – Οι απειλές της Τουρκίας. Ελλάδα: Χώρος ή Χώρα»

Την Κυριακή 16/2, στις 11:00, στο 2ο Δημοτικό Σχολείο Αίγινας.

Ομιλητής: **Νίκος Ταυρής**, εφημερίδα *Δρόμος*

Διοργάνωση: Πρωτοβουλία Πολιτών Αίγινας

Φιλανδοποίηση ή πόλεμος, το δίλημμα Ερντογάν

Ενισχύεται η τουρκική πίεση σε Ελλάδα και Κύπρο για να συρθούν σε εκβιαστικό δίλημμα

■ Γράφει από την Λευκωσία ο Κώστας Βενιζέλος

Η Άγκυρα κινείται με τρόπο ώστε να διαμορφώσει συνθήκες επιβολής τετελεσμένων διά διλήμματος σε Ελλάδα και Κύπρο. Είναι πρόδηλο ότι όσο αυξάνεται η πίεση σε Αιγαίο και Ανατολική Μεσόγειο τόσο θεωρεί η Άγκυρα ότι μπορεί το εκβιαστικό δίλημά της να λειτουργήσει: Είτε Ελλάδα και Κύπρος θα αποδεχθούν τη φιλανδοποίησή τους, είτε θα υπάρξει σύγκρουση. Η Τουρκία επιδιώκει να θέσει υπό τον έλεγχό της τις δυο χώρες, να τις χρησιμοποιεί ως δορυφόρους, συντηρώντας την απειλή πολέμου.

Είναι προφανές πως η Τουρκία ξεκινά βαθμηδόν την εφαρμογή του παράνομου μνημονίου, που υπέγραψε με το καθεστώς της Τρίπολης, υλοποιώντας ένα ακόμη κομμάτι στο παζλ του μεγαλεπήβολου οράματος της «Γαλάζιας Πατρίδας».

Τα ψέματα ακόμη και για τους κατευναστές σε Αθήνα και Λευκωσία λογικά θα πρέπει να έχουν τελειώσει. Ούτε πίσω από τα... μετεωρολογικά δελτία, μπορούν να κρυφτούν ούτε ασφαλώς μέσα από τη δημοσιοποίηση διαλόγων, που επιβεβαιώνουν πως δεν έχουν αντιληφθεί την κρισιμότητα των εξελίξεων (πρωθυπουργός Μητσοτάκης με υπουργό Εθνικής Άμυνας).

Το τουρκικό ερευνητικό σκάφος «Orc Reis», έκανε ένα πέρασμα και θα επανέλθει. Δεν χρειάζονται μαγικές ικανότητες για να το αναφέρει κανείς. Η αποστολή του τουρκικού ερευνητικού σκάφους έχει τεστάρει για δεύτερη φορά τα ελληνικά ανακλαστικά, τα οποία φαίνεται να βρίσκονται στα αζήτητα, στο τρίγωνο Μαξίμου-ΥΠΕΞ-Κολωνάκι. Το πρώτο τεστ έγινε όταν

Τα ψέματα ακόμη και για τους κατευναστές σε Αθήνα και Λευκωσία λογικά θα πρέπει να έχουν τελειώσει. Ούτε πίσω από τα... μετεωρολογικά δελτία, μπορούν να κρυφτούν ούτε ασφαλώς μέσα από τη δημοσιοποίηση διαλόγων, που επιβεβαιώνουν πως δεν έχουν αντιληφθεί την κρισιμότητα των εξελίξεων

έστειλε, πέρσι τον Μάιο, τον «Πορθητή» στην κυπριακή ΑΟΖ. Τότε, η Ελλάδα δεν αντέδρασε. Αντίθετα άρχισε να διοχετεύει το αφήγημα πως η στάση και συμπεριφορά της Λευκωσίας προκαλεί προβλήματα και

μπελάδες στην Αθήνα. Ακόμη και μετά την υπογραφή του παράνομου μνημονίου Τουρκίας και Διβύης, η λεγόμενη ελλαδική ελίτ τα φόρτωνε όλα στους Κυπρίους. Δεν ήταν δύσκολο για την Άγκυρα να αντιληφθεί

πως κάθε παράνομη, επιθετική ενέργεια της Τουρκίας προκαλούσε πανικό στην Αθήνα. Αυτό επιβεβαιώθηκε και με το πέρασμα από την ελληνική υφαλοκρηπίδα του τουρκικού ερευνητικού σκάφους, «Orc Reis».

Η Τουρκία έχει διαμορφώσει τα επόμενα βήματά της στην Ανατολική Μεσόγειο, στη βάση ενός σχεδιασμού, ο οποίος εντάσσεται στις επεκτατικές βλέψεις της κατοχικής Τουρκίας. Είναι σαφές πως υπάρχει χαραγμένη μια πορεία χωρίς επιστροφή. Αρμοδίως στην Άγκυρα ανακοινώθηκε (Γενικός Διευθυντής του τουρκικού ΥΠΕΞ και αρμόδιος για αεροναυτιλιακές υποθέσεις Τσαγκατά Ερτσιγιές στη διάρκεια πρόσφατου σεμιναρίου στο Πανεπιστήμιο της Άγκυρας) πως, μόλις η Τουρκία ανακηρύξει ΑΟΖ, στη βάση του μνημονίου που υπέγραψε με την Τρίπολη, εντός ελληνικής περιοχής δηλαδή, τότε θα απαγορεύσει κάθε διακίνηση. Κοντολογίς, η Άγκυρα δεν θα επιτρέπει και σε ξένα αλιευτικά, σε σκάφη ερευνών ή γεωτρύπανα να διακινούνται. Όποιος δεν θα συμμορφώνεται προς τις τουρκικές υποδείξεις θα συλλαμβάνεται, το σκάφος θα κατάσχετα και θα οδηγείται στην Αττάλεια.

Με βάση, λοιπόν, τον τουρκικό σχεδιασμό, μετά την παράνομη ανακήρυξη της ΑΟΖ θα ανατεθούν στην τουρκική εταιρεία ΤΡΑΟ οι έρευνες και, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, σε διάστημα έξι μηνών θα σταλεί ερευνητικό σκάφος, το οποίο ήδη έκανε την εμφάνισή του. Προφανώς την επόμενη φορά η παρουσία θα είναι πιο συστηματική και μεθοδευμένη.

Τι γίνεται στην κυπριακή ΑΟΖ

Παράλληλα με τις κινήσεις στην ελληνική θαλάσσια περιοχή, στην κυπριακή ΑΟΖ τίποτε δεν αλλάζει. Μόνιμη είναι η παρουσία τουρκικού γεωτρύπανου και των δυο ερευνητικών σκαφών, «Μπαρμπάρος» και «Orc Reis». Το «Παβούζ», το οποίο βρίσκεται στο θαλασσοτεμάχιο 8, που ειρήσθω εν παρόδω έχει αδειοδοτηθεί στη γαλλική Total και την ιταλική ENI, θα συνεχίσει να βρίσκεται εκεί μέχρι και τις 24 Μαΐου. Το γαλλικό αεροπλανοφόρο «Σαρλ ντε Γκωλ» που βρίσκεται στην περιοχή, θα σταθμεύσει στο λιμάνι της Λεμεσού αργότερα αυτόν τον μήνα. Η Λευκωσία εκλαμβάνει την παρουσία του γαλλικού αεροπλανοφόρου ως μήνυμα προς την Άγκυρα.

Στο πεδίο της Ε.Ε., μετά από μεγάλες προσπάθειες, έντονο παρασκήνιο, υπήρξε μια πρώτη κίνηση ως προς το θέμα των κυρώσεων κατά της Τουρκίας. Όπως έχει αποφασισθεί, δύο Τούρκοι είναι τα πρώτα πρόσωπα που τοποθετούνται στη λίστα κυρώσεων της Ένωσης. Πρόκειται για «δύο υψηλόβαθμα επιχειρησιακά στελέχη», τα οποία έχουν διαδραματίσει σημαίνοντα ρόλο στις παράνομες ενέργειες της Τουρκίας στην κυπριακή ΑΟΖ.

Η φύση των κυρώσεων που θα επιβληθούν στους δύο Τούρκους πολίτες, αφορά σε δύο άξονες: 1) Δέσμευση όλων των κεφαλαίων και των οικονομικών πόρων που ενδεχομένως ανήκουν, κατέχονται ή ελέγχονται από τα εν λόγω πρόσωπα στο έδαφος

της Ε.Ε., υπό το φως της εμπλοκής τους στις έννομες δραστηριότητες της Άγκυρας στις κυπριακές θαλάσσιες ζώνες. 2) Λήψη από όλα τα κράτη-μέλη των αναγκαίων μέτρων για να εμποδίσουν την είσοδο ή τη διέλευση από το έδαφός τους στα εν λόγω φυσικά πρόσωπα.

Επιστροφή στον... γνωστό Αναστασιάδη

Δεν θέλει και πολλά ο πρόεδρος Αναστασιάδης να επιστρέψει στις παλιές κακές εποχές του στο Κυπριακό. Κοντολογίς, να επιστρέψει σε λογικές στο Κυπριακό, που συνδέει τη διαχείρισή του με παραχωρήσεις. Μεσούσης της τουρκικής επιθετι-

κότητας ο Πρόεδρος Αναστασιάδης αναλαμβάνει δήθεν πρωτοβουλίες για να σπάσει το αδιέξοδο. Οι Τούρκοι τσιμεντώνουν το αδιέξοδο, προελαύνουν στην κυπριακή ΑΟΖ, πλην όμως ο Κύριος πρόεδρος αναζητεί σωσίβιο στην επανάληψη διαδικασιών στο Κυπριακό, σε μια περίοδο που είτε οι Τούρκοι θα απορρίψουν είτε θα αποδεχθούν με δικούς τους όρους. Όρους, που θα ικανοποιούν την κατοχική δύναμη, η οποία θέτει ως προτεραιότητα ως κορυφαίο θέμα διαπραγμάτευσης το θέμα της Ενέργειας. Είναι σαφές πως ο Αναστασιάδης επιχειρεί με κινήσεις τακτικής να «αγοράσει» ειρήνη και εκτόνωση της έντασης. Αυτό το γνωρίζουν στην Άγκυρα πολύ καλά.

01 **πολιτική****Στήλη...
άλατος**■ της **Λόλας Σκαλτσά****Και τρως
και ψεύδεσαι**

Ειδήσεις στην τηλεόραση βλέπετε; Ενημερωτικές εκπομπές; Τέλεια! Υποθέτω πως έχετε πλήρη εικόνα της κατάστασής μας, αφού όλα βαίνουν καλώς. Πατί αυτή η κυβέρνηση, μην τη βλέπετε έτσι, έχει σχέδιο, όραμα και κυρίως αποφασιστικότητα.

Βασικός εκφραστής της είναι ο Κυριάκος Μητσοτάκης με το σαγηνευτικό χαμόγελο, τις αθλητικές επιδόσεις και προπαντός τα πιο πετυχημένα check-in. Κοσμοπολίτης, καλοντυμένος και με κληρονομικό χάρισμα, παρακαλώ, στην εξωτερική πολιτική. Έχουν εκπλαγεί άπαντες ανά την υφήλιο το πώς απομόνωσε τον Ερντογάν, πώς ντρίπλαρε τον Τραμπ, πώς τον κατασυνυπόταξε η Μελάνια αλλά και το πώς ελίσσεται σε όλα τα διπλωματικά πεδία. Αίλουρος, γατόνι, σου λένε... Βεβαίως, βοηθάνε πάρα πολύ και οι υπουργοί και τα στελέχη. Αντιδοσιολόγοι, έξιπνοι, δραστήριοι, δημοκρατικοί και κυρίως προ-ο-δευ-τικοί! Α, να τα λέμε αυτά! Θα γνωρίζετε φυσικά πως η φωτογραφία της κυρίας Κεραμέως κοσμεί το λήμμα «προοδευτικός» στο λεξικό. Τι καινοτομίες, τι ιδέες, πόσο μπροστά από την εποχή της. Κι αν ο ΣΥΡΙΖΑ είχε μια απλή προσέγγιση προς τα Θεία -κάτι το περιστέρι τα Θεοφάνια, κάτι ο εναγκαλισμός με τον αρχιεπίσκοπο, κάτι οι αδιατάρακτες σχέσεις κράτους-Εκκλησίας- ήρθε η νέα υπουργός να κάνει το μεγάλο άλμα, να δώσει σάρκα και οστά στο όνειρο κάθε υπουργού που σέβεται τον εαυτό του. Μεγαλεία!

Κι αφού η Παιδεία και το Θρήσκευμα βρίσκονται σε καλά χέρια, τότε τι έχουμε να πούμε για τις επενδύσεις και την ανάπτυξη; Ο Αδωνις Γεωργιάδης είναι μια σταθερή αξία για τις κυβερνήσεις της Νέας Δημοκρατίας. Ακλόνητος στις απόψεις και στις αρχές του, με λαϊκό έρεισμα και σεβασμό στα κατώτερα κοινωνικά στρώματα, αποτελεί πραγματικά τον πυλώνα του κυβερνητικού σχήματος. Εδώ υπάρχει ένας μεγάλος και δυνατός πάγκος. Παίκτες βγαλμένοι από τη βάση της παράταξης με σφραγίδες και πιστοποιητικά γνησιότητας. Ακόμα και ο Χρυσόχοιδης ήταν μια εξαιρετική μεταγραφή. Αριστεία παντού!

Ο Γέρος του Μοριά παραμένει η αρχετυπική φιγούρα της εθνολαϊκής ενότητας που αποτελεί το λειτουργικό υπόβαθρο του διηνεκούς αντιστασιακού φρονήματος, και η πλαστογράφηση της συνείδησής του, το μπάζωμα, με ψέματα, της αυθεντικής μαρτυρίας του, εκφράζει την κεντρική συστημική στρατηγική του εθνικού αποχαρκτηρισμού μας

**Άνοιξε θυγατρική
της Siemens στα Δερβενάκια;**

Σχετικά με την οθωμανική επαρχία του Κ. Μητσοτάκη

■ του **Νίκου Σταθόπουλου***

Η επέτειος των 177 χρόνων από τον θάνατο του Θ. Κολοκοτρώνη, συνέπεσε τυχαία (;) με την στομφώδη απόφαση του Έλληνα πρωθυπουργού ότι υπήρξαμε μια «μικρή οθωμανική επαρχία» που την απελευθέρωσε η «γενναιότητα των αγωνιστών». Η διατύπωση δικαιολογεί τον ισχυρισμό της αναιδούς εθνομηδενιστικής φατρίας ότι δεν υπήρξε εθνικοαπελευθερωτική επανάσταση αλλά ένα αποσχιστικό τοπικιστικό κίνημα, μια «ανταρσία». Είναι και η επίσημη ιστορική συνείδηση του Ερντογάν! Είναι, γενικά, η σύγχρονη διακήρυξη υποτέλειας σε πολυεθνικά και πολυπολιτισμικά σχήματα που μορφοποιούν την εσωτερική διάρθρωση του παγκοσμιοποιητικού συστήματος. Το «ατόπημα» αποκτά σοβαρές διαστάσεις όταν είναι σε επικίνδυνη εξέλιξη η στρατηγική φαντασίωση της «γαλάζιας πατρίδας».

Βέβαια, ο «καθ' ύλην αρμόδιος», ο Γέρος του Μοριά, στον μνημειώδη λόγο του στην Πνύκα, στα 1838, εξέφρασε την εθνική κατηγορηματικότητα ότι «*Εις τον τόπον, τον οποίον κατοικούμε, εκατοικούσαν οι παλαιοί Έλληνες, από τους οποίους και εμείς καταγόμεθα και ελάβαμε το όνομα τούτο*». Αλλά, όπως η Βαυαρική Αντιβασιλεία προόριζε τον Κολοκοτρώνη για τη λαϊμητόμο, επειδή «άκουσον άκουσον» οργάνωνε «συνωμοσία κατά του έθνους» (ο Άρμανσπεργκ πατριώτης, και ο Γέρος προδότης!), έτσι και οι σημερινοί διαχειριστές της Επικυριαρχίας τον εξαφανίζουν από τον ιστορικό

αναστοχασμό επειδή ο λόγος του πιστοποιεί την εθνική ταυτότητα του έπους του '21. Το '21 ως παλλαϊκός εθνικός αγώνας για την αναγέννηση του ελληνικού έθνους, είναι «μύθος» θανάσιμος για τις παγκοσμιοποιητικές ιδεοληψίες που προϋποτίθενται στα εφιαλτικά σχέδια για εθνικό μας ακρωτηριασμό...

Ο Γέρος παραμένει η αρχετυπική φιγούρα της εθνολαϊκής ενότητας που αποτελεί το λειτουργικό υπόβαθρο του διηνεκούς αντιστασιακού φρονήματος, και η πλαστογράφηση της συνείδησής του, το μπάζωμα, με ψέματα, της αυθεντικής μαρτυρίας του, εκφράζει την κεντρική συστημική στρατηγική του εθνικού αποχαρκτηρισμού μας. Η εθελοδοουλία έναντι του Νεοοθωμανισμού, απαιτεί την απαξίωση της ελληνικής συνείδησης που προέταξε το «φωτιά και τσεκούρι στους προσκυνημένους» όταν το αιγυπτιακό μαχαίρι ξεκλήριζε τον Μοριά. Άλλωστε, η παρούσα μοίρα μας, καθορίστηκε, και όχι μόνο σημειολογικά, από την παγίδευση του Γέρου σε μια τακτική μάχη στα Τρίκορφα, όπου η πανωλεθρία νομιμοποίησε το Ναυαρίνο της κολοβής ελευθερίας μας. Κατά κάποιο τρόπο, στο ίδιο έργο θεατές...

Για τη σύγχρονη Δεξιά της μετεξελιγμένης ραγιαδικής εθνικοφροσύνης (αλλά και για την μετανεωτερική Αριστερά των Γαβρόγλου και Π. Κωνσταντίνου), η πατρίδα είναι απλό γρανάζι σε μια παγκόσμια μηχανή, και, επομένως, η ιστορική μνήμη πρέπει να εξαλείφει κάθε ίχνος εθνικής αυτονομίας και

να εναρμονίζεται με μια κουλτούρα γεωπολιτικών διεργασιών και τίποτα περισσότερο. Αλλιώς, δεν θα πιάσουν ρίζα οι ρητορείες μιας «διεθνικής προβολής» με απλό οικονομικό χαρακτήρα και σύνθετο πολυπολιτισμικό ιδεολογικό εποικοδόμημα...

Αφού ήταν τόσο σαφής ο κος Μητσοτάκης, ότι από το 1821 προέκυψε «ένα κράτος-πρότυπο της Βαλκανικής» με μια «κοινωνία δεκτική σε κάθε καινοτομία και έτοιμη για κάθε νέο στοίχημα». Από το βαλκανικό όραμα του Ρήγα, σε έναν βαλκανιοκεντρικό αρχοντοχωριατισμό εντός των διαβαθμισμένων επιπέδων ιεραρχίας της Ε.Ε. Κι ως προέτρεπε ο Κολοκοτρώνης τους νέους της εποχής του «*Εις εσάς μένει να ισάσσετε και να στολίσσετε τον τόπο...*» Στη σκέψη του Γέρου ο Τόπος, η γενέθλια εστία που το χρέος είναι να προκόψει σαν ζωντανός οργανισμός...

Και ο Κυριάκος να αντιμιλά με γλώσσα τυποποιημένου μάντζερ λες και αναφέρεται σε νεοπαγή εταιρεία, και να κλείνει τα αυτιά στις βαθιές ποιότητες του Γέρου που η δική του «ανάπτυξη» αφορούσε τις ισορροπίες του πολιτισμού, την ακεραίωση του συλλογικού Προσώπου ως ζωτικής προϋπόθεσης για μια ουσιαστική πρόοδο. Ο ένας έσωσε την πατρίδα στα τρομερά Δερβενάκια, κι ο άλλος πήρε μια έτοιμη πατρίδα για να την έχει «κεφάλαιο» σε τζόγους πολιτικούς που διδάχθηκε στα Χάρβαρντ και στα Χίλτον...

* Ο Νίκος Σταθόπουλος είναι φιλόλογος

Ή μαζί μας ή εναντίον μας...

Με αφορμή τις επιθέσεις του πολιτικού συστήματος στον περιφερειάρχη Βορείου Αιγαίου

■ ΤΟΥ Δημήτρη Γκάζη

Κομμάτι αυτής της προσπάθειας, καταστολής και κατασυκοφάντησης των κατοίκων των νησιών που αντιδρούν απέναντι στο προσφυγικό πρόβλημα, είναι και η προσπάθεια απαξίωσης του περιφερειάρχη Βορείου Αιγαίου, κ. Μουτζούρη. Με αυτό τον τρόπο επιδιώκουν να απομονώσουν τις θεσμικές φωνές των τοπικών κοινωνιών που δεν αξονίζονται με το κοινό σχέδιο κυβέρνησης-Ε.Ε., και έτσι να σπάσουν το κοινό μέτωπο που έχει φανεί να διαμορφώνεται στα νησιά. Εν χορώ, ΜΜΕ, κυβερνητικοί εκπρόσωποι, η «προοδευτική» αντιπολίτευση, περσόνες των social media, έχουν εδώ και καιρό, σπεύσει να βγάλουν φασίστα των πρώην πρύτανη του ΕΜΠ, και νυν περιφερειάρχη. Το μοτίβο είναι γνωστό, απέναντι σε κάθε εθνολαϊκιστή. Ονομάζεται συνοδοιπόρος του Τραμπ και του Όρμπαν, και του χρεώνονται όλα τα αντίστοιχα στερεότυπα.

Δεν θα ήταν περίεργο αυτό, αν ο κ. Μουτζούρης δεν ήταν ένας απ' αυτούς, δεν ήταν μέχρι πρότινος ένας «κανονικός» εκπρόσωπος του αστικού πολιτικού κόσμου, από τους «σοβαρούς» ακαδημαϊκούς, που η εκλογή του στο αξίωμα του περιφερειάρχη είχε χαιρετιστεί απ' όλα τα μεγάλα κόμματα. Έφτανε όμως μια άρνηση στις επιταγές των μεγάλων, για να τον αποβάλουν, να τον στοχοποιήσουν.

Αυτό που τους ενόχλησε είναι ότι ένας θεσμικός παράγοντας προτίμησε να σεβαστεί τη θέληση αυτών που των εξέλεξαν, και όχι να εφαρμόσει πιστά το σχέδιο που επέβαλε η Ε.Ε. Ο κ. Μουτζούρης θα κριθεί απ' το αν θα μείνει πιστός στον «αγώνα μέχρι τέλους» που διακηρύττει και απ' το αν θα καταφέ-

ρει να συνεχίσει να δρα ενωτικά, ενώ όλοι θα προσπαθούν να σπείρουν τον διχασμό. Η επίθεση στο πρόσωπό του μάλλον έχει ως στόχο, να σπάσει αυτό το «μέχρι τέλους», να τον συνετίσει, να τον κάνει να δεχτεί κάποια κλειστή δομή και κάποια ανταποδοτικά οφέλη, όπως κάνουν άλλοι εκλεκτοί συνάδερφοι του, και να αφήσει τις «ακρότητες» και τους «λαϊκισμούς», γιατί αλλιώς θα κατηγορηθεί ότι υποθάλλει τους μαυροντυμένους τραμπούκους με τα στείλιάρια.

Τους ενοχλούν και αυτά που λέει ο περιφερειάρχης. Η έναρξη της ομιλίας του στις πρόσφατες κινητοποιήσεις τοποθετεί το πρόβλημα στην πραγματική του βάση: «τα νησιά μας έχουν γίνει έχουν γίνει τόπος συγκεντρώσεως και κρατήσεως ταλαιπώρων ανθρώπων από 80 χώρες σε όλη την υδρόγειο. Ήδη πλησιάζουν τις 50 χιλιάδες, και κάθε χρόνο αυτός ο αριθμός αυξάνεται. Μας ενοχλεί ότι η κατάσταση αυτή δημιουργείται με συνωμοσία σιωπής όλης της Ευρώπης και της κυβερνήσεως. Όλοι τους χτίζουν τείχη απομονώσεως και σιωπής, και είμαστε εδώ για να τα σπάσουμε». Η συμμαχία κυβέρνησης-Ε.Ε.-ΜΚΟ, προτιμούν οι τοπικές κοινωνίες, είτε να εξαγοραστούν, είτε να σωπάσουν, είτε να εκφραστούν ξενοφοβικά, δεν τους συμφέρει να αντιδράσουν, όχι απέναντι στους ξένους, αλλά απέναντι στους πραγματικούς υπαίτιους, την Ε.Ε. και την κυβέρνηση.

Στοχοποιούν ακόμη τον περιφερειάρχη, γιατί ως θεσμικός παράγοντας αποκαλύπτει τα ψέματα των υπευθύνων. Στην εν λόγω ομιλία του τόνισε: «Μας ενοχλεί το δούλεμα απ' τους υπεύθυνους. Δώσαμε χρόνο να υλοποιήσουν τις υποσχέσεις

τους, αλλά τίποτα δεν βελτιώθηκε», για να συνεχίσει αναφερόμενος στον κ. Μητσοτάκη, «στις 5/12 βρεθήκαμε με τους δημάρχους και ζητήσαμε να μας δει ο πρωθυπουργός, ακόμη δεν μας έχει δεχτεί».

Συνεχίζει λέγοντας ότι «μας ενοχλεί ότι χάσαμε την καθημερινότητα μας. Φαίνεται αυτό στα λεωφορεία, τις τράπεζες, τα σχολεία μας. Και να ξεκαθαρίσω ότι η άποψη μου είναι πως τα κοινά αγαθά είναι για όλους τους ανθρώπους, γηγενείς και φιλοξενούμενους»: αυτή είναι η πραγματικότητα στα νησιά αλλά όποιος μιλήσει για την πραγματικότητα αυτή, είναι ρατσιστής και πρέπει να απομονωθεί.

Επίσης είπε ότι: «μας λένε πως αν πας στις χώρες της Ευρώπης θα δεις ότι είναι γεμάτο αλλοδαπούς, ανθρώπους απ' τις ίδιες χώρες όπως έρχονται εδώ. Μα οι χώρες αυτές είχαν αποικίες, έχουν εκμεταλλευτεί κόσμο και κοσμάκι, που χρόνο με το χρόνο μεταφέρθηκαν ως δούλοι στις χώρες αυτές. Τι σχέση έχουμε εμείς μ' αυτό. Σε ποια άλλη χώρα συμβαίνει αυτό που γίνεται στο Βαθύ της Σάμου ή στην Μυτιλήνη, όπου η αναλογία αλλοδαπών και γηγενών είναι 1 προς 3».

Αυτό το απόσπασμα της ομιλίας του εξηγεί το γιατί οι κάτοικοι στα νησιά του Αιγαίου δεν κοιμήθηκαν αλληλέγγυοι και ξύπνησαν ρατσιστές, και πως ο μόνος τρόπος να επανέλθει η ισορροπία είναι να αρθεί η συνθήκη εγκλωβισμού πληθυσμών, στη χώρα μας, και ειδικά στα νησιά, μια συνθήκη που επιβάλλεται απ' τους διαχρονικούς αποικιοκράτες και έχει σαν θύματά της και τους ξεριζωμένους και τις τοπικές κοινωνίες.

αραδιαστά

► Η συριζική εμμονή των Πρεσπών

■ ΤΟΥ Νίκου Γεωργιάδη

Μια από τις αιτίες της ήττας του ΣΥΡΙΖΑ από τη Ν.Δ. στις τελευταίες δύο αναμετρήσεις ήταν και η Συμφωνία των Πρεσπών. Τόσο για το περιεχόμενο της συμφωνίας όσο και για το τρόπο που διαχειρίστηκε το όλο θέμα με καταγγελίες για φασιστες, εθνικιστές και ανιστόρητους βορειοελλαδίτες και μακεδονομάχους. Ταυτόχρονα, προσπάθησε να αναδείξει τα υποτιθέμενα οφέλη που θα αποκόμιζε η χώρα –οικονομικά και γεωστρατηγικά– από την αναγνώριση της ΠΓΔΜ ως «Βόρεια Μακεδονία» και από την ένταξη της γειτονικής χώρας στο ΝΑΤΟ και την Ε.Ε. Μέχρι στιγμής, μόνο το ονοματολογικό λύθηκε, ενώ οι ενταξιακές διαδικασίες έχουν παγώσει. Παρόλα αυτά η εμμονή του ΣΥΡΙΖΑ στη συμφωνία παραμένει άσβεστη. Εκδηλώσεις, ημερίδες, συναντήσεις και δημόσιες τοποθετήσεις προσπαθούν ακόμη και σήμερα να πείσουν για τα κέρδη της χώρας και της ευρύτερης περιοχής από αυτήν.

Σε αυτά τα πλαίσια πραγματοποιήθηκε και η επίσκεψη της Κ. Νοτοπούλου και της Ειρ. Αγαθοπούλου, Βουλευτών Θεσσαλονίκης και Κιλκίς, αντίστοιχα, την περασμένη εβδομάδα στη γειτονική χώρα. Μια επίσκεψη που έγινε με την ομπρέλα του Cultural Youth Event της UNESCO Θεσσαλονίκης και του Youth Alliance – Krushevo. Υποτίθεται πως αυτή συνεργασία των δυο αυτών οργανώσεων στοχεύει «στην επισφράγιση της πολύτιμης συνεργασίας των δύο χωρών» ώστε να έχουμε μια «γειτονιά ειρήνης, σταθερότητας και ευημερίας», σύμφωνα με τα λεγόμενα της Κ. Νοτοπούλου. Προσπληρωμένος ο ΣΥΡΙΖΑ στη συμφωνία παλεύει ακόμη και ως αντιπολίτευση για τη «δημιουργία των γραφείων νεολαίας σε Ελλάδα και Βόρεια Μακεδονία, όπως περιγράφεται στη Συμφωνία Συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών», όπως δήλωσε η Ειρ. Αγαθοπούλου.

Μάλιστα, η Κ. Νοτοπούλου σε συνέντευξή της δήλωσε πως αυτό που «αφήνουν στην ιστορία ο Τσίπρας και ο Ζάεφ είναι ότι θα μεγαλώσουν οι πρώτες γενιές στη Μακεδονία και τη Βόρεια Μακεδονία που δεν θα έχουν έναν φανταστικό εχθρό να πολεμήσουν». Δεν μπορούν καν να δουν πως η συμφωνία πέρα από τις αρνητικές επιπτώσεις που έχει στην Ελλάδα, ανοίγει σειρά ζητημάτων τόσο στο εσωτερικό της γείτονας, με τις αντιθέσεις και συγκρούσεις μεταξύ σλαβόφωνων και αλβανόφωνων όσο και στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων, ενισχύοντας εν τέλει (ξανά) τις –πραγματικά– εθνικιστικές φωνές. Αυτό δεν το βλέπει ούτε ο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά ούτε και η νέα κυβέρνηση την οποία επικρότησε η Βουλευτίνα από τη Θεσσαλονίκη για την «κωλοτούμπα του Μητσοτάκη» ο οποίος «τηρεί και σέβεται τη Συμφωνία των Πρεσπών».

Η συστηματική υπηρέτηση του ΣΥΡΙΖΑ προς τη συμφωνία δεν έγκειται στην πίστη του για το θετικό των διατάξεων της. Πηγάζει από την πλήρη ευθυγράμμισή του με τις αμερικανικές επιδιώξεις στην περιοχή. Τόσο ο Τσίπρας όσο και ο Ζάεφ αποτέλεσαν τους καλύτερους συνομιλητές των ΗΠΑ και τους προθυμότερους υπηρέτες των αμερικανικών συμφερόντων. Αυτός είναι και ο λόγος που δίνουν αμέριστα τη στήριξή τους στη Σοσιαλδημοκρατική Ένωση και τον πρόεδρό της, πρώην –πλέον– πρωθυπουργό της γειτονικής χώρας, Ζόραν Ζάεφ, τον οποία και συνάντησαν οι δυο Βουλευτίτες του ΣΥΡΙΖΑ.

δρόμος

✓ Πρόγραμμα πολύμορφων συζητήσεων, εργαστηρίων και σεμιναρίων

Πρόγραμμα Φεβρουαρίου 2020 • Κτίριο 11δ Ρεθύμνου 11 - Αθήνα

«Η χρεωκοπία και το πολιτισμικό μας πρόβλημα» Δύο διαλέξεις – Ομιλητής ο Λαοκράτης Βάσσης

Κυριακή 9/2, 17:30

Κτίριο 11δ, 1η διάλεξη

Η εφημερίδα **Δρόμος** διοργανώνει δύο διαλέξεις με θέμα: «**Η χρεωκοπία και το πολιτισμικό μας πρόβλημα**». Ομιλητής ο **Λαοκράτης Βάσσης**. Δύο διαλέξεις άκρως επίκαιρες και σχετιζόμενες με τις τελευταίες εξελίξεις στη χώρα μας. Την **Κυριακή 9/2/2020**, στις 17:30, θα πραγματοποιηθεί το Α΄ μέρος και την **Κυριακή 16/2/2020**, στις 17:30, το Β΄ μέρος. Στο Κτίριο 11δ, Ρεθύμνου 11 και Ιουλιανού, Πεδίο του Άρεως. Οι διαλέξεις θα μεταδοθούν μέσω livestreaming από το κανάλι του **Δρόμου** στο youtube.

Η εφημερίδα **Δρόμος** διοργανώνει δύο διαλέξεις με θέμα:

«Η χρεωκοπία και το πολιτισμικό μας πρόβλημα»

Ομιλητής ο **Λαοκράτης Βάσσης**

Κυριακή 9/2, ώρα 5.30 μ.μ.
Α΄ μέρος

Κυριακή 16/2, ώρα 5.30 μ.μ.
Β΄ μέρος

Κτίριο 11δ
Ρεθύμνου 11, Πεδίο του Άρεως
(δίπλα από το ξενοδοχείο Park)

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ
δρόμος
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Αναζητήστε τα βίντεο του **Δρόμου**

Στην ιστοσελίδα μας (www.edromos.gr) μπορείτε να βρείτε τα βίντεο των εκδηλώσεων και συζητήσεων που διοργανώνει το τελευταίο διάστημα ο **Δρόμος**.

Επίσης τα βίντεο μπορείτε να τα βρείτε και στο κανάλι του **Δρόμου** στο youtube. Πληκτρολογήστε στην αναζήτηση του youtube: «**Εφημερίδα Δρόμος**» και θα το βρείτε με ευκολία.

Επικοινωνία

Κτίριο 11δ – Αθήνα Ρεθύμνου 11, Πεδίο του Άρεως.
info@edromos.gr,
210-3468282, 6956302771

Για livestreaming live@edromos.gr

Πρόγραμμα Μαρτίου-Απριλίου 2020

Αθήνα – Κτίριο 11δ

Κι όμως γυρίζει: Μία 25ετία κινημάτων που διαψεύδουν το «τέλος της Ιστορίας» – Δ΄ Μέρος

Κυριακή 8/3/2020, 17:30: Στο τέταρτο μέρος θα συζητηθούν ορισμένες γενικότερες εκτιμήσεις για τα 25 χρόνια των κινημάτων διεθνώς. Εισηγητής: Ερρίκος Φινάλης.

Προετοιμασία - προϋποθέσεις και αποτελέσματα της επανάστασης του 1821

Τετάρτη 18/3/2020: Η φιλική εταιρεία, εισηγητής Νίκος Σταθόπουλος

Τετάρτη 1/4/2020: Ο επαναστατικός ριζοσπαστισμός, εισηγητής Νίκος Σταθόπουλος

Τετάρτη 8/4/2020: Ορισμένα συμπεράσματα από τα αποτελέσματα της επανάστασης, εισηγητής Κώστας Δημητριάδης

Κάστρα της Πελοποννήσου

Εκδρομή του **Δρόμου** στις 22-23 Φεβρουαρίου

Στις 22-23 Φεβρουαρίου ο **Δρόμος** διοργανώνει διήμερη εκδρομή στα κάστρα της Πελοποννήσου (Μυστράς, Μεθώνη, Κορώνη). Μια εκδρομή που απευθύνεται στους φίλους και τους αναγνώστες μας με σκοπό να γνωρίσουμε σημαντικά μέρη του τόπου μας, να μάθουμε την ιστορία τους αλλά και να περάσουμε μαζί μερικές στιγμές. Θα ξεκινήσουμε το **Σάββατο 22 Φεβρουαρίου** από την Αθήνα (ραντεβού στο Άγαλμα της Αθηνάς-Πεδίο του Άρεως, 8:30 προσέλευση και 9:00 αναχώρηση) και θα πάμε στον Μυστρά. Κατόπιν για φαγητό και μετά στην Καλαμάτα όπου θα διανυκτερεύσουμε στο ξενοδοχείο Galaxy. Θα υπάρχει αρκετός χρόνος για βόλτα στην πόλη και ό,τι άλλο θέλει ο καθένας.

Την **Κυριακή 23 Φεβρουαρίου** θα πάρουμε πρωινό στο ξενοδοχείο και θα επισκεφτούμε τα κάστρα της Μεθώνης και της Κορώνης. Μετά το φαγητό θα ξεκινήσει το ταξίδι της επιστροφής για την Αθήνα. Άφιξη στις 18:30.

Τιμή συμμετοχής
ανά άτομο:

70 ευρώ

(περιλαμβάνονται μεταφορικά,
διανυκτέρευση και πρωινό)

Δηλώστε συμμετοχή στο
info@edromos.gr

και στα τηλέφωνα

210-3468282 και 6956302771 (Ελένη)

οικονομία&πολιτική 01

■ του Παύλου Δερμενάκη

Οι επιδόσεις της παγκόσμιας οικονομίας κατά το 2019 ήταν οι χαμηλότερες μετά την οικονομική κρίση του 2008. Οι προβλέψεις για το 2020 συγκλίνουν στο «μία από τα ίδια». Όλα αυτά χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο αστάθμητος παράγοντας που εμφανίστηκε τον τελευταίο μήνα και ακούει στο όνομα κορωνοϊός. Καθώς η εξάπλωση του ιού προχωρά, αλλά με ρυθμούς «ελεγχόμενους» προς το παρόν, άρχισε να εξαπλώνεται παράλληλα και η ανησυχία για την επίδρασή του στην πορεία της παγκόσμιας οικονομίας.

Ο συνδυασμός το 2020 μια αρχικά χαμηλής πρόβλεψης για το ρυθμό μεγέθυνσης της παγκόσμιας οικονομίας (2,9% σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΟΟΣΑ) σε συνδυασμό με τα προβλήματα που μπορεί να δημιουργηθούν στην προσπάθεια αντιμετώπισης του ιού (αφήνουμε εκτός συζήτησης επί του παρόντος την περίπτωση κινδύνου πανδημίας) δημιουργούν πολλούς προβληματισμούς για την οικονομική πορεία το 2020. Ένα πρώτο δείγμα των προβληματισμών εκδηλώθηκε πριν από μια βδομάδα με αισθητούς κλυδωνισμούς στις διεθνείς αγορές. Μπορεί στη συνέχεια οι φόβοι για τα θέματα της οικονομίας να «διασκεδάστηκαν» με νέα υψηλά στις αγορές όμως αυτό δεν σημαίνει ότι ξεπεράστηκαν και ανήκουν στο παρελθόν. Ιδιαίτερα αν λάβουμε υπόψη ότι οι αγορές βρίσκονται σε ιστορικά υψηλά ενώ η παγκόσμια οικονομία δείχνει σημάδια «κόπωσης» χωρίς τα προβλήματα από τον κορωνοϊό.

Τα μεγάλα προβλήματα των επιπτώσεων του κορωνοϊού σε σχέση με την οικονομία συνοψίζονται στα ακόλουθα:

α) Τα μέχρι στιγμής μέτρα για την αντιμετώπιση του ιού έρχονται σε ευθεία αντίθεση με τη λογική της παγκοσμιοποίησης. Οδηγούν σε απομόνωση και περιορισμούς έως και στάση παραγωγής και οικονομικών ανταλλαγών. Η απομόνωση περιοχών, η επέκταση της περιόδου αργίας με το κλείσιμο επιχειρήσεων, οι περιορισμοί στην κυκλοφορία, η απαγόρευση ταξιδιών κ.λπ. εκτός από τα οξύτα κοινωνικά προβλήματα που δημιουργούν διαμορφώνουν ένα κλίμα ασφυξίας στην οικονομία. Τα μέτρα αυτά επιδρούν κατ' αρχήν σε τοπικό επίπεδο. Όσο

Οι οικονομικές επιπλοκές του κορωνοϊού

όμως διευρύνονται οι εμπλεκόμενοι τόσο επεκτείνονται σε εθνική, περιφερειακή και τελικά σε παγκόσμια κλίμακα. Συνεπώς τα μέτρα αντιμετώπισης του ιού έρχονται σε ευθεία αντίθεση με την λογική της ανοικτής παγκοσμιοποιημένης οικονομίας με αποτέλεσμα να την πλήττουν ευθέως και με μεγάλη οξύτητα.

β) Στο βαθμό που μπορεί να μεγαλώσει το πρόβλημα της εξάπλωσης του ιού και των συνεπειών του οι συνέπειες θα είναι άμεσες στην παγκόσμια οικονομία. Όμως τα οικονομικά μέσα (εργαλεία) για την αντιμετώπιση της κατάστασης φαίνεται ότι αυτή τη φορά δεν είναι επαρκή. Όταν υπάρχουν οι περιορισμοί που ήδη αναφέραμε προηγούμενα οι επιπτώσεις δεν αντιμετωπίζονται με τα συνήθη μέτρα, ούτε με μείωση των επιτοκίων ούτε με πρόσθετη ρευστότητα προς τις αγορές. Τα εργαλεία αυτά που χρησιμοποιήθηκαν «κατά κόρον» στην κρίση του 2008, στη συνέχεια στην κρίση στην Ε.Ε. και πρόσφατα (από το Σεπτέμβριο 2019) σε ΗΠΑ και Ε.Ε. στην περίπτωση των οικονομικών συνεπειών του κορωνοϊού δείχνουν αναποτελεσματικά. Τι να σου κάνει η αυξημένη ρευστότητα όταν μειώνεται η φυσική κίνηση

των ανθρώπων και επιλέγεται η απομόνωση ως μέσο προφύλαξης. Ακόμα και η ενίσχυση των δημοσιονομικών δαπανών μπορεί να φανεί αδύναμη στην προσπάθεια αντιμετώπισης του προβλήματος. γ) Η μεγέθυνση του προβλήματος στην Κίνα, που έχει κομβικό ρόλο στην παγκόσμια οικονομία λόγω μεγέθους (2η οικονομία παγκοσμίως) επηρεάζει άμεσα και σε μεγάλο βαθμό τους πάντες. Η Κίνα είναι ο μεγαλύτερος εισαγωγέας πρώτων υλών, ο σημαντικότερος παραγωγός βιομηχανικών προϊόντων που καταναλώνονται σε όλες τις χώρες και μεγάλος εισαγωγέας ειδών υψηλής προστιθέμενης αξίας από τον αναπτυσσόμενο κόσμο για την οικονομική ελίτ της χώρας. Συνεπώς ενδεχόμενη σημαντική επιβράδυνση στην Κινεζική οικονομία λόγω του κορωνοϊού δεν θα αφήσει κανέναν ανεπηρέαστο σε παγκόσμιο επίπεδο. Ειδικά στο θέμα της οικονομίας δεν είναι δόκιμο να γίνονται συγκρίσεις της σημερινής κατάστασης με εκείνη του ιού SARS στο παρελθόν (2002-2003) που επίσης είχε κέντρο την Κίνα. Η παγκόσμια οικονομική βαρύτητα σήμερα της Κίνας δεν συγκρίνεται με εκείνη την περίοδο. Η κινεζική οικονομία σήμερα

είναι πλέον πολύ μεγάλη και με πολύ μεγαλύτερη διείσδυση στις διεθνείς αλυσίδες τροφοδοσίας.

Οι επιπτώσεις

Οι «λογικές» ότι το πρόβλημα αφορά την Κίνα και αποτελεί ευκαιρία για επαναφορά στις ΗΠΑ παραγωγικών δραστηριοτήτων αμερικανικών επιχειρήσεων αποτελούν «ελαφρές» ερμηνείες του προβλήματος. Κάποιοι εκτιμούν ήδη ότι ο ιός, με τα σημερινά δεδομένα, μπορεί να έχει ως συνέπεια να χάσει η Κίνα 1% σε ρυθμό ανάπτυξης (από το σχεδόν 6% που είναι η αρχική πρόβλεψη για το 2020 να πάει στο 5%). Αυτό θα έχει σαν συνέπεια άμεσα ο ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ να χαμηλώσει κατά 0,4%. Και όλα αυτά αποτελούν το καλό σενάριο σε σχέση με τον ιό.

Ήδη καταγράφονται σε παγκόσμια κλίμακα μειώσεις στις τιμές των πρώτων υλών επιβαρύνοντας κυρίως τις αναδυόμενες χώρες που είναι οι εξαγωγείς. Η περίπτωση της σημαντικής πτώσης της τιμής του πετρελαίου διεθνώς (-20%) είναι ενδεικτική της κατάστασης που δημιουργείται στις διεθνείς αγορές των πρώτων υλών. Η πτώση του ρυθμού ανάπτυξης στην Κίνα θα

έχει ως συνέπεια τη μείωση των εισαγωγών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας που αφορούν την κατανάλωση της οικονομικής ελίτ. Μια τέτοια εξέλιξη αφορά όλες τις αναπτυσσόμενες χώρες που εξάγουν προϊόντα «πολυτελείας» στην Κίνα. Η Γερμανία π.χ. εξετάζει ήδη τις επιπτώσεις στις εξαγωγές της προς την Κίνα (αυτοκίνητα, μηχανήματα κ.λπ.). Αντίστοιχα ισχύουν για ΗΠΑ και όλες τις αναπτυσσόμενες χώρες που έχουν σημαντικές εξαγωγές προς την Κίνα. Η απαγόρευση των μετακινήσεων αποτελεί τεράστιο πλήγμα στην παγκόσμια τουριστική «βιομηχανία». Επηρεάζει βασικά στην παρούσα φάση τις ασιατικές ώρες αλλά σταδιακά οι επιπτώσεις θα αρχίσουν να γίνονται αισθητές και στον υπόλοιπο κόσμο, ειδικά στο βαθμό που οι απαγορεύσεις ή έστω περιορισμοί ενδέχεται να συνεχίζονται καθώς προχωράμε στην καλοκαιρινή περίοδο. Σημειώνουμε ότι μια σειρά αεροπορικές εταιρείες έχουν αναστείλει τα δρομολόγια τους με την Κίνα μέχρι τα μέσα Μάρτη. Το θέμα αυτό έχει ιδιαίτερη βαρύτητα και για την Ελλάδα, καθώς υπάρχει η προσδοκία για αυξημένες τουριστικές ροές από την Κίνα σαν αποτέλεσμα των πρόσφατων «ανοιγμάτων» οικονομικής συνεργασίας και των νέων αεροπορικών συνδέσεων απ' ευθείας.

Συμπερασματικά

Όλα τα παραπάνω αποτελούν ένα προοίμιο των ενδεχόμενων αρνητικών εξελίξεων εάν δεν βρεθεί τρόπος να αναχαιτιστεί η εξάπλωση του κορωνοϊού. Πρώτη θιγόμενη η κινεζική οικονομία. Αισθητές ήδη οι επιπτώσεις στις αναδυόμενες οικονομίες που εξάγουν πρώτες ύλες και τις πετρελαιοπαραγωγές χώρες.

Στον αναπτυσσόμενο κόσμο οι επιπτώσεις προς το παρόν περιορίζονται στην εκτίμηση του προβλήματος αλλά και στους φόβους μέχρι που μπορεί να φτάσει. Η παγκόσμια τουριστική «βιομηχανία» μετρά τις πρώτες απώλειες που είναι ήδη μεγάλες στην Ασία και μπορεί να φτάσουν στην Ευρώπη και αλλού στη συνέχεια, αν δεν αντιμετωπιστεί η κατάσταση. Οι χρηματαγορές μετά τους πρώτους κλυδωνισμούς δείχνουν ψυχραιμία στο πρόβλημα. Όμως αν επιδεινωθεί η κατάσταση θα αποτελέσουν ένα από τα πρώτα και μεγαλύτερα θύματα.

Ο κορωνοϊός δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στην κινεζική οικονομία, έχει αισθητές επιπτώσεις στις αναδυόμενες οικονομίες που εξάγουν πρώτες ύλες και τις πετρελαιοπαραγωγές χώρες ενώ κάνει και τον αναπτυσσόμενο κόσμο να ανησυχεί

● παραπολιτική

Προφητε... ...troll

από τον **Δημήτρη Ουλή**
(dimi.oulis@yahoo.com)

Οι θιασώτες της καύσης στην πυρά

Να τα αφήσετε αυτά τα κομμουνιστικά. Ή μάλλον τα φασιστικά. Ή μάλλον, και τα δύο. Και να αναγνωρίσετε στην Εκκλησία το δικαίωμα να επικαλείται τα ίδια ανθρώπινα δικαιώματα που επικαλείσθε κι εσείς, όταν αισθάνεσθε ότι θίγεται το κύρος και η αξιοπρέπεία σας. Είναι ή δεν είναι δικαίωμα του καθενός να επιλέγει τον τρόπο διαχείρισης του θανάτου του; Ε, λοιπόν, είναι επίσης δικαίωμα της Εκκλησίας να επιλέγει αν θα τελέσει Εξόδιο Ακολουθία σε εκείνον που αρνείται τη διδασκαλία της ή την ακολουθεί επιλεκτικά. Ντόμπρα πράγματα. Όχι δύο μέτρα και δυο σταθμά.

Και τι να πω για το παιδαριώδες επιχείρημα της ιδιοτέλειας; Ιδιοτελής η Εκκλησία μας βρε θεομπαίχτες; Η Εκκλησία, που έγινε Κιβωτός του Έθνους και της γλώσσας μας κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας; Η Εκκλησία μας, που στήριξε και εξακολουθεί να στηρίζει όσο κανείς άλλος το Ελληνικό Έθνος με το φιλανθρωπικό, ιεραποστολικό και ποιμαντικό της έργο; Φταίει η Εκκλησία για τον υπερκορεσμό και τα υψηλά δημοτικά τέλη των δημοτικών κοιμητηρίων; Φταίει η Εκκλησία για την κερδοσκοπία που σημειώνεται (σε μεμονωμένες περιπτώσεις) επί των οστεοφυλακίων και κατά την εκταφή των νεκρών; Ωραίοι είστε κι εσείς. Για το δικαίωμα στον καταναλωτισμό και για την αύξηση των μισθών, ξέρετε να κάνετε πορείες και εξεγέρσεις. Για να διεκδικήσετε αξιοπρεπείς συνθήκες ταφής στα δημοτικά κοιμητήρια, λουφάζετε στον καναπέ σας.

Αλλά και τι να πω επίσης για το κατάπτυστο επιχείρημα ότι η καύση τιμά δήθεν το σώμα του νεκρού; Μόνο οι αδαείς (και οι εγκάθετοι) επιμένουν να παραθεωρούν το γεγονός ότι ο αφανισμός του σώματος σε κλίβανο παραπέμπει μάλλον σε αποτρόπαιες μεθόδους μαζικής εξόντωσης σε ναζιστικά στρατόπεδα συγκεντρώσεως, η δε σύνθλιψη των οστών του από ειδικό μίξερ, προωθεί περαιτέρω την εκδοχή του ανθρώπινου σώματος ως απορρίμματος. Αν η Εκκλησία προκρίνει την ταφή έναντι της καύσης, είναι διότι, σε αντίθεση με τους «φιλελεύθερους» θιασώτες της τελευταίας, αντιμετωπίζει το σώμα όχι ως σκουπίδι, αλλά ως ένα λουλούδι που θάπτεται στη γη με την ελπίδα ότι θα ανθίσει ξανά στη Βασιλεία των Ουρανών.

Θάπτονται βέβαια και τα σκουπίδια, σε χώρους υγειονομικής ταφής (ΧΥΤΑ). Και πάνω στο διακύβευμα της υγειονομικής αυτής ταφής είναι αλήθεια ότι έχει στηθεί μια τεράστια μπίζνα. Αλλά εν προκειμένω δεν πρόκειται καθόλου περί αυτού. Και θα ήθελα κατηγορηματικά μέσα από την παρούσα στήλη να δηλώσω ότι οποιαδήποτε προσπάθεια παραλληλισμού της υγειονομικής ταφής των σκουπιδιών με την ταφή των νεκρών είναι χυδαία, αυθαίρετη, παραπλανητική και προκύπτει ως απότοκος άγνοιας όχι μόνο της Εκκλησιαστικής Ταφικής Παραδόσεως, αλλά και της Ελληνορθόδοξης Πατερικής Θεολογικής Παραδόσεως. Κατάλαβε το, επιτέλους. Το ανθρώπινο σώμα θάπτεται μεν, αλλά όχι ως σκουπίδι. Θάπτεται επ' ελπίδι αναστάσεως. Το μήνυμα της Εκκλησίας προς το Λαό με τίτλο «Αποτέφρωση των Ανθρώπινων Σωμάτων: αξιοπρεπής λύση ή ωμή ανακύκλωση;» με πείθει απόλυτα.

Σχόλια:
και διηγώντας τα
να κλαίς...

☉ **Κακιές μπτριυές**

Όπως διάβασα στον *Ημεροδρόμο*, το Νομαρχιακό Τμήμα Μεσσηνίας της ΑΔΕΔΥ με ψήφισμα του καταγγέλλει την απόλυση πέντε εργαζομένων από το Άσυλο Ανιάτων «Η Στέγη της Εκκλησίας». Σε σχετική ανακοίνωσή του, αφήνοντας αιχμές για τον Μητροπολίτη Μεσσηνίας, ο οποίος προεδρεύει στο συγκεκριμένο ίδρυμα, τονίζει ότι «οι απολύσεις δεν έγιναν τυχαία, μιας και οι 5 από τους 7 απολυμένους εργαζόμενους ήταν μέλη της Προσωρινής Διοίκησης του νεοϊδρυθέντος σωματείου στο συγκεκριμένο χώρο δουλειάς».

Είναι εντυπωσιακό πόσο μίσος έχουν αυτοί οι «πατέρες», πόσο κακές μπτριυές είναι με τους ανθρώπους του μόχθου, τους καθημερινούς, όταν δεν τους κάθονται, όταν δεν τους φιλούν το χέρι, όταν δεν τους λιβανίζουν και ιδίως όταν το μόνο που ζητούν είναι ένα στοιχειώδη σεβασμό στα δικαιώματά τους. Κι αυτός ο μισανθρωπισμός εκδηλώνεται πιο αλαζονικά, πιο εύκολα και με πιο μεγάλο θράσος όταν οι δεσποτάδες έχουν και την κάλυψη των πολιτικών που δίνουν το χείριστο παράδειγμα στην κοινωνία.

Αν υπήρχε θεός, στην κόλαση θα τον έστελνε σίγουρα, να καίεται στον αιώνα τον άπαντα!

Φρόσω Καλολαίμη

☉ **Πω, πω, γλώσσα, ο Βρούτσης!**

Δεν είναι τα τεράστια χαμηλότοκα δάνεια που παίρνουν οι εφοπλιστές από τις κινέζικες τράπεζες, δεν είναι η σούπερ εξελιγμένη τεχνολογία των πελώριων κινέζικων ναυπηγείων ούτε είναι –στο πακέτο– η διασφάλι-

Σκίτσο του Δημήτρη Γεωργίου

ση μεταφοράς φορτίων από και προς την Κίνα που έκανε τους «πατριώτες» Έλληνες εφοπλιστές να ναυπηγούν τα καινούργια πλοία τους στην Κίνα και όχι στα ελληνικά ναυπηγεία, αλλά η κακή συμπεριφορά των Ελλήνων εργαζομένων που τους εξώθησε σ' αυτή τη «θυσία»! Ασφαλώς κι ο Βρούτσης, που μιλάει έτσι για τους εργαζόμενους ενώ είναι –υποτίθεται– ο υπουργός που κύριο καθήκον του έχει να τους υπερασπίζεται, τα ξέρει όλα αυτά. Αλλά πώς να ελέγξει την απέχθειά του για τους εργαζόμενους και να συγκρατήσει το γλεϊψιμο υπέρ αυτών που δουλικά θέλει να υπηρετεί;

Ηλίας Πετμεζάς

☉ **Εύγε, Νίκο!**

«Θεωρώ πως η πιο επικίνδυνη πεποίθηση είναι να πιστεύουμε ότι κάποιος άλλος εκτός από μας θα σώσει τον πλανήτη, ότι κάποιος άλλος θα σώσει εμάς και τα παιδιά μας. Είναι μεγάλη πλάνη το να μεταφέρουμε συνεχώς σε κάποιον άλλο την ευθύνη που αναλογεί σε εμάς τους ίδιους. Υπό αυτό το αξιακό πρίσμα, έρχομαι να υποστηρίξω τις κινήσεις ενάντια στην εξόρυξη υδρογονανθράκων στα νότια της Κρήτης και πολύ απλά μεταφέρω με τη δική μου φωνή αυτό για το οποίο προειδοποιούν και οι επιστήμονες...

Η θέση μου είναι η θέση μέσα από τα μάτια ενός παιδιού που έζησε τη ζωή του μέσα στη θάλασσα και θέλει να παραδώσει τη θάλασσα αυτή ίδια ή και ακόμα καλύτερη στο δικό του παιδί και στα παιδιά όλου του κόσμου». Αυτή την ωραία τοποθέτηση έκανε σε ομιλία του στην Κρήτη την οποία αλιεύσα από την *ΕφΣυν*ο δύο φορές Ολυμπιονίκης Νίκος Κακλαμανάκης.

Αν είχαμε κι άλλους τέτοιους αθλητές, ηθοποιούς, συγγραφείς, τραγουδιστές, ζωγράφους κ.λπ., σίγουρα οι θάλασσες, αλλά και τα βουνά μας στην Ήπειρο θα κινδύνευαν λιγότερο!

Ελβίρα Σπάθη

☉ **Τι να πουν τα τσόφλια;**

Η απόπειρα σχηματισμού κυβέρνησης στη Θουριγγία με στήριξη στην άκρα Δεξιά κατέρρευσε. Με τους χριστιανοδημοκράτες και τους φιλελεύθερους να εμφανίζονται ως «αντιφασίστες», υπαναχωρώντας στη συνεργασία με την ακροδεξιά-ρατσιστική AfD. Τι να πουν στον γερμανικό λαό, που είδε να χάνεται το ένα δέκατο του πληθυσμού στα πεδία των μαχών, στα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης και στους βομβαρδισμούς των πόλεων από τους συμμάχους;

Γιώργος Αλεξάτος

Λασποφών

Καλά να ωρύεται η Δεξιά, ακόμα και το ΠΑΣΟΚ, αλλά να καταγγέλλει τον Ρουβίκωνα και ο ΣΥΡΙΖΑ για τα τρικάκια έξω από το σπίτι του Πορδοσάλτε; Μπροστά στον ακατάσχετο οχετό του ως άνω που καθημερινά δηλητηριάζει με τα σκουπίδια, τις λάσπες και τα λύματα που εκστομίζει τόσο κόσμο; Θα μου πεις, τώρα μιλάει εξ ονόματος του ΣΥΡΙΖΑ ο Ραγκούσης κι εγώ αναρωτιέμαι κι εξανίσταμαι; Φαίνε-

ται ότι ακόμα δυσκολεύομαι να χωνέψω ότι αυτός ο ΣΥΡΙΖΑ δεν είναι πια ο υποστηρικτής των κινημάτων και των ακτιβιστών, αλλά ο συνεργάτης του Πάιατ και του Νετανιάχου, σπόνσορας –μετά τον Προκόπη– της Σακελλαροπούλου και συνέταιρος με όλο το σάπιο και ξνισμένο ΠΑΣΟΚ!

Μεταξύ άλλων, η ανακοίνωση του Ρουβίκωνα για «το απόλυτο δείγμα της φασιστικής προπαγάνδας που ενδημεί στα καθεστωτικά μέσα ενημέρωσης» λέει: «Ένα μέλος ΔΣ του ομίλου Αλαφούζου μπορεί να υπηρετήσει την ανεξάρτητη δημοσιογραφία; Έχει καλό πλυντήριο; Προσυπέγραψε τη δήλωση Γεωργιάδη περί Novartis ότι το θέμα δεν είναι οι μίζες σε γιατρούς και πολιτικούς, αλλά το ότι η Novartis σώζει ζωές και τα διαφημιστικά σποτ της φαρμακοβιομηχανίας έπαιζαν συνεχόμενα κατά τη διάρκεια των ραδιοφωνικών εκπομπών του.

Μετά την κρατική δολοφονία Γρηγορόπουλου δήλωσε ότι σωστά έπραξαν οι Κορκονέας-Σαραλιώτης που επέστρεψαν στο σημείο και ότι «δεν είναι υποχρεωμένοι οι αστυνομικοί να ανέχονται την λεκτική βία». Πα τον χρυσαυγίτη δολοφόνο του Φύσσα δήλωσε ότι «αριστερό παιδί, ήταν ο δράστης». Κατά δήλωσή του, «όταν σε πιάνει ο ανθρωπισμός να μην πνιγεί κανείς, τελείωσε το θέμα. Αν δεν θέλουμε να πνιγεί κανείς θα έρχονται όλοι στην Ελλάδα». Και πίσω στο όχι και τόσο μακρινό 2013, για τους μετανάστες εργάτες σκλάβους στα φραουλοχώρα της Μανωλάδας που έφαγαν σφαίρες γιατί ζητούσαν να πληρωθούν τα μεροκάματά τους, ο Πορτοσάλτε είχε σχολιάσει ότι «αυτοί που μαζεύουν τις φράουλες πρέπει να πλένουν τα χέρια τους για να μην κολλήσουμε τίποτα».

Το Τέρας!

Γιώργος Αγγελής

02 διεθνή

Οι Δομές της Αμαρτίας Μιλώντας την Τετάρτη στην Παπική Ακαδημία Κοινωνικών Επιστημών, ο Πάπας Φραγκίσκος επιδόθηκε σε μία ακόμη προσπάθεια ανάκτησης της δημοφιλίας του, που το τελευταίο διάστημα δέχεται πλήγματα για τους πιο διαφορετικούς λόγους: από τα σκάνδαλα που εξακολουθούν να πλήττουν διεθνώς την Καθολική Εκκλησία, έως την αδράνειά του μπροστά στις εκκλήσεις του Μοράλες να παρέμβει ενάντια στο πραξικόπημα στη Βολιβία. Έτσι ο Πάπας Φραγκίσκος εξαπέλυσε μύδρους ενάντια στις «δομές της αμαρτίας», βαφτίζοντας με αυτόν τον όρο τις περικοπές στη φορολόγηση των πλούσιων και τη συσσώρευση εκατοντάδων εκατομμυρίων δολαρίων κάθε χρόνο σε φορολογικούς παραδείσους. «Οι δομές της αμαρτίας εγκολπώνουν χρήματα που θα έπρεπε να χρηματοδοτούν τις δομές υγείας και περίθαλψης» είπε, και κατέληξε: «Οι φτωχοί γίνονται φτωχότεροι, ενώ οι 50 πλουσιότεροι άνθρωποι στον κόσμο έχουν περιουσία 2,2 τρισεκατομμυρίων δολαρίων – δηλαδή θα μπορούσαν από μόνοι τους να καλύψουν τις ανάγκες υγείας και εκπαίδευσης κάθε φτωχού παιδιού στον πλανήτη»...

Ανατροπή στην Ιρλανδία;

Υποχώρηση των παραδοσιακών κομμάτων, ισχυροποίηση του Sinn Féin

■ του Νίκου Ταυρή

Σήμερα οι Ιρλανδοί προσέρχονται στις κάλπες, και η ψήφος τους αναμένεται να τροποποιήσει ριζικά το πολιτικό σκηνικό δεκαετιών. Τα δύο παραδοσιακά κεντροδεξιά κόμματα που κυριαρχούν στην πολιτική ζωή της χώρας και εναλλάσσονται στην πρώτη θέση, το Fine Gael και το Fianna Fáil, ίσως αναγκαστούν να συνηθίσουν μια διαφορετική κατάσταση. Αιτία είναι η αναμενόμενη ραγδαία αύξηση της εκλογικής επιρροής του Sinn Féin που, μέχρι να χτυπηθεί η Ιρλανδία από την οικονομική κρίση του 2008-2009, ήταν περιθωριακό – οι δυνάμεις του επικεντρώνονταν στη Βόρεια Ιρλανδία, όπου λειτουργούσε ως πολιτική πτέρυγα του IRA. Η συμφωνία ειρήνευσης και η λήξη του ένοπλου αντιβρετανικού αγώνα στις αρχές του αιώνα μας επέτρεψαν μια αργή διείσδυση του έως τότε θεωρούμενου «εξτρεμιστικού» Sinn Féin και στον ανεξάρτητο Νότο, όπου έκανε στροφή και σε κοινωνικά προβλήματα (πέρα από το «πάγιο αίτημα» της αποτίναξης της βρετανικής κατοχής στον Βορρά ώστε να επιτευχθεί η ένωση όλου του ιρλανδικού νησιού). Αυτή η νέα πολιτική, που προσωποποιήθηκε στην ηγεσία του χαρισματικού Τζέρι Άνταμς, παλαίμαχου του αντιβρετανικού αγώνα, «συναντήθηκε» την προηγούμενη δεκαετία με τη λαϊκή δυσαρέσκεια για τις πολιτικές λιτότητας που επέβαλαν οι διαδοχικές κυβερνήσεις σε συνεργασία με την Ε.Ε. και το ΔΝΤ. Μια πολιτική που

οδήγησε σε χαράτσια, ιδιωτικοποιήσεις, κατασχέσεις σπιτιών, κλείσιμο μικρομεσαίων επιχειρήσεων κ.ο.κ., προκαλώντας τελικά μια νέα ιρλανδική Έξοδο: όπως συνέβη (σε μεγαλύτερο βέβαια βαθμό) και στην Ελλάδα, κατά κύματα μετανάστευσαν δεκάδες χιλιάδες Ιρλανδοί νεαρής ηλικίας, αναζητώντας δουλειά και μια αξιοπρεπέστερη ζωή στο εξωτερικό...

Η κρίση φέρνει, για αρχή, τρικομματισμό

Κάπως έτσι το Sinn Féin, που στα τέλη του προηγούμενου αιώνα (1997) έπαιρνε 2,5% στις ιρλανδικές εκλογές, έφτασε το 6,9% το 2007 και συνέχισε την ανοδική πορεία του στις κάλπες: 9,9% το 2011 και 13,8% το 2016. Οι δημοσκοπήσεις για τις σημερινές εκλογές το εκτινάζουν στο 23-25%. Αν οι προβλέψεις αυτές υλοποιηθούν, δεν αποκλείεται να βρεθεί στην πρώτη θέση, καθώς το κυβερνών κεντροδεξιό Fine Gael του πρωθυπουργού Λίο Βαράντκαρ αναμένεται να υποστεί σοβαρές απώλειες, από τις οποίες δεν φαίνεται να κερδίζει ο ιστορικός αντίπαλός του, το επίσης κεντροδεξιό Fianna Fáil. Με οποιοδήποτε σενάριο, ο ιρλανδικός δικομματισμός αναμένεται να μετατραπεί σε τρικομματισμό. Όσο για τα μικρότερα κόμματα, οι μόνοι που εμφανίζονται να έχουν άνοδο είναι οι Πράσινοι. Οποσδήποτε το Sinn Féin είναι μακριά από τη διακυβέρνηση: τα δύο μεγαλύτερα κόμματα έχουν «ορκι-

στεί» ότι δεν θα συνεργαστούν ποτέ μαζί του. Αλλά και μόνο η ανάδειξή του στη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης θα αποτελούσε πριν λίγα μόλις χρόνια σενάριο επιστημονικής φαντασίας! Οι αιτίες της παραμένουσας δυσαρέσκειας, που τροφοδοτεί την άνοδο του Sinn Féin, έχουν να κάνουν με τις επίμονες συνέπειες της κρίσης και της επιβολής ενός καθεστώτος σκληρής λιτότητας πριν δέκα χρόνια. Η πολυδιαφημισμένη «ιρλανδική έξοδος από τα μνημόνια» μπορεί να ξανανέβασε την κερδοφορία των μεγάλων επιχειρήσεων και του τραπεζικού τομέα, αλλά μικρό όφελος είχε για τη λαϊκή πλειοψηφία των μικρομεσαίων στρωμάτων. Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι η κρίση στον τομέα της κατοικίας, με τα ενοίκια να εκτινάσσονται και να παρατηρείται δραματική αύξηση των άστεγων, όπως και το αυξημένο κόστος των υπηρεσιών υγείας. Το Sinn Féin κατεβαίνει στις εκλογές με τρεις βασικές δεσμεύσεις για την επόμενη πενταετία: κατασκευή 100.000 λαϊκών κατοικιών, ενίσχυση των δημόσιων συστημάτων υγείας και παιδείας, και δημοψήφισμα για την ένωση όλου του νησιού. Με παρόμοιο πρόγραμμα εξέλεξε πέρυσι, για πρώτη φορά στην ιστορία του, τους περισσότερους βουλευτές στον υπό βρετανικό έλεγχο Βορρά. Ο γοητευτικός νεαρός Βαράντκαρ δεν φαίνεται ικανός να σταματήσει την κάθοδο του Sinn Féin και στο Νότο.

γυρίζει

Λατινοαμερικάνικα σενάρια

► **Χιλή-Κολομβία:** Η λαϊκή αναταραχή δεν λέει να κοπάσει, καθώς οι αντίστοιχες δεξίες κυβερνήσεις αδυνατούν να σταθεροποιηθούν παρά την ταυτόχρονη χρήση μαστίγιου (αιματηρή καταστολή) και καρότου (ανάκληση όλων των ανταλλακτικών πολιτικών και εφαρμογή φιλολαϊκών μέτρων). Η λαϊκή πλειοψηφία και στις δύο αυτές χώρες απαιτεί κάτι παραπάνω από ημίμετρα: μια πραγματική και βαθιά δημοκρατική αλλαγή. Ταυτόχρονα στη Βολιβία τα δύο αντιμαχόμενα στρατόπεδα ακονίζουν τα (άνισα) ξίφη τους για τις προεδρικές και κοινοβουλευτικές εκλογές του Μαΐου: οι πραξικοπηματίες της ντε φάκτο κυβέρνησης μπορεί να αρπάζονται μεταξύ τους, αλλά ταυτόχρονα συνεχίζουν τις διώξεις των υποστηρικτών του Μοράλες και παίρνουν αποφάσεις ανατροπής παλιότερων πολιτικών, παρόλο που αυτό δεν είναι αρμοδιότητα μιας «μεταβατικής» κυβέρνησης. Από την άλλη, το στρατόπεδο του Μοράλες φαίνεται να έχει βρει έναν κοινό βηματισμό, αν και ακόμη είναι νωρίς για να φανεί αν θα μπορέσει να επιβάλει μια στοιχειωδώς δίκαιη εκλογική αναμέτρηση.

► **Αργεντινή:** Η διαπραγμάτευση με τους δανειστές μονοπωλεί την επικαιρότητα: ο νέος κεντροαριστερός-περονιστής πρόεδρος Φερνάντεζ ζητά από τις διεθνείς τράπεζες και το ΔΝΤ να περικόψουν κατά 50% το χρέος της χώρας, και να επιμηκύνουν την περίοδο αποπληρωμής του. Το βασικό επιχείρημα είναι ότι μεγάλο μέρος του χρέους, που εκτινάχθηκε επί προεδρίας του δεξιού Μάκρι, είναι παράνομο και απεχθές: τα κεφάλαια δεν έφτασαν ποτέ στη χώρα, ούτε χρησιμοποιήθηκαν προς όφελος της ανάπτυξης της οικονομίας και της βελτίωσης της ζωής των πολιτών. Η τραπεζοκρατία πάντως μέχρι τώρα κρατά σκληρή στάση, απαιτώντας την αποπληρωμή ολόκληρου του χρέους, κάνοντας όλο και πιο πιθανή μια ρήξη – ιδίως αφού η πολιτική επιβίωση του Φερνάντεζ θα κινδύνευε σε περίπτωση μη εφαρμογής των προεκλογικών του δεσμεύσεων.

► **Βενεζουέλα:** Φαίνεται ότι η κυβέρνηση Μαδούρο ενισχύει κι άλλο τη θέση της. Χαρακτηριστικό της αυξανόμενης σταθερότητας είναι το γεγονός ότι η φιλοδυτική αντιπολίτευση δεν μπορεί πια να κινητοποιήσει παρά μερικές εκατοντάδες ανθρώπων, ενώ πριν δύο μόλις χρόνια κατέβαζε εκατοντάδες χιλιάδες στους δρόμους. Όσο για τον αυτοανακηρυγμένο «πρόεδρο» Γκουαϊδό, πλέον οι Βενεζουελάνοι τον θεωρούν καμμένο χαρτί – όσο κι αν οι ΗΠΑ συνεχίζουν τις απελπισμένες προσπάθειες να βελτιώσουν το προφίλ του και να του προσδώσουν κύρος προσκαλώντας τον στο Λευκό Οίκο. Η άλλη πλευρά του νομίσματος είναι οι παραχωρήσεις που αναγκάστηκε να κάνει η κυβέρνηση Μαδούρο στις «αγορές», μειώνοντας τη ρυθμιστική παρέμβαση του κράτους. Αυτή η εξέλιξη την αποξενώνει από τα φτωχότερα λαϊκά στρώματα – αυτά δηλαδή που επίσης βγήκαν κατά εκατοντάδες χιλιάδες στους δρόμους το προηγούμενο διάστημα για να αποκρούσουν την απόπειρα ανατροπής της...

02 **διεθνή**

Ανάσα για τον Τραμπ η «αθώωσή» του

■ **του Ερρίκου Φινάλη**

Αλλά ο εμφύλιος συνεχίζεται στο φόντο της γεωπολιτικής φθοράς των ΗΠΑ

Επιβεβαιώθηκαν οι εκτιμήσεις ότι ο Τραμπ θα απαλλαχθεί από τις κατηγορίες που του προσήψαν οι Δημοκρατικοί στη Βουλή των Αντιπροσώπων, όπου πλειοψηφούν οριακά: η Γερουσία, όργανο με ρεπουμπλικανική πλειοψηφία και αρμόδιο να εξετάζει ως «ειδικό δικαστήριο» τέτοιες υποθέσεις που του παραπέμπει η Βουλή, απέρριψε ως αβάσιμες τις κατηγορίες για κατάχρηση εξουσίας και παρακώλυση της λειτουργίας του Κογκρέσου (του ανώτατου δηλαδή νομοθετικού σώματος των ΗΠΑ, που συγκροτείται από τη Βουλή και τη Γερουσία). Έτσι το όνειρο των Δημοκρατικών για καθαίρεση του Αμερικανού προέδρου εξαυλώθηκε με οδυνηρό γι' αυτούς τρόπο, αν και τις τελευταίες εβδομάδες διάφοροι πολέμιοι του Τραμπ έλπιζαν ότι θα κερδηθούν οι 3-4 Ρεπουμπλικάνοι γερουσιαστές που ήταν απαραίτητοι για να αλλάξει ο συσχετισμός. Τελικά, μόνο ο Μιτ Ρόμνεϊ υποστήριξε την κατηγορία περί κατάχρησης εξουσίας – η οποία βασιζόταν στον εκβιασμό που κατηγορούνταν ότι άσκησε ο Τραμπ στον Ουκρανό πρόεδρο Ζελένσκι, απειλώντας τον με αναστολή της αμερικανικής βοήθειας σε περίπτωση που δεν ερευνούσε τις παράνομες επιχειρηματικές δραστηριότητες του γιου του Τζο Μπάιντεν (ενός από τους επικρατέστερους Δημοκρατικούς προεδρικούς υποψηφίους) στο Κίεβο. Η πορεία προς την απαλλαγή του Τραμπ είχε ήδη διαφανεί από το γεγονός ότι η ρεπουμπλικανική πλειοψηφία στη Γερουσία απέρριψε όλα τα αιτήματα των Δημοκρατικών για κλήση κρίσιμων μαρτύρων που αναμενόταν να ενισχύσουν το κατηγορητήριο. Και οι διαρροές περιορίστηκαν στον Ρόμνεϊ... Από την πλευρά του ο Τραμπ πανηγύρισε την απόφαση που τον δικαιώνει με τον αγαπημένο του τρόπο, δηλαδή με τιτιβίσματα στο twitter: στο πρώτο προέβλεπε

Η παραπομπή του Αμερικανού προέδρου δείχνει το βάθος του χάσματος μεταξύ των δύο αντιμαχόμενων παρατάξεων της αμερικανικής άρχουσας τάξης και των αντίθετων πολιτικών που καθεμιά προτείνει σαν τρόπο ανάκτησης της αμερικανικής ηγεμονίας και ισχύος

ότι θα εκλέγεται πρόεδρος όσο ζει, και ότι ο τραμπισμός(!) θα επιζήσει και μετά τον ίδιο, και στο δεύτερο εξαπέλυσε προσβολές και απειλές κατά του αποστάτη Ρόμνεϊ. Προχθές Πέμπτη, μία ημέρα μετά την απαλλαγή του, παραβρέθηκε σε ένα «εθνικό πρωινό προσευχής» στην Ουάσιγκτον, όπου το κλίμα που επικράτησε δεν ήταν διόλου... χριστιανικό: «προσευχόμενος» από βήματος, ο Αμερικανός πρόεδρος αποκάλεσε άτιμους και διεφθαρμένους όσους τον κατηγορήσαν, κοιτώντας προς την πρόεδρο της Βουλής Νάνσι Πελόζι – που κι αυτή του είχε δώσει τις... ευχές της μετά την αποτυχία των Δημοκρατικών στη Γερουσία, αποκαλώντας τον «απειλή για τη δημοκρατία». Ήδη την Τρίτη, αντιδρώντας στην άρνηση του Τραμπ να της δώσει το χέρι του πριν αρχίσει την ετήσια ομιλία του για την «κατάσταση του Έθνους», η Πελόζι έσκισε επιδεικτικά, ενώπιον των τηλεοπτικών καμερών, το κείμενο της ομιλίας.

Μέτρια η επίδραση της δίκης στο προεκλογικό κλίμα

Από την άλλη, αυτή καθαυτή η παραπομπή του Αμερικανού προέδρου με κατηγορίες που, αν εγκρίνονταν, θα οδηγού-

σαν στην καθαίρεσή του (για τρίτη μόνο φορά στους δυόμιση σχεδόν αιώνες που υπάρχουν οι ΗΠΑ) δείχνει το βάθος του χάσματος μεταξύ των δύο αντιμαχόμενων παρατάξεων της αμερικανικής άρχουσας τάξης και των αντίθετων πολιτικών που καθεμιά προτείνει σαν τρόπο ανάκτησης της αμερικανικής ηγεμονίας και ισχύος. Ο ιδιότυπος αυτός εμφύλιος δεν κοπάζει ούτε στιγμή, παρόλο που γίνεται όλο και πιο εμφανές στη διεθνή αρένα το διαρκές αδυνάτισμα της πάλαι ποτέ αμερικανικής μονοκρατορίας. Ακόμη και η στιγμιαία εισπήδηση του Ρεπουμπλικανού Ρόμνεϊ στο στρατόπεδο των κατηγορών του Τραμπ, αν και ανεπαρκής για την ευόδωση των σχεδίων των Δημοκρατικών, δείχνει την

οξύτητα της αντιπαράθεσης και το πώς αυτή διαπερνά ακόμη και τμήματα του ρεπουμπλικανικού κατεστημένου (ήταν η πρώτη φορά που γερουσιαστής της προεδρικής παράταξης υπερψήφισε κατηγορίες εναντίον Αμερικανού προέδρου). Την ίδια στιγμή, η απαλλαγή του Τραμπ υπογραμμίζει τον ολοένα και μεγαλύτερο έλεγχο που ασκεί στο κόμμα του, όπου οι περισσότεροι επικριτές του παραμένουν πλέον σιωπηλοί, φοβούμενοι ότι η βάση τους θα τους τιμωρήσει στις κάλπες εάν στραφούν εναντίον του Αμερικανού προέδρου. Εν πάση περιπτώσει, το αποτέλεσμα ήταν «οι Δημοκρατικοί να απομείνουν με τις κριτικές τους, και ο Τραμπ να κρατήσει την κυβέρνηση και την προεδρία»*. Μένει

βέβαια επηρεάζονται των δημοκρατικών χαίνε του α Μέχρι οι Αμ μεσοί επειδ διεθν βαση παρα η απο κι αν ότι δε

Το αμερικανικό φθινόπωρο Οι εξελίξεις σε μια σειρά ανοικτά μέτωπα του πλανήτη υποδεικνύουν ένα διαρκές αδυνάτισμα της ισχύος και της επιρροής των ΗΠΑ, που κι αυτό είναι μέρος της γενικότερης φθοράς της Δύσης. Η Ουάσιγκτον, που μέχρι και τις αρχές του αιώνα επιδείκνυε την ικανότητά της να επιβάλει την πολιτική της και να «ηροοασίζει τα ζωτικά συμφέροντά της» και στην άλλη άκρη της γης, σήμερα εξαναγκάζεται σε «απεμπλοκές από αντιπαραγωγικά μέτωπα» και σε υποχρεωτικούς συμβιβασμούς με διεθνείς και περιφερειακές δυνάμεις που πρόσφατα ακόμη αντιμετώπιζε αλαζονικά. Χαρακτηριστική είναι η κατάσταση στη Μέση Ανατολή, όπου η αμερικανική πολιτική τελικά «πέτυχε» την εδραίωση της Ρωσίας ως δύναμης που έχει καθοριστικό λόγο για τις παραπέρα εξελίξεις, ενώ ταυτόχρονα αναδείχθηκαν περιφερειακές δυνάμεις με αναβαθμισμένη επιρροή,

και χάθηκε ο έλεγχος χωρών και περιοχών που σε μια προηγούμενη περίοδο είχαν περιέλθει βίαια υπό αμερικανική κατοχή. Εξίσου χαρακτηριστική είναι και η μέχρι στιγμής αδυναμία της Ουάσιγκτον να ξαναπειθαρχήσει την λατινοαμερικανική πίσω αυλή της, όπου οι όποιες επιτυχίες της ισοφαρίζονται από ανάλογες αποτυχίες – με πιο χτυπητό παράδειγμα τις μέχρι στιγμής ανεπιτυχείς απόπειρες ανατροπής του Μαδούρο στη Βενεζουέλα. Με δυο λόγια, σε μια σειρά περιφερειακές συγκρούσεις οι ΗΠΑ και γενικότερα η Δύση δεν καταφέρνουν πια να υλοποιήσουν τους στόχους τους ή, στην καλύτερη περίπτωση, αρκούνται σε συμβιβασμούς για να αποφύγουν τα χειρότερα. Η αποδρομή τους επιδεινώνεται από την αδυναμία των δυτικών αρχουσών τάξεων να βρουν ένα στοιχειωδώς κοινό βηματισμό ώστε να επιχειρήσουν να ανακόψουν την πολύπλευρη κρίση που διαπερνά το δυτικό

στρατόπεδο. Ακόμη χειρότερα, αυτή η αδυναμία έχει οδηγήσει σε μια ενδόρρηξη και αντιπαράθεση μεταξύ συστημικών πτερυγών της Δύσης, που στις ΗΠΑ παίρνει την ακραία μορφή ενός ιδιόμορφου εμφυλίου μεταξύ του μπλοκ του Τραμπ και των αντιπάλων του, ενώ στην Ευρώπη προκαλεί βαθιά ραγίσματα στην «ολοκλήρωση» της Ε.Ε. και βάζει ταφόπλακα στα οράματα για «αυτόνομο ρόλο». Βέβαια η γεωπολιτική φθορά των ΗΠΑ είναι ανισόμετρα, καθώς αυτές διατηρούν ένα οπλοστάσιο (και πιθανόν και ένα κατεστημένο) ικανό να τινάξει τον πλανήτη κυριολεκτικά στον αέρα. Το γεγονός αυτό επιτείνει τον κίνδυνο καταστροφικών συγκρούσεων, καθώς οι ελίτ δεν είναι διατεθειμένες να αποδεχθούν παθητικά τον γεωπολιτικό υποβιβασμό τους σε μία απλώς από τις βασικές δυνάμεις ενός υπό διαμόρφωση πολυπολικού κόσμου.

του από τη Γερουσία

ράγοντα για το τι θα κάνουν οι ψηφοφόροι τον Νοέμβριο. Άλλα θέματα, και οι διαφορετικές και αντιφατικές απαντήσεις που δίνει καθένα από τα δύο στρατόπεδα σε αυτά (γεωπολιτικό αδυνάτισμα των ΗΠΑ, εμπλοκή σε διεθνείς συγκρούσεις, συνθήκες διαβίωσης κ.λπ.), φαίνεται ότι θα είναι τα αποφασιστικά κριτήρια ψήφου.

Θολή εικόνα στο στρατόπεδο των Δημοκρατικών

Την ίδια στιγμή που αποφασιζόταν η απαλλαγή του Τραμπ, στην εσωκομματική αντιπαράθεση των Δημοκρατικών για το προεδρικό χρίσμα η εικόνα φλουτάρει. Ο θεωρούμενος επικρατέστερος υποψήφιος, ο «μετριοπαθής» Τζο Μπάιντεν (τον οποίο στηρίζουν δυναμικοί συστημικοί παράγοντες που το 2016 είχαν επιβάλει ως υποψήφια πρόεδρο την Χίλαρι Κλίντον), φαίνεται να χάνει έδαφος από πιο ριζοσπαστικές υποψηφιότητες: τον Μπέρνι Σάντερς, που απείλησε την υποψηφιότητα της Κλίντον το 2016 και παραμένει κόκκινο πανί για το βαθύ κράτος του κομματικού μηχανισμού των Δημοκρατικών, τον Πιτ Μπούτιτζιτς, που προβάλλει τις επιτυχίες του ως δήμαρχος μιας μικρής πόλης της Ιντιάνα αλλά και την ταυτότητα του ομοφυλόφιλου, και την γερουσιαστή Ελίζαμπεθ Γουόρεν, που υπό τον όρο «Οικονομικός Πατριωτισμός» υποστηρίζει ένα πρόγραμμα πολυποίκιλης ενίσχυσης και κοινωνικής προστασίας των εργαζόμενων και μικρομεσαίων στρωμάτων.

Έτσι στις επεισοδιακές (λόγω «τεχνικών δυσκολιών») προκριματικές εκλογές για Δημοκρατικούς εκλέκτορες στην Αιόβα –το αποτέλεσμα των οποίων επηρεάζει και τις προσεχείς αναμετρήσεις στο Νιου Χαμσάιρ, τη Νεβάδα κ.λπ.– ο Μπάιντεν ήρθε τέταρτος και καταϊδρωμένος με μόλις 15,8%. Στην πρώτη θέση ισοψηφούν με 26,2% οι Σάντερς και Μπούτιτζιτς, και τρίτη έρχεται η Γουόρεν με 18,3%. Οι δημοσκοπήσεις δίνουν πρώτο τον Σάντερς στο Νιου Χαμσάιρ, όπου οι προκριματικές εκλογές διεξάγονται την ερχόμενη Τρίτη, ενώ φαίνεται να απειλεί την αναμενόμενη πρωτιά του Μπάιντεν και στη Νεβάδα το μεθεπόμενο Σάββατο. Εν τέλει, η αντιτραμπική πτέρυγα της αμερικανικής άρχουσας τάξης έχει έναν κάθε άλλο παρά εύκολο δρόμο μπροστά της στην προσπάθεια να απαλλαγεί από τον... «διά βίου» Αμερικανό πρόεδρο και τις πολιτικές του.

**Έτσι συνόψισε την ολοκλήρωση της δίκης του Τραμπ από τη Γερουσία ο καθηγητής Τζέιμς Πέτρας μιλώντας αυτήν την εβδομάδα σε εκπομπή του ραδιοσταθμού Cx36 του Μοντεβιδέο (Ουρουγουάη).*

Εκλογές στο κρατίδιο της Θουριγγίας (27/10/2019): ΤΟ ΕΝΟΧΛΗΤΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΠΟΥ ΕΡΙΞΕ ΤΙΣ ΜΑΣΚΕΣ		
Κόμμα	Ποσοστό	Σχέση με 2014
ΑΡΙΣΤΕΡΑ (Die Linke)	31,0%	+2,8%
ΑΚΡΟΔΕΞΙΑ (AfD)	23,4%	+12,8%
ΧΡ/ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ (CDU)	21,7%	-11,8%
ΣΟΣ/ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ (SPD)	8,2%	-4,2%
ΠΡΑΣΙΝΟΙ (Die Grünen)	5,2%	-0,5%
ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΙ (FDP)	5,0%	+2,5%
ΝΕΟΝΑΖΙ (NPD)	0,5%	-3,1%
ΛΟΙΠΑ ΚΟΜΜΑΤΑ	4,9%	+1,4%

Το ερώτημα που όλοι αποφεύγουν: Γιατί οι Χριστιανοδημοκράτες ή οι Φιλελεύθεροι είναι ικανοί να κάνουν την καρδιά τους πέτρα και να συνεργαστούν με την Ακροδεξιά, αλλά ούτε καν εξετάζουν το ενδεχόμενο μιας αναγκαστικής έστω συνεργασίας με την Αριστερά;

Άνω-κάτω η Γερμανία

Έσπασε το ταμπού του αποκλεισμού της Ακροδεξιάς

Έχει επισημανθεί και στο παρελθόν ότι το κάποτε πολύ τακτοποιημένο και σταθερό πολιτικό σύστημα της Γερμανίας θυμίζει τα τελευταία χρόνια τις χώρες του Νότου, αυτές που τόσο περιφρονούσε το Βερολίνο. Έτσι, μπορεί να έγιναν εδώ και τρειςίμισι σχεδόν μήνες εκλογές στη Θουριγγία, αλλά μέχρι αυτήν την εβδομάδα δεν είχε γίνει δυνατός ο σχηματισμός κυβέρνησης σε αυτό το (πρώην ανατολικογερμανικό κρατίδιο). Γιατί; Επειδή ενισχύθηκαν τα μαύρα πρόβατα του γερμανικού πολιτικού κόσμου: η Αριστερά, που αύξησε κατά σχεδόν 3% το ποσοστό της και αναδείχθηκε πρώτο κόμμα, και η Ακροδεξιά, που αναδείχθηκε δεύτερο κόμμα υπερδιπλασιάζοντας τις ψήφους της. Οι Χριστιανοδημοκράτες της Μέρκελ συνετρίβησαν, χάνοντας σχεδόν 12%, και κατρακύλησαν από την πρωτιά του 2014 στην τρίτη θέση τώρα. Η χριστιανοδημοκρατική συντριβή μεταφράστηκε σε θρίαμβο για την ακροδεξιά AfD, που συσπείρωσε τόσο τους απογοητευμένους ψηφοφόρους των Χριστιανοδημοκρατών όσο και τους περισσότερους ψηφοφόρους του νεοναζιστικού NPD, που επιτέλους βρήκαν μια πιο «ευπρεπή» στέγη στην κοινοβουλευτική Ακροδεξιά.

As σημειωθεί εδώ ότι η Θουριγγία έχει ιστορία: προπολεμικά, ήταν το πρώτο κρατίδιο όπου οι ναζί συγκυβέρνησαν με την τότε Κεντροδεξιά (1930). Και σήμερα αποτελεί ένα από τα προπύργια των διαφόρων νεοναζιστικών συμμοριών: εδώ ιδρύθηκε το 1996, με γενναία χρηματοδότηση από τις γερμανικές μυστικές υπηρεσίες, η ακροδεξιά οργάνωση Heimatschutz («Προστασία της Πατρίδας»), από την οποία ξεπήδησε η νεοναζιστική συμμορία NSU*. Αλλά και η οργάνωση της AfD της Θουριγγίας θεωρείται από τις πιο «ακληροπυρηνικές». Επικεφαλής της είναι ο Μπγιоргν Χέκε, ο οποίος είναι τόσο ακραίος ώστε, όταν μίλησε για συκοφαντική δυσφήμιση έναν αριστερό που τον αποκάλεσε «φασίστα», το δικαστήριο αποφάσισε ότι... είναι πράγματι φασίστας και άρα δεν τίθεται θέμα συκοφαντικής δυσφήμισης!

Υπάρχουν και ταμπού που δεν σπάνε με τίποτα!

Εν πάση περιπτώσει, το συγκεκριμένο αποτέλεσμα θεωρούνταν ο ορισμός του αδιεξόδου: μια προοδευτική συγκυβέρνηση Αριστεράς-Σοσιαλδημοκρατών-Πράσινων δεν μπορούσε να αποσπάσει κοινοβουλευτική πλειοψηφία (αφού τα κέρδη της Αριστεράς δεν αναπλήρωναν τις

απώλειες των δύο πιθανών εταίρων της), ενώ το... λοιπό δημοκρατικό τόξο (CDU και FDP) δεν αρκούσε ούτε για αξιωματική αντιπολίτευση! Στη δημοκρατία όμως δεν υπάρχουν αδιέξοδα, σωστά; Αυτό φαίνεται σκέφτηκαν οι τοπικοί ηγέτες των Χριστιανοδημοκρατών και των Φιλελεύθερων, και συμπέραναν ότι ήρθε η ώρα να σπάσει ένα μεγάλο ταμπού: αυτό που απαγορεύει στα αυτοαποκαλούμενα δημοκρατικά κόμματα να συνεργάζονται με την Ακροδεξιά. Έτσι, υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ Χριστιανοδημοκρατών, Φιλελεύθερων και Ακροδεξιάς, με πρωθυπουργό της τοπικής συγκυβέρνησης τον επικεφαλής των Φιλελευθέρων Τόμας Κέμεριχ.

Όμως το κλίμα μάλλον δεν είναι ακόμη ώριμο για τόσο τολμηρές πρωτοβουλίες... Η συγκυβέρνηση δεν άντεξε παρά μία ημέρα: έχοντας να αντιμετωπίσει την οργή της Μέρκελ και άλλων ομοσπονδιακών ηγετών, αλλά και μεγάλες διαδηλώσεις σε όλη τη Γερμανία, ο Κέμεριχ υπέβαλε την παραίτησή του. Όμως η ζημιά έχει γίνει, όσο κι αν η Μέρκελ οδύρεται ότι «μια τέτοια συνεργασία είναι ασυγχώρητη και προσβάλλει τις αρχές του CDU». Γιατί αυτό που όλοι σκέφτονται τώρα είναι: τι θα γίνει σε περίπτωση που ένα τέτοιο σενάριο επαναληφθεί σε ομοσπονδιακό επίπεδο; Μήπως επικρατήσουν οι... ρεαλιστές τύπου Θουριγγίας;

Πάντως οι περισσότεροι αποφεύγουν ένα άλλο ερώτημα: γιατί οι Χριστιανοδημοκράτες ή οι Φιλελεύθεροι είναι ικανοί να κάνουν την καρδιά τους πέτρα και να συνεργαστούν με την Ακροδεξιά, αλλά ούτε καν εξετάζουν το ενδεχόμενο μιας αναγκαστικής έστω συνεργασίας με την Αριστερά; Άσχετα με το πόσο προβληματικό θα ήταν κάτι τέτοιο για την Αριστερά, λέει πολλά το γεγονός ότι προτιμούν να συγκυβερνήσουν με τους ακροδεξιούς παρά να συνομιλήσουν με τους αριστερούς (αυτό το ταμπού παραμένει βράχος στη «δημοκρατική» Γερμανία!). Το βάθος της κοινωνικής δυσανεμίας και της πολιτικής κρίσης είναι πια τέτοιο που οι μάσκες πέφτουν. Και οι κινήσεις απελπισίας των απαξιωμένων κομμάτων ενισχύουν φυσικά την ανερχόμενη Ακροδεξιά, που ετοιμάζεται για νέο άλμα στις πρόωρες εκλογές που θα ακολουθήσουν...

Ε.Φ

* «Ράγισε η δημοκρατική Βιτρίνα της Γερμανίας» (φύλλο 165, σελ. 14).

02 **διεθνή**

Ραγίζει η ρωσοτουρκική συνεργασία

■ **ΤΟΥ Γιώργου Αναστασίου**

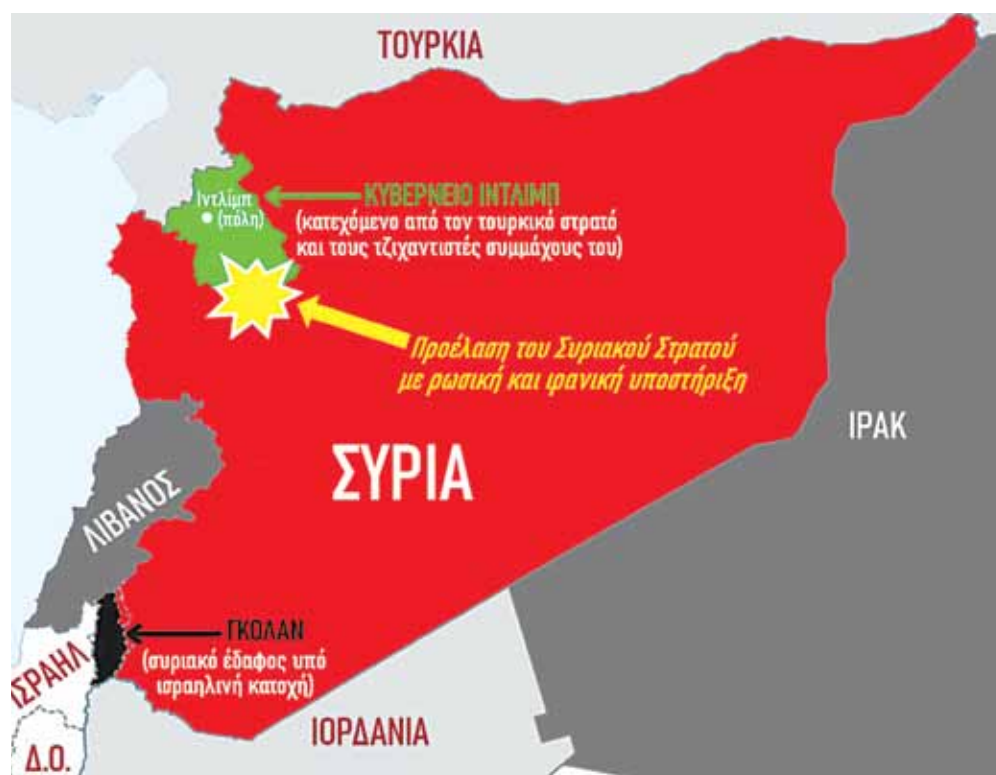
Η προέλαση του Συριακού Στρατού στο κυβερνείο Ιντλίμπ, τη μοναδική συριακή επαρχία που ελεγχόταν ακόμη από τους τζιχαντιστές με την υποστήριξη του τουρκικού στρατού, έχει γεωπολιτικές επιπτώσεις σπουδαιότερες κι από τις στρατιωτικές. Κι αυτό επειδή προκαλεί τρικυμία στην ήδη εύθραυστη τριγωνική συνεργασία Ρωσίας-Ιράν-Τουρκίας, κάθε συνιστώσα της οποίας έχει διαφορετικές στοχεύσεις. Λετσι, η συριακή προέλαση απειλεί άμεσα τα «ζωτικά συμφέροντα» του καθεστώτος Ερντογάν, που γι' αυτό πασχίζει με νύχια και με δόντια να κρατηθεί στην από κάθε άποψη στρατηγική αυτή επαρχία. Για να το πετύχει χρησιμοποιεί όχι μόνο τους τζιχαντιστές, αλλά και ισχυρές τουρκικές στρατιωτικές μονάδες οι οποίες εδρεύουν στα 12 «παρατηρητήρια» που εγκατέστησε στο Ιντλίμπ μετά την περσινή συμφωνία Πούτιν-Ερντογάν.

Όμως οι Τούρκοι «παρατηρητές» ενεπλάκησαν πλέον άμεσα στις συγκρούσεις, έχοντας και νεκρούς, ενώ το ίδιο συνέβη στο απέναντι στρατόπεδο και με τους Ρώσους, που επίσης μετράνε νεκρούς. Ήδη τα τουρκικά «παρατηρητήρια» που βρίσκονται στην πόλη Σαρακέμπ είναι περικυκλωμένα, καθώς οι συριακές δυνάμεις και οι σύμμαχοί τους (Ιρανοί, Παλαιστίνιοι κ.ά.), με ρωσική αεροπορική υποστήριξη, διεισδύουν στην πόλη. Η κατά μέτωπο σύγκρουση Τούρκων και Ρώσων σε συριακό έδαφος, έστω και περιορισμένη μέχρι στιγμής, αποσαθρώνει τη δύσκολη συνεργασία που είχαν ως τώρα και προκαλεί παροξυσμό στην Άγκυρα, αφού προστίθεται στη ρωσοτουρκική αντιπαράθεση για τον έλεγχο της Λιβύης – όπου κι εκεί υποστηρίζουν αντιτιθέμενα στρατόπεδα. Ο

Ερντογάν απειλεί ότι θα αντεπιτεθεί με όλη την ισχύ του, αλλά ο Πούτιν μέχρι στιγμής βαριακούει...

Η πίεση γεννά κίνητρα

Το καθεστώς Ερντογάν πιέζεται εξάλλου και από τους τζιχαντιστές συμμάχους του που απειλούν ότι, αν αφεθούν στο έλεος του προελαύνοντος Συριακού Στρατού, θα υποχωρήσουν στην επαρχία της Αλεξανδρέττας – η οποία ήταν συριακό έδαφος και καταλήφθηκε (μετά από μια μεγάλη τουρκική επιχείρηση αλλοίωσης της πληθυσμιακής σύνθεσης) από την Τουρκία το 1939. Όλα αυτά, μαζί με τον παντοτινό φόβο των Κούρδων, αποτελούν αναγκαστικά «κίνητρα» για τον Ερντογάν ώστε να επιμένει να ζητά από τους Ρώσους μια διευθέτηση έστω και την τελευταία στιγμή, αναθερμαίνοντας ταυτόχρονα τις σχέσεις του με τη Δύση. Οι Ρώσοι από την πλευρά τους περιορίζονται στην αποστολή, σήμερα, «υπηρεσιακής» διπλωματικής αποστολής στην Άγκυρα, και ταυτόχρονα διασφαλίζουν ότι στο μεταξύ θα έχουν σημειώσει απτές επιτυχίες επί του εδάφους. Νιώθοντας ασφυκτική πίεση, ο Ερντογάν φλερτάρει εκ νέου με το δυτικό στρατόπεδο, κατηγορώντας το καθεστώς Άσαντ για «εγκλήματα εναντίον αμάχων» (ποιος μιλά...) και «κίνδυνο ανεξέλεγκτων προσφυγικών ροών» (σαφής η απειλή...), ενώ επαναφέρει και το θέμα της «κουρδικής τρομοκρατίας». Ήδη αποσπά έτσι υποστήριξη από τις ΗΠΑ και τη Ε.Ε., που θα του χρησιμεύσει στα παζάρια του με τον Πούτιν. Από πλευράς του ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών Λαβρόφ αντεπιτίθεται εγκαλώντας τον Ερντογάν για τη στήριξη που παρέχει στους «τρομοκράτες της Ταχρίρ Αλ-Σαμ»

Η αδύναμη «οργή» της Δύσης

Οι δυτικές δυνάμεις εξόπλισαν κι αυτές τους κάθε λογής τζιχαντιστές προσπαθώντας να... εκδημοκρατίσουν τη Συρία. Τώρα εκφράζουν όσο πιο εύσχημα μπορούν την οργή τους για την ενδεχόμενη εκδίωξη των Αλ-Κάιντα και Σία. Η αγωνία για την τύχη των πρακτόρων τους ενδύεται την «ανησυχία για την τύχη των αμάχων»: οι μεν ΗΠΑ δηλώνουν υποστήριξη προς την «ΝΑΤΟϊκή σύμμαχό μας Τουρκία» (η οποία δηλώνει ότι απειλείται από τους Κούρδους), η δε Ε.Ε. καλεί επιτακτικά τον Άσαντ «να σταματήσει τους βομβαρδισμούς ώστε να στείλουμε ανθρωπιστική βοήθεια». Πιο... σκληρός ο Μακρόν, που θυμώνει επειδή διαψεύδονται οι ελπίδες του ότι θα του επιτραπεί να αλωνίζει στην πρώην γαλλική αποικία, καταγγέλλει ότι «οι επιθέσεις των κυβερνητικών δυνάμεων συνιστούν παραβίαση του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου!» Αλλά κανείς εμπλεκόμενος δεν δίνει σημασία πια στις Βρυξέλλες και το Παρίσι, κι αυτό είναι ίσως η μεγαλύτερη ανησυχία των Ευρωπαίων «ανθρωπιστών»...

και για τις «τρομοκρατικές επιθέσεις που ξεκινούν από τον τουρκικό τομέα ευθύνης της αποστρατιωτικοποιημένης ζώνης του Ιντλίμπ». Οι εξελίξεις επιβεβαιώνουν τον προσωρινό χαρακτήρα όλων των ετερόκλητων τριμερών ή τετραμερών «συνεργατικών σχημάτων» στην ευρύτερη περιοχή. Η σύνθεση των αντίπαλων στρατοπέδων διαρκώς αλλάζει, και κάθε δύναμη εύκο-

λα μετατοπίζεται αν αυτό εξυπηρετεί τα ιδιαίτερα συμφέροντά της. Οι σιγουριές του παρελθόντος έχουν ανατιναχτεί για τα καλά. Μ' αυτήν την έννοια, όποιος ποντάρει μακροπρόθεσμα σε συνέργειες που είναι ευκαιριακές ή/και ζητιανεύει μια ανύπαρκτη «συμμαχική αλληλεγγύη», είναι καταδικασμένος. Η καμπάνα χτυπά (και) για την Ελλάδα...

Ενίστε, και συνεταιράκια!

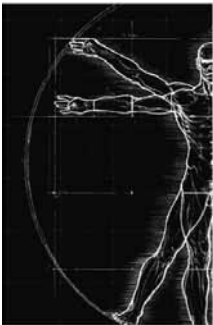
Μια χαρά δουλεύουν οι υπόγειοι δίαυλοι μεταξύ των «ορκισμένων εχθρών» Ερντογάν και Νετανιάχου: προχθές, την ώρα που τουρκικά τεθωρακισμένα εισέβαλλαν σε συριακό έδαφος για να βοηθήσουν τους τζιχαντιστές, το Ισραήλ εξαπέλυε μπαράζ αεροπορικών και πυραυλικών επιθέσεων εναντίον της Συρίας. «Αποδεικνύεται για μια ακόμη φορά ότι το τουρκικό καθεστώς και η ισραηλινή οντότητα έχουν κοινούς στόχους», τονίζει σε προχθεσινή ανακοίνωσή του το συριακό Υπουργείο Εξωτερικών, συνεχίζοντας: «Αποσκοπούν στην προστασία των τρομοκρατών, στην παρεμπόδιση της προέλασης του Συριακού Αραβικού Στρατού και στην αποτροπή της συντριβής των πρακτόρων τους στη Συρία. Η συνδυασμένη τουρκική και ισραηλινή επίθεση παραβιάζει κατάφωρα τη συριακή κυριαρχία και το διεθνές δίκαιο, και αποκαλύπτει με αδιαμφισβήτητο τρόπο ενώπιον όλου του πλανήτη ποιοι είναι αυτοί που υποστηρίζουν και προστατεύουν την τρομοκρατία. Ο συγχρονισμός της ισραηλινής επίθεσης με την εισβολή τουρκικών μονάδων ρίχνει τις μάσκες και ξεσκεπάσει το πραγματικό, ανιδιοτικό πρόσωπο του επικεφαλής του τουρκικού καθεστώτος».

Οι... μαχητές της ελευθερίας

Η Αλ-Κάιντα στη Συρία πέρασε από διαδοχικές μεταμορφώσεις ώστε να ξεπλυθεί από την διεθνώς κακή φήμη της: μετονομάστηκε διαδοχικά σε Αλ-Νούσρα (2012), Τζαϊσ Αλ-Φατάχ (2015), Φατάχ Αλ-Σαμ (2016) και Ταχρίρ Αλ-Σαμ (2017). Σήμερα αποτελεί την κύρια δύναμη στο Ιντλίμπ, τον έλεγχο του οποίου απέσπασε συγκρουόμενη με τον... πιο light τζιχαντιστικό «Ελεύθερο Συριακό Στρατό», που υποστηρίζεται ανοιχτά από την Τουρκία και τη Δύση. Η ενδοτζιχαντιστική διαμάχη έληξε όταν εκδηλώθηκε η πρώτη επίθεση του Συριακού Στρατού: έκτοτε όλες οι φράξιες ενώθηκαν, υπό την αιγίδα της Τουρκίας. Βάσει της ανακωχής που είχαν συμφωνήσει οι Πούτιν-Ερντογάν, η Αλ-Κάιντα ανέλαβε τη διοίκηση του Ιντλίμπ, αλλά σύντομα παραβίασε τους όρους της, προκαλώντας την τωρινή συριακή προέλαση. Λίγο πριν, ισχυρές τζιχαντιστικές μονάδες είχαν μεταφερθεί από το Ιντλίμπ στη Λιβύη με τη φροντίδα της Τουρκίας ώστε να στηρίξουν τον παραπαύοντα Σαράτζ, σύμμαχο του Ερντογάν...

της επιστήμης και της κοινωνίας

■ Επιμέλεια: Γάννης Σχίζας

Τα ορειβατικά σωματεία για τις ΑΠΕ

Δεν είμαστε αντίθετοι στην ανάπτυξη όλων των Ανανεώσιμων Μορφών Ενέργειας (ΑΠΕ) οι οποίες συμβάλλουν με την παραγωγή καθαρής ενέργειας και στην προστασία του περιβάλλοντος. Δεν είναι όμως δυνατόν να μην αντιδράσουμε και να μην διαμαρτυρηθούμε όταν στη διαδικασία κατασκευής αυτών των εγκαταστάσεων (δρόμοι πρόσβασης, κτίρια, πυλώνες, κόψιμο δέντρων, σκυρόδεμα, ανεμογεννήτριες κ.λπ.) το αποτέλεσμα είναι εν τέλει λιγότερο «πράσινο» από το αντιστάθμισμα της παραγόμενης «καθαρής ενέργειας», βλάπτοντας αισθητικά και ουσιαστικά τις ορεινές περιοχές της πατρίδας μας και τον εναλλακτικό τουρισμό. Η συνεχιζόμενη χωροθέτηση αιολικών πάρκων βλάπτει τις προοπτικές μελλοντικής ανάπτυξης των ορεινών περιοχών και καταδικάζει σε σταδιακή ένδεια τους κατοίκους τους, επιδρά αρνητικά στη χλωρίδα, στην πανίδα και τους υπαίθριους χώρους όπου ασκούμε και τις δραστηριότητες των αθλημάτων βουνού. Για τους παραπάνω λόγους, ζητούμε: α) Τη μη χωροθέτηση ΑΠΕ σε περιοχές Εθνικών Δρυμών, Natura 2000, Γεωπάρκων, περιοχών Ramsar και πάσης φύσεως προστατευόμενων περιοχών και κυρίως ορεινών περιοχών. β) Το μέγιστο υψομετρικό όριο εγκατάστασης ανεμογεννητριών να μην υπερβαίνει τα 1.200 μ. υψόμετρο. Επικαλούμαστε το παράδειγμα των ευρωπαϊκών χωρών που επενδύουν στον ορεινό τουρισμό όπου υπάρχουν υψομετρικά

όρια. γ) Την εκπόνηση περιβαλλοντικών μελετών από ανεξάρτητους φορείς μη ελεγχόμενους από τις ανάδοχες εταιρείες. δ) Τη διασφάλιση της απαραίτητης συναίνεσης των τοπικών κοινωνιών, με δημόσια διαβούλευση. ε) Την απόσυρση των εν αχρηστία ανεμογεννητριών (παλαιών) από τα ήδη εγκατεστημένα αιολικά πάρκα και την υποχρέωση των εταιριών για την αποκατάσταση του ορεινού πεδίου. Η ελληνική ορειβατική κοινότητα επιφυλάσσεται για τη χρήση κάθε νόμιμου μέσου σε ελληνικά και ευρωπαϊκά όργανα σε πρόσπιση των ζητημάτων αυτών.

Οικολογικές ταινίες

Την Τετάρτη 5 Φεβρουαρίου 2020 στις 18:00, άνοιξε η αυλαία του Πανοράματος Οικολογικών Ταινιών με τίτλο «Παράθυρα στον Πλανήτη» που διοργανώνει η Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού για 16η συνεχή χρονιά. Το φετινό πρόγραμμα περιλαμβάνει 12 ταινίες μεγάλου μήκους από 9 χώρες –Ελλάδα, Αυστρία, Βρετανία, Γαλλία, Γερμανία, Ελβετία, Η.Π.Α., Ιρλανδία, Τουρκία– συζητήσεις με σκηνοθέτες, επιτυχημένες συνεργασίες με πρεσβείες, πολιτιστικούς φορείς και περιβαλλοντικές οργανώσεις! Για πέμπτη συνεχή χρονιά, η Ελληνική Εταιρεία ενώνει τις δυνάμεις της με την Ταμοθήκη της Ελλάδος, όπου φιλοξενοούνται οι δύο πρώτες ημέρες προβολής του 16ου Πανοράματος. Το 16ο Πανόραμα ανοίγει φέτος στρέφοντας το βλέμμα στον Αμαζόνιο με τη δωρεάν προβολή της ταινίας «Countdown on river Xingu», του Martin Kessler, στο πλαίσιο του έρ-

γου «Change the power-(em)power to change: Local authorities towards the SDGs and Climate Justice» αλλά και του ατμοσφαιρικού ντοκιμαντέρ «Walden». Η δεύτερη μέρα επικεντρώνεται στη θάλασσα και το οικοσύστημά της και περιλαμβάνει συζητήσεις με τον ξένο σκηνοθέτη Mert Gokalp για τη βραβευμένη ταινία του «Bluefish» αλλά και με το ίδρυμα Α.Κ. Λασκαριδίδη, μετά την προβολή της ταινίας «Drowning in plastic». Τις υπόλοιπες ημέρες, στο κτίριο της Ελληνικής Εταιρείας, το κοινό θα έχει την ευκαιρία να απολαύσει συζητήσεις με σημαντικούς Έλληνες σκηνοθέτες, όπως τη Μαριάννα Οικονόμου και τον Δημήτρη Κουτσιαμπασάκο. Τέλος, το πρόγραμμα περιλαμβάνει πρώτες προβολές στην Ελλάδα όπως το «Losing Alaska» και το «Once was water» πάντα με επίκεντρο την κλιματική αλλαγή και τη βιωσιμότητα, κλείνοντας όμως σε έναν αισιόδοξο τόνο.

Αντικαρκινική Εταιρεία και καύση ξύλων

Σύμφωνα με την Ελληνική Αντικαρκινική Εταιρεία, η καύση ξύλου εκλύει στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον (στον αέρα) μεγάλες ποσότητες πολυκυκλικών αρωματικών υδρογονανθράκων (PAHs), βενζολίου, διοξινών και αιωρούμενων σωματιδίων και μάλιστα των πιο μικρών, των γνωστών ως PM_{2,5}μm, τα οποία διεισδύουν και εγκαθίστανται πολύ βαθιά στις κυψελίδες του πνεύμονα και από εκεί περνούν στην κυκλοφορία του αίματος και φτάνουν σε διάφορα όργανα του σώματος. Η ρύπανση αφορά τόσο τον αέρα του σπιτιού που έχει αναμμένο το τζάκι, όσο και τα γειτονικά σπίτια, αλλά και τον αέρα στους δρόμους που κινούμαστε. Η ΕΑΕ επισημαίνει ότι μεγάλη πυκνότητα αιωρούμενων σωματιδίων στον αέρα, σύμφωνα με όλες τις μελέτες και τις διαπιστώσεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, προκαλεί πολλαπλασιασμό της συχνότητας εμφάνισης καρκίνου (σε όσους είναι εκτεθειμένοι σε αυτά), αλλά και πληθώρα άλλων ασθενειών. Αποτελεί δε επιπλέον αιτία ατμοσφαιρικής ρύπανσης πολύ μεγαλύτερη απ' αυτήν που προκαλούν τα καυσαέρια των αυτοκινήτων.

Ρώμη: Τα μειονεκτήματα του καλού καιρού...

Ο καλός καιρός ήτανε πίσω από την τετραήμερη απαγόρευση στην κυκλοφορία όλων των αυτοκινήτων ντίτζελ που επέβαλε για πρώτη φορά ο δήμος της Ρώμης, εξαιτίας των υψηλών τιμών του νέφους. Σύμφωνα με τον ιταλικό Τύπο, το μέτρο αφορά περίπου ένα εκατομμύριο αυτοκίνητα, τα οποία και μένουν υποχρεωτικά στα γκαράζ. Η απαγόρευση ισχύει και για τα πιο πρόσφατα ντιζελοκίνητα, τύπου «Euro 6». Παράλληλα, μεθαύριο θα απαγορευτεί η κυκλοφορία σε όλα τα ΙΧ αυτοκίνητα, στα πλαίσια των «οικολογικών Κυριακών» με την ελπίδα, πάντα, να μπορέσει να καθαρίσει η ατμόσφαιρα. Ανάλογα μέτρα για τον αυστηρό περιορισμό της κυκλοφορίας των αυτοκινήτων έχουν ληφθεί και από τον δήμο του Μιλάνου. Πολλοί κάτοικοι της Αιώνιας Πόλης διαμαρτύρονται για την απόφαση της δημάρχου και στελέχους του Κινήματος Πέντε Αστέρων, Βιρτζίνια Ράτζι. Υπογραμμίζουν, μάλιστα, ότι δεν μπορούν να επιβάλλονται τέτοιες θυσίες στους πολίτες, ενώ πολλά οχήματα της δημο-

τικής υπηρεσίας αποκομιδής απορριμμάτων συνεχίζουν να κινούνται με ντίτζελ. Η Ράτζι, όμως, απαντά ότι μέχρι να ληφθούν μονιμότερα μέτρα, πρόκειται για μια πρωτοβουλία που μπορεί να βοηθήσει, έστω και πρόσκαιρα, στη μείωση του νέφους. Αιτία της ατμοσφαιρικής ρύπανσης είναι και οι σαφώς μειωμένες βροχοπτώσεις των τελευταίων ημερών, με καιρικές συνθήκες που θυμίζουν περισσότερο ανοιξιάτικη περίοδο, παρά χειμώνα....

03 **ΚΟΙΝΩΝΙΑ**

► Ηρακλής Γκότσης, επιστημονικός υπεύθυνος του 18Ανω Η τοξικομανία μέσον κοινωνικού ελέγχου

■ Συνέντευξη στη Λόλα Σκαλτσά

Η δομή 18Ανω του ΨΝΑ καλείται να επιτελέσει ένα σοβαρό αλλά συνάμα και δύσκολο έργο –όπως και άλλες δομές τελευταία με χαρακτηριστικό παράδειγμα τα τελευταία γεγονότα στο ΚΕΘΕΑ–, αφού οι θεραπευόμενοι της ανήκουν σε μια εξαιρετικά ευαίσθητη κοινωνική ομάδα που δεν περιορίζεται από το φύλο ή την ηλικία. Σ' αυτή τη ρωγμή του χρόνου, ο επιστημονικά υπεύθυνος του Συμβουλευτικού Σταθμού και σύμβουλος Τοξικοεξάρτησης του 18Ανω, Ηρακλής Γκότσης, δίνει το στίγμα της πιο συγκροτημένης μονάδας απεξάρτησης τοξικομανών – και όχι μόνον.

Στο 18Ανω γνωρίζουμε καλά μέσα από τη δουλειά μας ότι η τοξικομανία δεν είναι παρά το σύμπτωμα μιας κοινωνίας που κατακλύζεται από τη βία, την εκμετάλλευση και την αδικία

► **Πόσα χρόνια υφίσταται η δομή 18Ανω και πόσα άτομα περιθάλπει αυτή τη στιγμή;**

Η Μονάδα Απεξάρτησης Τοξικομανών 18Ανω λειτουργεί εδώ 30 χρόνια και προσφέρει τις υπηρεσίες της σε πάνω από 2.000 ανθρώπους κάθε χρόνο. Ανήκει διοικητικά στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αθηνών (Δαφνί). Έχει αναπτύξει ένα ευρύτατο φάσμα υπηρεσιών και παρεμβάσεων στο πεδίο των εξαρτήσεων. Λειτουργούν κλειστά προγράμματα απεξάρτησης, ανοιχτά προγράμματα, προγράμματα απεξάρτησης γυναικών, καθώς και το μοναδικό πρόγραμμα ψυχολογικής απεξάρτησης στην Ελλάδα εξαρτημένων μητέρων. Πρόγραμμα Απεξάρτησης από το Διαδίκτυο καθώς και πρόγραμμα Διατροφικών Διαταραχών. Επίσης παρέμβαση στις φυλακές – Πρόγραμμα Φυλακών καθώς και βοήθεια σε μετανάστες και πρόσφυγες. Επίσης, λειτουργεί Πρόγραμμα Εφήβων και Νέων. Επιπλέον υπάρχει το Πρόγραμμα Οικογένειας για γονείς συζύγους και συντρόφους των εξαρτημένων. Παράλληλα, κάθε χρόνο, πραγματοποιεί το ετήσιο σεμινάριο για τη θεραπεία των εξαρτήσεων καθώς και πολλά άλλα εξειδικευμένα. Να σημειώσουμε πως όλα αυτά είναι δωρεάν. Οι βασικές αρχές και στόχοι του 18Ανω είναι:

- Δωρεάν παροχή υπηρεσιών, ελεύθερη πρόσβαση σε όσους έχουν ανάγκη των προσφερόμενων υπηρεσιών (χρήστες ουσιών, οικογένειες κ.λπ.).
- Παροχή υπηρεσιών χωρίς διακρίσεις, ανεξάρτητα από φυλή, δόγμα, θρησκεία, φύλο, εθνικότητα, σεξουαλικό προσανατολισμό, ηλικία, σωματική κατάσταση, πολιτικές πεποιθήσεις, ποινικό μητρώο, οικονομική κατάσταση κ.λπ.
- Οικειοθελής προσέλευση του εξαρτημένου στις υπηρεσίες του Προγράμματος.
- Η βάση λειτουργίας του 18 Ανω είναι ο ανθρωποκεντρισμός, η ισοτιμία και η συλλογικότητα.
- Το 18Ανω λειτουργεί ως πλαίσιο θεραπείας, ως πλαίσιο διεκδίκησης κοινωνικής και πολιτισμικής, ως χώρος αυτογνωσίας, ελευθερίας, πολιτισμού, δημιουργικότητας και αυτονομίας. Όλα τα παραπάνω του προσδίδουν κινηματικό χαρακτήρα.
- Η διαδικασία της απεξάρτησης, έχει καθαρά πολιτισμική διάσταση, η οποία ταυτοχρόνως είναι θεραπευτική.
- Δεν υιοθετούνται θεραπευτικά μοντέλα, ακολουθείται η αρχή της «θεραπευτικής πολυφωνίας», με την εφαρμογή πολλών τύπων Προγραμμάτων θεραπείας απεξάρτησης.
- Στο 18Ανω η θεραπευτική προσέγγιση είναι ψυχοκοινωνική και διαλεκτική χωρίς τη χρησιμοποίηση υποκατάστατων. Ο εξαρτημένος δεν αντιμετωπίζεται ως «ασθενής», ούτε ως παθητικό αντικείμενο νοσηλευτικών φροντίδων, αλλά ως υποκείμενο και πρωταγωνιστής της θεραπευτικής διαδικασίας, στην οποία συμμετέχει ενεργά και επιδιώκει την αλλαγή τρόπου ζωής, με αξίες, στόχους, χωρίς ουσίες και φυγές οποιουδήποτε τύπου.
- Το θεραπευτικό δεν ταυτίζεται με το ιατρικό, όπως τείνει να επικρατήσει στην εποχή μας. Η λέξη θεραπεία χρησιμοποιείται με

την έννοια της ίασης της διαταραγμένης σχέσης του εξαρτημένου με το σώμα του, το χώρο, το χρόνο, τον κόσμο και τον εαυτό του μέσα σ' αυτόν. Ο ιατρικός λόγος είναι ένας από τους λόγους που ακούγονται, μαζί με το λόγο της ψυχοθεραπείας, της κοινωνιολογίας, της φιλοσοφίας, της ψυχανάλυσης, της τέχνης κ.λπ.

• Η θεραπεία απεξάρτησης δεν μπορεί να ανάγεται στην ατομική παρακολούθηση σε ιδιωτικό γραφείο κάποιου ειδικού. Δεν μπορεί, επίσης, να συντελείται σε ψυχιατρείο, δημόσιο ή ιδιωτικό. Απαιτεί ειδικό πλαίσιο, ειδική δομή, με το δικό της πρόγραμμα και τις δικές της υπηρεσίες.

• Σημαντικά εργαλεία της θεραπείας είναι η ψυχοθεραπεία, ατομική και ομαδική, η τέχνη και η συμμετοχή στο κοινωνικό γίνεσθαι.

• Η απεξάρτηση στηρίζεται στην αρχή του θεραπευτικού συνεχούς, δηλαδή το εξαρτημένο άτομο εμπλέκεται σε μία ψυχοθεραπευτική σχέση, η οποία αποτελεί το βασικό εργαλείο-όχημα με το οποίο θα ολοκληρώσει αυτό το «ταξίδι στη γνώση και την αλλαγή».

► **Υπάρχει αύξηση των περιστατικών και πώς ανταπεξέρχεστε με το υπάρχον προσωπικό και τις εγκαταστάσεις;**

Τα τελευταία χρόνια και λόγω της γενικευμένης οικονομικής και κοινωνικής κρίσης οι εξαρτήσεις έχουν γνωρίσει μεγάλη αύξηση. Σε αυτό έχει συντελέσει και η έλευση των «φτηνών» ναρκωτικών. Όλο και μεγαλύτεροι πληθυσμοί, ιδιαίτερα της νεολαίας, έρχονται σε επαφή με ψυχοτρόπες ουσίες. Η οικονομική κρίση και οι περικοπές των μνημονίων τα χρόνια αυτά έχουν χτυπήσει βάνανυσα όλο το Εθνικό Σύστημα Υγείας σε πόρους, υλικά και ανθρώπινο δυναμικό. Άλλωστε, το 18Ανω ανήκει και είναι το μεγαλύτερο πρόγραμμα απεξάρτησης του ΕΣΥ. Βιώνουμε εμείς και οι θεραπευόμενοι της μονάδας τις περικοπές που έχουν γίνει όλα τα τελευταία χρόνια. Παρ' όλα αυτά, ποτέ δεν κάναμε καμία έκπτωση στην ποσότητα και πολύ περισσότερο στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

► **Τα άτομα που έρχονται στο 18Ανω για απεξάρτηση είναι περιθωριοποιημένα ή ανήκουν σε συγκροτημένες οικογένειες;**

Η χρήση ψυχοτρόπων ουσιών είναι μια διαδικασία απομόνωσης εσωτερικής και κοινωνικού αποκλεισμού ταυτόχρονα. Ο εξαρτημένος, αργά και σταθερά, οδηγείται στο περιθώριο – οικογενειακό και κοινωνικό. Ένα συγκροτημένο και ασφαλές, κατά το δυνατόν, οικογενειακό περιβάλλον προστατεύει τα μέλη του και τους προσφέρει τη δυνατότητα στην ωριμότητα και την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη.

► **Περιγράψτε το προφίλ τους, κατά μέσο όρο; Ποιο είναι το μέλλον των εγκαταλειμμένων ατόμων μετά το τέλος θεραπείας τους;**

Αν και δεν είναι απόλυτα επιστημονικά ορθό να χρησιμοποιούμε τον όρο προφίλ, υπάρχουν κοινά χαρακτηριστικά που διέπουν τους εξαρτημένους, όπως χαμηλή

ΚΟΙΝΩΝΙΑ 03

αυτοεκτίμηση, ψυχική και συναισθηματική ευαλωτότητα, δυσλειτουργική οικογένεια, χαμηλή ψυχοκοινωνική ανάπτυξη, κοινωνικός αποκλεισμός από μόρφωση, εργασία, πολιτισμό. Υπάρχουν και περιπτώσεις συνύπαρξης και ψυχολογικής-ψυχιατρικής διαταραχής.

Τα παιδιά σήμερα δεν παίρνουν ναρκωτικά για να πεθάνουν, αλλά για να καταφέρουν να ζήσουν, να καταφέρουν να επιβιώσουν σε έναν αβίωτο κόσμο, σε μια αβίωτη πραγματικότητα. Τα παιδιά που βρίσκονται στις πιάτσες σήμερα και παίρνουν ό,τι βρουν μπροστά τους, ανακατεύουν όλες τις ουσίες και επιπλέον χρησιμοποιούν τα λεγόμενα «ναρκωτικά της κρίσης», δηλαδή ουσίες πολύ τοξικές, αλλά πολύ φθηνές. Τα σημερινά παιδιά παίρνουν τις ουσίες μέσα στην απελπισία και την απόγνωση. Δεν οραματίζονται, δηλαδή, έναν άλλον κόσμο, δεν πιστεύουν σε μίαν άλλη πραγματικότητα, αλλά θέλουν απλά να ξεφύγουν από αυτή που ζουν. Αυτά τα παιδιά δεν παίρνουν ναρκωτικά για να πεθάνουν, αλλά για να καταφέρουν να ζήσουν, να καταφέρουν να επιβιώσουν σε έναν αβίωτο κόσμο, σε μια αβίωτη πραγματικότητα. Μέσα στην κίνησή τους αυτή εκφράζεται μια απελπισία που χαρακτηρίζει και την κοινωνία της μεγάλης στέρησης, της φτώχειας, της ματαίωσης, των φόβων που κυριαρχούν.

Όμως, αυτό το οποίο πιστεύουμε στο 18^Ανω είναι ότι κάθε εξαρτημένος είναι μία ξεχωριστή προσωπικότητα με τις δικές του προσωπικές ανάγκες και δυνατότητες. Δεν είναι όλοι ίδιοι και ο καθένας από αυτούς μπορεί να απεξαρτηθεί εάν το επιθυμεί και του δοθεί η κατάλληλη βοήθεια.

› Η κοινωνική επανένταξη τους πιστεύετε πως θα είναι ομαλή; Πώς τους αντιμετωπίζει η κοινωνία εν έτει 2020;

Η κοινωνική επανένταξη των απεξαρτημένων εξαρτάται από πλειάδα παραγόντων που, τις περισσότερες φορές, ξεπερνάει την επιθυμία και τη θέληση των ιδίων. Όπως τόνισα και παραπάνω, η εξάρτηση από ουσίες στο 18^Ανω θεωρούμε ότι είναι ένα σύνθετο πολυπαραγοντικό, κοινωνικό φαινόμενο με πολλές εκφάνσεις ψυχολογικές, κοινωνικές, οικονομικές κ.λπ. Από αυτή την άποψη δεν αρκεί μόνον η προσπάθειά του, αλλά και σε ποιο οικογενειακό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο πραγματώνεται. Η οικονομική κρίση, τα τελευταία χρόνια, έχει χτυπήσει βάνουσα όλες τις υποστηρικτικές κοινωνικές και προνοιακές δομές που λειτουργούν ως προστασία και υποστήριξη για ευάλωτους πληθυσμούς.

› Υπάρχει η τάση περικοπής κονδυλίων σε δομές απεξάρτησης και ψυχικής υγείας;

Από τα πρώτα θύματα των περικοπών των μνημονίων είναι οι δομές ψυχικής υγείας και απεξάρτησης. Οι ψυχικά και κοινωνικά ευάλωτοι πληθυσμοί όπως είναι οι εξαρτημένοι και οι ψυχικά πάσχοντες έχουν αυξηθεί γεωμετρικά και οι ανάγκες μεγαλώνουν. Παρ' όλα αυτά, οι δομές απεξάρτησης και

Να προστατευτούν τα Προγράμματα Απεξάρτησης

Μιλήστε μας για το περιστατικό βίας που συνέβη τελευταία στους θεραπευόμενους της κλειστής δομής σας;

Την Πέμπτη στις 9/1/2020, στις 10.00 π.μ., οι θεραπευόμενοι της Μονάδας Απεξάρτησης Τοξικομανών 18^Ανω επέστρεφαν, πεζή, στο Τμήμα Ψυχολογικής Απεξάρτησης Ανδρών στο κέντρο της Αθήνας (Τμήμα Εσωτερικής Διαμονής) μετά από προγραμματισμένη έξοδο για γυμναστική, συνοδευόμενοι από τον γυμναστή και τον επισκέπτη Υγείας του τμήματος, όπως προβλέπεται και πραγματοποιείται από το θεραπευτικό πρόγραμμα. Στην οδό Αχαρνών, χωρίς προφανή λόγο, τους σταμάτησαν αστυνομικοί της ομάδας Δίας και της Άμεσης Δράσης ζητώντας τα στοιχεία τους. Οι συνοδοί τους, εργαζόμενοι του 18^Ανω (ΨΝΑ) τους εξήγησαν ότι είναι άνθρωποι που βρίσκονται σε θεραπεία και τους επέδειξαν τα απαιτούμενα έγγραφα που το πιστοποιούσαν. Όμως οι αστυνομικοί, αδιαφορώντας για τα έγγραφα και παρά τις διαμαρτυρίες των εργαζόμενων τους επέβαλαν σε δημόσιο σωματικό έλεγχο και ζήτησαν τα ονόματά τους.

Οι θεραπευόμενοι μας, που με δυσκολίες και αγώνα κατάφεραν να αφήσουν πίσω τους τον κόσμο των ου-

ψυχικής υγείας λειτουργούν με το φιλότιμο και την επαγγελματική ευσυνειδησία των εργαζομένων σ' αυτές.

› Πιστεύετε πως στο πλαίσιο της πρόληψης, θα μπορούσε το υπουργείο Παιδείας να εντάξει μάθημα ενημέρωσης για τα ναρκωτικά;

Η πρόληψη δεν είναι μια απλή ενημέρωση για τα ναρκωτικά αλλά υπόθεση όλου του εκπαιδευτικού συστήματος. Ενός συστήματος που ισοπεδώνει το μαθητή ως άνθρωπο. Τον βλέπει ως απόδοση χωρίς να παίρνει υπ' όψιν τις πραγματικές ανάγκες μαθητών, στη δύσκολη ηλικία της εφηβείας. Χρησιμοποιούν το σχολείο ως εργαλείο χειραγώγησης αντί να είναι ένα σχολείο δημιουργίας γνώσης, αλληλεγγύης και δημιουργίας. Η «Πρόληψη» αποσκοπεί στην ανάπτυξη μηχανισμών του ατόμου, μέσα από τη γνώση και το βίωμα, που θα του επιτρέψουν να αντισταθεί στη χρήση ουσιών. Θα το ενισχύσουν στην κατανόηση των δυσκολιών του και στην υιοθέτηση μιας άλλης προσέγγισης των ζητημάτων που το

σιών, να εμπιστευθούν το θεραπευτικό πρόγραμμα και να ξεκινήσουν την δύσκολη διαδρομή της θεραπείας, σε αυτή την φάση ψυχολογικής απεξάρτησης εκεί που θα πρέπει να νιώσουν ασφάλεια και προστασία για να μπορέσουν να συνεχίσουν, βίωσαν την απειλή, την βία και τον εξευτελισμό του σωματικού ελέγχου από την Αστυνομία.

Με το γεγονός αυτό δεν μπαίνει σε κίνδυνο μόνο η δική τους προσπάθεια αλλά δίνεται και ένα μήνυμα σε όλους τους εξαρτημένους ότι ακόμα και να μπουν σε πρόγραμμα απεξάρτησης, κινδυνεύουν να στοχοποιηθούν, να βιώσουν την ακύρωση και την απόρριψη της Πολιτείας και έτσι να εγκαταλείψουν κάθε προσπάθεια απεξάρτησης και επανένταξης. Ως λειτουργοί της Ψυχικής Υγείας και Απεξάρτησης δηλώνουμε ότι η θέση μας είναι πλάι στους ανθρώπους που είναι ευάλωτοι και έχουν ανάγκη. Καταδικάζουμε τον αυταρχισμό της Αστυνομίας ενάντια στους θεραπευόμενούς μας και στο πρόγραμμα Απεξάρτησης 18^Ανω. Ζητάμε από την πολιτεία, και τα αρμόδια υπουργεία να πάρουν θέση απέναντι σε αυτό το γεγονός και να προστατέψουν τα Προγράμματα Απεξάρτησης.

απασχολούν. Έτσι που να αντιμετωπίζει τους παράγοντες κινδύνου αλλά και γενικότερα ζητήματα ψυχοκοινωνικής υγείας.

Σχετικά με τους εφήβους, στρατηγικός στόχος της «Πρόληψης» είναι: Η «κατάληψη» από τον νέο άνθρωπο της θέσης που του ανήκει στην κοινωνία, με την εμπλοκή του σε διαδικασίες κοινωνικοποίησης. Στόχος, επίσης, είναι, να του δοθεί η δυνατότητα να βρει αυτή τη θέση ή εν πάση περιπτώσει να διεκδικήσει αυτή τη δυνατότητα, με αρωγούς τους ενήλικες που τον περιβάλλουν. Η προσέγγιση απαιτείται να είναι διεπιστημονική και οι προληπτικές δραστηριότητες να μην παραπέμπουν σε μάθημα, σεμινάριο ή διάλεξη. Επιδίωξη είναι να έχουν βιωματικό χαρακτήρα, χωρίς να υποδεικνύουν ή να υπογορεύουν τις λύσεις. Είναι σημαντικό να δίνουν γνώσεις και την πραγματική εικόνα της υπάρχουσας κατάστασης σχετικά με τη χρήση ουσιών. Έτσι που να καταλαιάζουν την υπέρμετρη ανησυχία, την αβεβαιότητα, το άγχος ή τον πανικό, προκειμένου

να υπάρχει ψύχραιμη αντιμετώπιση του όποιου προβλήματος.

› Έχετε εικόνα από ανάλογες δομές του εξωτερικού και πώς αυτές λειτουργούν;

Στη σημερινή εποχή όπου τα πάντα μετριούνται με βάση το κόστος, ακόμη και οι υπηρεσίες απεξάρτησης και ψυχικής υγείας έχουν τοποθετεί και κρίνονται με το μέτρο ενός άκρατου οικονομικού νεοφιλελευθερισμού. Στην Ευρώπη έχει κυριαρχήσει το μοντέλο των υποκατάστατων (μεθαδόνη-βουπρενορφίνη) είτε τα μέτρα μείωσης των χώρων εποπτευόμενης χρήσης. Με ιδιαίτερη ανησυχία παρατηρούμε ότι η κυρίαρχη αυτή τάση έχει έρθει και στη χώρα μας.

Οι πρακτικές αυτές, όμως, δεν είναι απεξάρτηση αλλά συντήρηση της εξάρτησης. Δεν θα κουραζόμαστε να επαναλαμβάνουμε και να υποστηρίζουμε ότι ο εξαρτημένος δεν είναι καταδικασμένος να λαμβάνει μία ουσία εφ' όρου ζωής. Η τοξικομανία δεν είναι νόσος. Η αντίληψη της τοξικομανίας ως νόσου καταρχάς απενοχοποιεί την κοινωνία, στη συνέχεια απενοχοποιεί την οικογένεια και βέβαια απενοχοποιεί και τον χώρο της φροντίδας, γενικά.

Η μάχη για την αντιμετώπιση του φαινομένου της εξάρτησης ως κοινωνικό φαινόμενο απαιτεί μια σοβαρή σύγκρουση με το ακαδημαϊκό, το ψυχιατρικό κατεστημένο και τον ρόλο του στην ψυχιατρικοποίηση της εξάρτησης και την κατάταξή της στις ψυχικές διαταραχές. Η ιατρική και η ψυχιατρική κοινότητα, όπως και οι φαρμακευτικές εταιρείες, έχουν μεγάλο μερίδιο ευθύνης για τον ορισμό της τοξικομανίας ως χρόνια, υποτροπιάζουσα νόσο του εγκεφάλου και μάλιστα ανίατη, υπηρετώντας και με αυτόν τον τρόπο τη βιοεξουσία, που χρησιμοποιεί την τοξικομανία ως μέσον κοινωνικού ελέγχου.

› Ποιο είναι το μεγαλύτερο όνειρό σας για τη Μονάδα που υπηρετείτε;

Δεν θα απαντήσω με ένα όνειρο αλλά με μια δέσμευση και δεν αφορά μόνο εμένα αλλά ολόκληρο το 18^Ανω. Όλες οι συναδέλφισσες και όλοι οι συνάδελφοι στο 18^Ανω γνωρίζουμε καλά μέσα από τη δουλειά μας ότι η τοξικομανία δεν είναι παρά το σύμπτωμα μιας κοινωνίας που κατακλύζεται από τη βία, την εκμετάλλευση και την αδικία. Την ίδια ψυχική και σωματική βία που οι εξαρτημένοι έζησαν ανυπεράσπιστοι στο δικό τους περιβάλλον πολύ πριν συναντηθούν με τις ουσίες. Η θέση μας ως λειτουργοί της Ψυχικής Υγείας και της απεξάρτησης είναι πλάι στους ανθρώπους που έχουν ανάγκη. 30 χρόνια τώρα η Μονάδα Απεξάρτησης Τοξικομανών 18^Ανω έχει διαλέξει μετερίζι: να είναι στο πλάι των εξαρτημένων, των ψυχικά ευάλωτων, των κοινωνικά αποκλεισμένων. Δεσμευόμαστε να είμαστε μαζί τους κόντρα στο κλίμα φόβου και ανασφάλειας που καλλιεργείται μεθοδευμένα και συστηματικά. Για μια κοινωνία ελεύθερη και απαλλαγμένη από κάθε είδους εξαρτήσεις.

Η ιατρική και η ψυχιατρική κοινότητα, όπως και οι φαρμακευτικές εταιρείες, έχουν μεγάλο μερίδιο ευθύνης για τον ορισμό της τοξικομανίας ως χρόνια, υποτροπιάζουσα νόσο του εγκεφάλου και μάλιστα ανίατη, υπηρετώντας και με αυτόν τον τρόπο τη βιοεξουσία, που χρησιμοποιεί την τοξικομανία ως μέσον κοινωνικού ελέγχου

04 παρεμβάσεις

■ ΤΟΥ Ηλία Καραβόλια

Νομίζω ότι οι περισσότεροι θα έχετε δει το διαφημιστικό σποτ ελληνικής τράπεζας που λανσάρει τις ηλεκτρονικές εξ αποστάσεως συναλλαγές. «Ταμίας σε απόσταση!», αναφέρεται κάπου στην διαφήμιση. Όντως. Το γκισέ γίνεται παρελθόν. Δεν χρειάζεται να σου μετρήσει τα χρήματα ένας ταμίας. Γίνεται χρόνια τώρα με το e-banking, εξ αποστάσεως, από το smartphone ή το tablet σου. Η μεγάλη ήπειρος της ψηφιακής οικονομίας, η εικονική αυτοκρατορία των εξ αποστάσεως συναλλαγών, είναι γεγονός. Δεν απαιτούνται face to face επαφές για να σε εξυπηρετήσει ένας πωλητής σε κατάστημα ρούχων, ένας βιβλιοπώλης, ένας γιατρός! Όλα θα μπορούν να γίνονται μέσω της υπερσύνδεσης.

Η Οικονομία των σχέσεων δίνει σταδιακά τη θέση της στην Οικονομία των συνδέσεων. Αλλά το ερώτημα είναι άλλο. Πόσοι άνθρωποι χάνουν οριστικά την δουλειά τους λόγω της διαδραστικής τεχνολογίας συναλλαγών; Και πόσοι αντίστοιχα νέοι εργαζόμενοι εισέρχονται, στην εξ αποστάσεως ψηφιακή οικονομία ώστε το ισοζύγιο εργασίας να είναι στο τέλος θετικό;

Δεν πιστεύω να έχετε καμία αμφιβολία ότι τα διαδικτυακά ρομποτάκια, οι αλγόριθμοι, οι εικονικοί πωλητές και οι ψηφιακοί διαχειριστές δεδομένων, έχουν ήδη αντικαταστήσει ένα πολύ μεγάλο μέρος των αληθινών εργαζομένων,

αυτών που μέχρι σήμερα μας έδιναν το προϊόν ή αυτοπροσώπως ή μας εξυπηρετούσαν παρέχοντας face to face υπηρεσίες.

Με μια σημαντική λεπτομέρεια: είναι ανθρώπινα μυαλά (καλοπληρωμένα) που φτιάχνουν τους αλγόριθμους, τα ρομποτάκια και τα έξυπνα λογισμικά. Ο προγραμματιστής είναι ο καλοπληρωμένος «βιομηχανικός εργάτης» της νέας οικονομίας, της ολοένα και διογκούμενης εικονικής παραγωγής που είναι πλέον ολοφάνερο ότι μειώνει τις θέσεις απασχόλησης και φυσικά ελαττώνει την οριακή χρησιμότητα του ανθρώπινου κεφαλαίου. Οι περίφημες καμπύλες προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας αποκλίνουν εμφανώς από τα συνηθισμένα σημεία ισορροπίας, άσχετα αν τα καμουφλαρισμένα ποσοστά ανεργίας σε κάθε δυτική χώρα μας καθησυχάζουν (εξαιρουμένης της Ελλάδας).

Όμως δημιουργείται και ένα κοινωνιολογικό αυτόματο, μια νέα κοινωνική μηχανική: η ανθρώπινη επαφή δεν χωράει πλέον στη συναλλαγή. Κυριαρχούν οι απρόσωπες σχέσεις απ' ευθείας με τη φίρμα, την εταιρεία, τον οργανισμό. Για την ακρίβεια, όχι ακριβώς απρόσωπες. Έχεις τον δικό σου «ειδικό»

στο να σε καθοδηγεί για τις αγορές σου και τις προτιμήσεις σου. Δεν χρειάζεται πλέον να σηκωθείς από τον καναπέ για να ψάξεις βιτρίνες και μαγαζιά. Δεν απαιτείται να κάνεις έρευνα αγοράς. Ο κόσμος όλος είναι προσβάσιμος, έτοιμος για σένα, με ένα απλό click στο πληκτρολόγιο και στο smartphone. Κάπως έτσι η Οικονομία μεταλλάσσεται ραγδαία σε σφαίρα διαδραστικής τεχνολογίας που καταργεί την ανθρώπινη διαμεσολάβηση. Στα πανεπιστήμια όμως άλλα μας έμαθαν κατά τις προηγούμενες δεκαετίες. Μας δίδαξαν ότι η πληροφορική, οι νέες τεχνολογίες, το διαδίκτυο, αυξάνουν την απασχόληση γιατί ανοίγουν νέες θέσεις για εξ αποστάσεως εργασίας, μοναδικές ευκαιρίες για ατομικό επιχειρείν και όνειρα στην ατελείωτη αγορά του διαδικτύου. Πολύ ωραία μέχρι εδώ! Δεν μας δίδαξαν όμως πόσες θέσεις σταδιακά, μέχρι την ολοκληρωτική επικράτησή του, καταργεί αυτό το σαρωτικό πέρασμα στη νέα εποχή; Πόση πτώση του πραγματικού μισθού επέφερε η διαδικτυακή επανάσταση; Πόσα εγχειρήματα dot com και start-ups στη Silicon Valley, αλλά και διεθνώς, απέτυχαν και δεν γέννησαν θέσεις εργασίας συγκριτικά με

όσους πέτυχαν; Και φυσικά δεν μας δίδαξαν πόσα εργοστάσια έκλεισαν στον πρωτογενή τομέα δημιουργώντας στρατιές ανέργων που δεν μπορούν να επιβιώσουν στον ανταγωνισμό της υπερεξειδίκευσης για θέσεις που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες. Θέσεις για τις οποίες απαιτείται κατάρτιση αλλά η πραγματικότητα είναι ότι δεν έχουν οικονομική δυνατότητα όλοι να την αποκτήσουν. Ας αναζητήσουμε μελέτες, αναλύσεις, επιστημονικές δημοσιεύσεις. Θα κατανοήσουμε ότι η ξέφρενη κούρσα της διαδικτυακής οικονομίας και της επανάστασης των λογισμικών αφαιρεί ζωτικό χώρο πραγματικής εργασίας, ανθρώπινου έργου παραγωγής και διαμεσολάβησης. Ακούω για την περίφημη Νέα Τάξη Πραγμάτων από τους γεωπολιτικούς αναλυτές, εδώ και χρόνια. Προσωπικά, θεωρώ ότι αυτή γεννήθηκε και επεκτείνεται σαν ένας νέος κόσμος. Εκείνος του διαδικτυακού ολιγοπωλίου από τους κολοσσούς της ιντερνετικής οικονομίας (στις ΗΠΑ όλες, όχι τυχαία φυσικά) με τους δικούς τους ιερογλυφικούς μηχανισμούς καταμέτρησης δεδομένων, φιλτραρίσματος επιθυμιών, επιλογών και συμπεριφορών του καθενός μας. Έχουν

ετοιμάσει ένα app για κάθε φυγή μας από την μίζερη πραγματικότητα, όπως σωστά λέει ο Curcio στην «Εικονική Αυτοκρατορία». Έχουν σχεδιάσει μια εικονική «όαση επιθυμίας» για να αποδράσουμε από την μητροπολιτική πίεση της βιοπάλης. RangeRank, Caffeine, Panda, Penguin κ.α.: αυτά τα μυστικιστικά ιερογλυφικά, αυτά τα λογισμικά ανάλυσης και κατηγοριοποίησης των ιντερνετικών μας αποτυπωμάτων, ιδιοκτησία των μηχανών αναζήτησης και των μεγάλων e-shops, είναι οι κρυφοί ψυχαναλυτές του ανθρώπινου κεφαλαίου που συνεισφέρει εκούσια, παραχωρώντας δεδομένα του, στη μεγέθυνση της εικονικής αυτοκρατορίας.

Έχοντας πετύχει την πλήρη αποικιοποίηση του Φανταστικού, έχοντας μετατρέψει τις ανθρώπινες συναλλαγές σε εικονικό κόσμο ανταλλαγών, οι κονκισταδόροι της μεγάλης ψηφιακής αγοράς μας καθιστούν σταδιακά σε «εξ αποστάσεως» ανθρώπους. Γιατί το τίμημα για κάθε δουλειά που χάνεται, επειδή την κάνει ένα λογισμικό και ένα ρομποτάκι, δεν είναι μόνο η ανεργία. Είναι και η ανθρώπινη απόσταση. Αυτή συνεχίζει να μεγαλώνει όσο επιμένουμε να θρέφουμε με δεδομένα μας όλους εκείνους τους οργανισμούς που στηρίζονται και πλουτίζουν από το μυστικό της εποχής: την ψευδαίσθηση της «εγγύτητας» μέσω της δικτύωσης...

Η ξέφρενη κούρσα της διαδικτυακής οικονομίας και της επανάστασης των λογισμικών αφαιρεί ζωτικό χώρο πραγματικής εργασίας, ανθρώπινου έργου παραγωγής και διαμεσολάβησης

Ενάντια σ' έναν κόσμο οργανωμένης αντιληπτής απροσδιοριστίας

■ ΤΟΥ Αντώνη Ανδρουλιδάκη*

Αν υπάρχει κάτι σταθερό στην εποχή μας, κάτι με το οποίο μάλλον συμφωνούμε όλοι, αυτό δεν είναι άλλο από τη γενικευμένη αστάθεια που τη χαρακτηρίζει. Ίσως να πρόκειται γι' αυτό που οι γεωπολιτικοί αναλυτές ορίζουν ως μετάβαση από έναν μονό –ή έστω διπολικό– προς έναν πολύ-πολικό κόσμο. Ως εκ τούτου και η αστάθεια, όπως σε κάθε μεταβατική περίοδο. Παρ' όλα αυτά, πολύ συχνά, έχει κανείς την αίσθηση, πως αυτή η αστάθεια είναι κάτι που διακρίνει όχι μόνο τις διομαδικές σχέσεις μεταξύ διαφόρων κρατών, εθνών, θρησκειών, κοινοτήτων και γενικώς συλλογικοτήτων, αλλά χαρακτηρίζει ακόμη και τις διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ των ατόμων ή ακόμη-ακόμη και τη σχέση του ατόμου με τον ίδιο του τον εαυτό. Το μόνο σταθερό είναι η αστάθειά μας.

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ότι τις τελευταίες δεκαετίες όλο και πιο πολύ, όλο και πιο πολλά ασυνήθιστα γεγονότα συμβαίνουν γύρω μας. Οι ισλαμιστές βομβιστές αυτοκτονίας, η «αραβική άνοιξη» και οι πορτοκαλί επαναστάσεις, ο ISIS και η ακραία βαρβαρότητά του, η εκλογή Trump και το Brexit, το αδιέξοδο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, η αιφνίδια άρση του μεταπολιτευτικού παρασιτισμού με τα Μνημόνια, ο ουριζέϊκος «ρεαλισμός» των κυβιστήσεων, τα κύματα της παράνομης μετανάστευσης και το προσφυγικό, αλλά και η απροκάλυπτη, πλέον, τουρκική επιθετικότητα, είναι μόνο μερικά απ' αυτά. Και ενώ όλα αυτά τα πρωτοφανή συμβαίνουν, ενώ όλοι μας κάπως καταλαβαίνουμε ότι κανείς δεν μπορεί, στα σοβαρά, να τα αντιμετωπίσει, δεν φαίνεται και από πουθενά να μπορεί να συγκροτηθεί μια σοβαρή οραματική και συνεκτική αφήγηση για το μέλλον – πέρα από ψυχολογικές αναπληρώσεις δικαιωμάτων και «καταφύγια» επιπέδου Μπάοκ ή Βαρουφάκη. Φαίνεται πως ακόμη και οι πιο πρωτοπόροι ουτοπιστές υποχώρησαν μπροστά στο αδιέξοδο, καταφεύγοντας σε κατασκευασμένες απλοϊκές ερμηνείες του τι συμβαίνει πραγματικά. Τα διλήμματα «εμείς vs αυτοί», «εμείς vs οι ξένοι», «φασίστες vs αντιφασίστες», «αριστεροί εντός εισαγωγικών vs νεοφιλελεύθεροι», «το ατομικό δικαίωμα του ενός vs το ατομικό δικαίωμα του άλλου», παγιδεύουν, όλο και πιο πολύ, τον ανθρώπινο ψυχισμό σε ασπρόμαυρες διπολικές εκδοχές της πραγματικότητας, που δεν έχουν πια καμία σχέση με την πραγματική πραγματικότητα. Σχεδόν εν απογνώσει ο άνθρωπος ψυχισμός επιχειρεί να στριμώξει την ανερχόμενη πολύπλοκη πραγματικότητα σε μια δίτιμη μηχανική αντίληψη, μπας και καταφέρει να βρει μια άκρη.

Αυτή η απλουστευτικότητα μοιάζει αναγκαία για να καθησυχάζεται ο ψυχισμός, όμως, να πάρει η ευχή, δεν είναι αληθινή. Πάρτε για παράδειγμα τη γενικότερη συμπεριφορά του προέδρου Trump ή τη σχέση του με τον πρόεδρο Erdogan. Μοιάζει σαν να μην υπάρχει μια ενιαία λογική που να μπορεί να την ερμηνεύσει. Ακόμη και οι θεωρίες ότι πρόκειται για προσωπικές business as usual δεν επαρκούν για να εξηγήσουν τη συμπεριφορά του Trump, που αν μην τι άλλο δεν είναι ένας ανεξέλεγκτος επιχειρηματίας, αλλά πρόεδρος των ΗΠΑ με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τις δεσμεύσεις του απέναντι στην αμερικανική γραφειοκρατία και στο ευρύτερο οικονομικό σύστημα. Από την άλλη, ακόμη και οι ριζοσπαστικές φωνές, ο χώρος των κοινωνικών κινημάτων, ή η όποια αντικουλτούρα σε επίπεδο τέχνης, κινηματογράφου, μουσικής κ.λπ. μοιάζουν επίσης να έχουν παγιωθεί στην ανάγκη μιας απλουστευτικής ερμηνείας του κόσμου μας, που περιχαράκωνει την κοινωνία σε έμφυλα αντιμαχόμενα στρατόπεδα (βλέπε κίνημα me too) ή θέτει την ψυχοπαθολογία ως προαπαιτούμενο της επαναστατικότητας (βλέπε Jocker). Όλοι φαίνεται να υποχωρούμε, όλο και πιο πολύ, μπροστά σ' έναν πλασματικό κόσμο που θέλουμε πολύ να μας θυμίζει τον κόσμο του προηγούμενου αιώνα –και άρα να μας φαίνεται κάπως οικείος– αλλά δεν είναι ο αληθινός κόσμος που ζούμε. Γιατί ο κόσμος μας είναι πλέον πλήρης όχι απλά από αστάθεια, αλλά από απροσδιοριστία. Πρόκειται για μια απροσδιοριστία που διαχέεται και μολύνει κοινωνικά κάθε μικρή ή μεγάλη συλλογικότητα: από τις ερωτικές σχέσεις, τις οικογένειες και τις παρέες, μέχρι τις

ευρύτερες εθνικές ή διεθνικές συλλογικότητες. Η απροσδιοριστία αυτή προκαλεί ένα είδος συστολής και διαστολής που δύσκολα μπορεί να μην προκαλεί αγωνία σε όποιον υφίσταται τις συνέπειές της. Το μότο «δεν βρίσκεις άκρη» μοιάζει να αποτελεί όλο και πιο συχνά την κατακλείδα των διατομικών, αλλά, γιατί όχι, και των διεθνικών σχέσεων. Η καλή διάθεση γίνεται απότομα κατάθλιψη και ο ενθουσιασμός για μια δουλειά, μια γνωριμία ή μια δραστηριότητα μπορεί να μετατραπεί σε δευτερόλεπτα σε απογοήτευση, τάση για παραίτηση και κυνισμό.

Η ΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΑ επηρεάζει επίσης –και επηρεάζεται από– τις συλλογικές ταυτότητες, τις οποίες εν πολλοίς δεν επιτρέπει να συγκροτηθούν ως τέτοιες, θολώνοντας τα όρια όχι μόνο των συνεκτικών ηγεμονικών αφηγήσεων-αναπαραστάσεων, αλλά και αυτά των μειονοτικών πολιτισμικών επιρροών. Όλα μοιάζουν να είναι αποτέλεσμα μιας μηδενιστικής τυχαιότητας, που αναίρει κάθε ανθρώπινη «αισιοδοξία της βουλήσεως» και ρίχνει το «συλλογικό» βορά στην πιο ακραία εξατομίκευση. Όπως «ορίζει» ένα σύνθημα στο κέντρο της Αθήνας, «μέσα στο τοπίο της μητρόπολης εκτοξεύονται θραύσματα ζωής, ενώ από τις στέγες στάζει σύμπτωση». Η συστημική απροσδιοριστία, δηλαδή, είναι τόσο έντονη που η ζωή γίνεται αντιληπτή μόνο ως θραύσμα μιας τυχαίας σύμπτωσης. Στα καθ' ημάς η ουσιαστικής πολιτικής «συμβολή» του ΣΥΡΙΖΑ στην εδραίωση της καπιταλιστικής βαρβαρότητας ήταν ακριβώς αυτό: η ραγδαία αύξηση της συστημικής απροσδιοριστίας, καθώς τα όρια της πάλαι ποτέ αριστερής ταυτότητας θόλωσαν τόσο όσο να μην διακρίνονται πια. Αλλά μήπως και

με την ελληνική ταυτότητα δεν έχει συμβεί κάτι ανάλογο; Και όσο το σύστημα φορτίζεται με απροσδιοριστία, τόσο τα μέρη του συστήματος επιχειρούν να αντισταθούν με ψευδαισθητικούς προσδιορισμούς και διχοτομικές εμμονές.

Δηλαδή, στο ατομικό επίπεδο ο ψυχισμός αδυνατεί να ανταπεξέλθει σ' αυτήν την συστημική απροσδιοριστία και οδηγείται αναγκαστικά σε μια μορφή παρωπιδικής ακαμψίας, αρνούμενος –με την έννοια της ψυχοπαθολογίας– να δει την πραγματική πολυσχιδή πραγματικότητα. Υποχρεώνεται, προκειμένου να επιβιώσει, να εμμένει σε μια εύκολη ασπρόμαυρη εκδοχή, που γίνεται εν τέλει η αποτελεσματικότερη νάρκη στα θεμέλια των σχέσεων πάσης φύσεως. Άλλο τόσο η απροσδιοριστία θέτει τον ψυχισμό σε μια συνεχή επιφυλακή έναντι της αβεβαιότητας, πλημμυρίζοντας την ύπαρξη με δυσπιστία και αποξένωση, ενώ αυξάνει τον ατομοκεντρικό ανταγωνισμό και εξουθενώνει τελικά τον πυρήνα της ανθρωπίνης νοηματοδότησης-κοινωνικοποίησης. Μέσα σ' αυτό το κλίμα, το απομονωμένο άτομο ταμπουρώνεται και ντουφεκιάει ό,τι του φαίνεται ότι «δεν είναι», αρκεί να ανακουφίσει έστω για λίγο το ανυπόφορο συναίσθημα της ά-σχετης αβεβαιότητας. Ακόμη κι αν αυτό σημαίνει πως σήμερα μπορεί να απαξιώνει αυτό ακριβώς που εξιδανίκευσε χθες.

ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ η συστημική απροσδιοριστία οδηγεί τους ανθρώπους να νιώθουν ασφαλείς μόνο στον βαθμό που ο εαυτός τους αντανακλάται, όπως σ' έναν καθρέφτη, βαφτίζοντας αυτή τη «μαλακία» ως «έρωτα» ή «ψυχοθεραπεία» ή «πολιτική ένταξη» ή facebook ή κατάθλιψη ή εξαρτήσεις. Όσο κι αν φαίνεται αστείο είναι το μόνο που μπορεί να καθησυχάσει, προς ώρας, το απρόβλεπτο και την υπαρξιακή αβεβαιότητα που παράγει η οργανωμένη από το ίδιο το σύστημα αντιληπτή απροσδιοριστία. Γιατί η αλήθεια –κατά την άποψή μας– είναι ότι η απροσδιοριστία οργανώνεται εδώ και μερικές δεκαετίες συστηματικά για να οδηγήσει τον άνθρωπο στις συνέπειες που προαναφέραμε. Δηλαδή, στην ά-σχετη περικήλειστη και ακραία ανταγωνιστική ατομικότητα, που αναλώνεται σε διχοτομικές συγκρουσιακές «λογικές», ενώ ταυτόχρονα μπορεί εύκολα να χειραγωγηθεί και να υποδουλωθεί, χωρίς ούτε μια, έστω ουτοπική, νέα αφήγηση για να κρατηθεί –μαζί με τον Άλλο– και να δράσει.

* Ο Αντώνης Ανδρουλιδάκης είναι αναπτυξιακός και κοινωνικός ψυχολόγος – βοηθός διδασκαλίας στο Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου

εκδόσεις *A/συνεχεια* ΒΙΒΛΙΟ...παρουσίαση

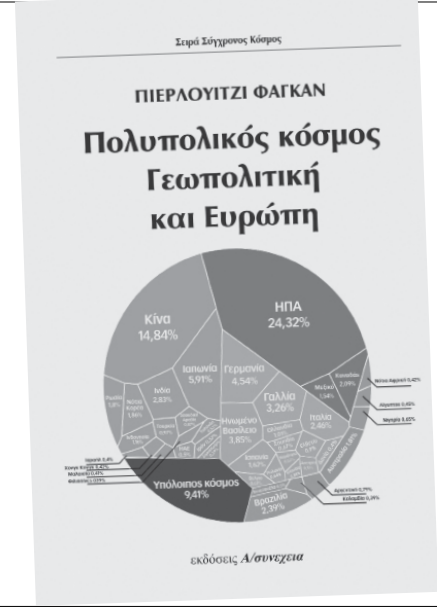
Ρεθύμνου 11,
Πεδίο του Άρεως, 10682
210-3845870
e-mail: info@asynechia.gr

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2020 ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

στα κεντρικά βιβλιοπωλεία το καινούργιο
ημερολόγιο
από τις εκδόσεις *A/συνεχεια*
**Το θέμα του: Η φύση μας
χρειάζεται**

**Δεν σας λέμε περισσότερα.
Αναζητήστε το.
Ξεφυλλίστε το...**

Πιερλουίτζι Φαγκάν

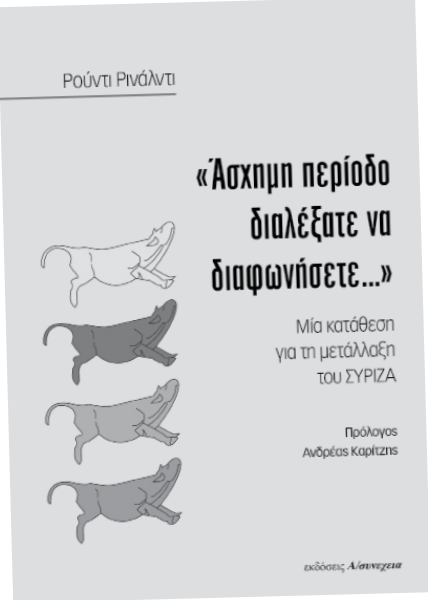
Πολυπολικός κόσμος, Γεωπολιτική και Ευρώπη

Το νέο βιβλίο των εκδόσεων *A/συνεχεια*,
στην σειρά *Σύγχρονος Κόσμος*,
κυκλοφορεί
στα κεντρικά βιβλιοπωλεία

Τιμή: 11,00€ • σελίδες: 100
ISBN: 978-960-6625-41-1

Ένα βιβλίο με στοιχεία και απαντήσεις σε ερωτήματα που απασχολούν και σήμερα

Ρούντι Ρινάλντι «Άσχημη περίοδο διαλέξατε να διαφωνήσετε...»

Μια κατάθεση για τη μετάλλαξη του ΣΥΡΙΖΑ

Ένα βιβλίο που δίνει στοιχεία και απαντήσεις σε πολλά ερωτήματα που απασχολούν και σήμερα. Ντοκουμέντα και γεγονότα για το τι έγινε το πρώτο εξάμηνο, τον βαθμό προετοιμασίας, τη διαπραγμάτευση, τις αντιδράσεις εντός του ΣΥΡΙΖΑ και τις δραματικές μέρες του καλοκαιριού του 2015.

σελίδες: 230 – τιμή: 14 ευρώ

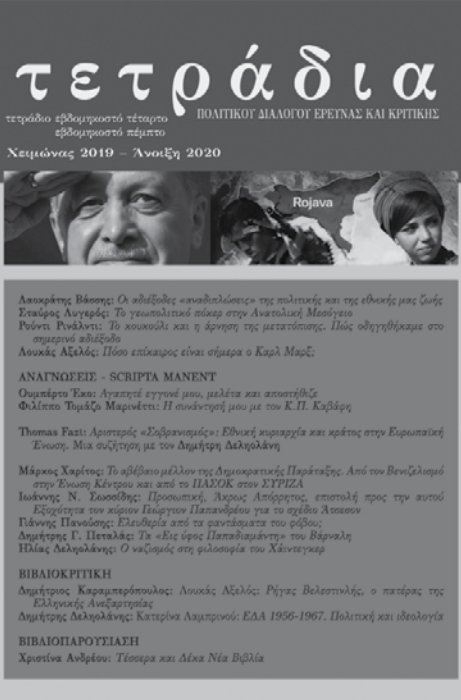
Μπορείτε να το βρείτε στα κεντρικά βιβλιοπωλεία και στα γραφεία των εκδόσεων *A/συνεχεια* • Ρεθύμνου 11, Πεδίο του Άρεως, 210-3845870 • e-mail: info@asynechia.gr

Η ανάδυση της εικόνας του χρηματοπιστωτικού καπιταλισμού

Φώτης Τερζάκης Νίκος Προγούλης

256 σελίδες
τιμή 14,50 ευρώ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

- Λαοκράτης Βάσσης
- Σταύρος Λυγερός
- Ρούντι Ρινάλντι
- Λουκάς Αξελός

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ - SCRIPTA MANENT

- Ουμπέρτο Έκο
- Φιλίππο Τομάζο Μαρινέττι

ΚΕΙΜΕΝΑ

- Thomas Fazi
- Μάρκος Χαρίτος
- Ιωάννης Ν. Σωσιδης
- Γιάννης Πανούσης
- Δημήτρης Γ. Πεταλάς
- Ηλίας Δεληολάνης

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ

- Δημήτρης Καραμπερόπουλος
- Δημήτρης Δεληολάνης

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

- Χριστίνα Ανδρέου

Γραφτείτε Συνδρομητές στα Τετράδια

Ενισχύστε την Κοινή μας Προσπάθεια

Το περιοδικό απέκτησε τη δική
του σελίδα στο διαδίκτυο!
Επισκεφτείτε το στη διεύθυνση

tetradiamagazine.gr

και βρείτε το αρχείο των
τελευταίων δεκαπέντε χρόνων
σε πλήρη ψηφιακή μορφή!

■ της **Ιφιγένειας
Καλαντζή***

05 πολιτισμός

Με το ντουφέκι τους στον ώμο

☞ «Οι Μόνος» –πίθηκοι, στα Ισπανικά– δεύτερη ταινία του 40χρονου Κολομβιανού σκηνοθέτη Αλεχάντρο Λάντες, αναφέρεται σε μια ένοπλη ομάδα ετοιμοπόλεμων εφήβων ανταρτών, που τους υποδύονται μη επαγγελματίες ηθοποιοί. Απομονωμένοι κάπου στα υψίπεδα της Κολομβίας, έχουν ως αποστολή τη φρούρηση μιας πενηντάρας Αμερικανίδας επιστήμονα, που ονομάζουν «Ντοτόρα» και τη φύλαξη μιας αγελάδας, για φρέσκο γάλα. Ο θανάσιμος πυροβολισμός, μετά από ένα ατύχημα, της αγελάδας πυροδοτεί αλυσιδωτές αντιδράσεις. Η απόκρυψη των αληθινών γεγονότων, εξαιτίας του φόβου ποινών, κλονίζει τόσο τη σχέση τους με την οργάνωση, όσο και τη μεταξύ τους εμπιστοσύνη και αλληλεγγύη. Η ισορροπία εκτροχιάζεται προς ανεξέλεγκτες καταστάσεις, όπου κυριαρχούν τα ένστικτα, δίνοντας τόπο στη διχόνοια, τις ηγετικές τάσεις και το ανελέητο κυνηγητό όσων δεν συμμορφώνονται.

Η милитарιστική πειθαρχία της ομάδας αποτυπώνεται στα μετωπικά πλάνα της αρχής, όπου οι οκτώ έφηβοι, με δυο κορίτσια ανάμεσά τους, παρατάσσονται στη σειρά, ενώ τα νεανικά πρόσωπα καταγράφονται με τράβελινγκ από αριστερά προς δεξιά, ως μεμονωμένα πορτρέτα διαφορετικών χαρακτήρων.

Το βράδυ, χοροπηδούν αγριεμένοι γύρω από φωτιές, σε συνεχόμενες λήψεις, σκηνές εκτόνωσης που υπογραμμίζονται με αργή κίνηση και εξαιρετική μουσική υπόκρουση αυξανόμενης έντασης της 33χρονης Αγγλίδας Μίκα Λέβι. Ρυθμική μουσική από συνθεσάιζερ χαρακτηρίζει και τις εξαντλητικές ασκήσεις που επιβάλλει ο Διοικητής. Έντονα ρυθμικά τύμπανα και σφυρίγματα που παραπέμπουν στις συνθέσεις του Μορικόνε και του Ντεσπλά, αναπαράγουν ηχώ ανέμου στις λατινοαμερικάνικες βουνοκορφές, μεταφέροντας την αίσθηση ενός ασφυκτικού милитарισμού, σε σκηνές ωμής βίας, από το βλέμμα της αγελάδας που ξεψυχάει, μέχρι τη σκηνή της σφαγής της, ενώ η αυξανόμενη ένταση προειδοποιεί για επερχόμενο κίνδυνο, σηματοδοτώντας μια εκτός κάδρου αυτοχειρία.

Η απαρχή της αποξένωσης αποδίδεται με την αντανάκλασή τους σε μια λακκούβα λασπόνερων, ενώ η στιγμή που μιλάνε στον ασύρματο, κινηματογραφείται σε μονοπλάνο από τον έναν στον άλλον, συνδέοντας τη συνενοχή, ως προάγγελο επερχόμενης βίας. Σε μονοπλάνο καταγράφονται στη σειρά και οι τραυματισμένοι στρατιώτες μετά την ολονύκτια σύρραξη, με ένα γέρο ανάμεσά τους να μουρμουράει κάποιο αντάρτικο με ορθωμένη γροθιά.

Η ομάδα των εφήβων με ινδιάνικα πα-
ρατσούκλια πολέμου και όπλα στον ώμο, παίζουν ποδόσφαιρο, ενώ οι φιγούρες τους διαγράφονται κόντρα φως στην κυματιστή

Για την κολομβιανή ταινία *Οι Μόνος* του Αλεχάντρο Λάντες

κορυφογραμμή, με τον ορίζοντα ψηλά, να αποκαλύπτει μια κακοτράχαλη γη. Ο σκηνοθέτης δίνει έμφαση στην εφηβική ανεμελιά, αποδίδοντας νιάτα, φιλία, ερωτικές ορμές, σε μια ομάδα συμπολεμιστών που συμπεριφέρεται πρωτίστως ως παρέα εφήβων. Συχνά στο ίδιο πλάνο παίζουν, τσακώνονται, μεθούν και ουρλιάζουν, ενώ κόβουν ξύλα για να φτιάξουν κρεβάτι για το ζευγάρι των ερωτευμένων. Πάθος, έρωτας και πόλεμος ταυτίζονται σε μια παρόρμηση δίχως αιτία, έξω από το πολιτικό πλαίσιο της ένταξής τους στην ένοπλη αντίσταση.

Την απόγνωση από την πολύμηνη αιχμαλωσία της Ντοτόρα προδίδουν η ισχνή κράση και το μελαγχολικό βλέμμα της. Η απελπισία μεταφέρεται μέσα από δυο κομβικές σκηνές: η μουγκή κραυγή που προβάρει σε ένα καθρεφτάκι και η κινησιολογία υστερίας όταν λικνίζεται μοναχή στο κελί της. Στην παραμυθένια σκηνή στο ποτάμι, παραμένει ανέκφραστη μετά το μπάνιο, ενώ την χτενίζουν τα δυο κορίτσια.

☞ Η επικράτηση των ενστίκτων εκφράζεται με την έντονη παρουσία της φύσης, ομιχλώδη τοπία και κοντινά σε βράχια, βρύα και λειχήνες. Πάχνη και υγρασία του δάσους αποτυπώνονται παραμορφωτικά με ανετάριστα κοντινά, όταν τρεις έφηβοι εκστασιάζονται με παραισθησιογόναμανιάρια, υπό ηλεκτρονικούς ήχους και φλάουτο, που συνοδεύει και ένα ερωτικό στιγμιότυπο σε σπήλαιο, ανάμεσα σε χρυσαφένιες αντανάκλασεις. Την ερωτική αυτή συνένωση ακολουθούν σκηνές πολέμου, δημιουργώντας διαδραστική αντίθεση, στο σφιχτό μοντάζ που υπογράφει ο έμπειρος μοντέρ του Λάνθιμου, Γιώργος Μαυροφαρίδης.

Τα τεράστια κατακόρυφα τσιμεντένια μπλοκ των εγκαταλελειμμένων κτιρίων με τα σκοτεινά υπόγεια, που αποτελούν το αντάρτικο κρησφύγετο στη μέση του πουθενά, αγγίζουν αισθητική πολεμικών καταφυγίων, με μια σύγχρονη έκφραση της μνημειώδους αρχιτεκτονικής αρχαίων

λατινοαμερικάνικων ναών.

Δυναμικά λειτουργεί και η απότομη μετάβαση από το κρύο και τις λάσπες στο βουνό, στην αποπνικτική ζέστη της ζούγκλας, σαν αλλαγή πίστας βιντεοπαιχνιδιού, όπου οι έφηβοι ζώνονται κατάσαρκα φυσεκλίκια, επιδεικνύοντας τα ρωμαλέα σώματά τους. Έντονα αποδίδεται σωματικότητα και εφηβική οικειότητα, όταν αγγίζονται και αγκαλιάζονται, ενώ μοιάζουν με αγέλη σκύλων, όταν ανταλλάσουν σπρωξιές και κλωτσιές.

☞ Αμφισβητώντας τη συνύπαρξη εφηβικής εκτόνωσης και милитарιστικής πειθαρχίας, ο σκηνοθέτης απεικονίζει τους πρωταγωνιστές να παρεκτρέπονται επικίνδυνα μετά από μια ενοχή που τους φορτίζει αλλάζοντας τους συσχετισμούς. Τα ουρλιαχτά και οι γουρουνίσιοι βρυχηθμοί ως πολεμικές ιαχές γύρω από τη φωτιά με βαμμένα πρόσωπα, σηματοδοτούν την κατάβαση στην κόλαση, όπου από πειθαρχημένοι αντάρτες καταντούν αδίστακτοι ληστές. Το μαυρισμένο πρόσωπο του νέου αρχηγού, κομβικό σημείο μετάλλαξης, ανακαλεί το παρανοϊκό προσωπίο του ήρωα στο «Αποκάλυψη τώρα» (1979/Κόπολα), ενώ η άγρια τιμωρία του μικρότερου, δεμένου πισθάγκωνα σε δέντρο, έχοντας μπροστά του μια γουруνοκεφαλή, παραπέμπει στην ταινία «Ο Άρχοντας των μυγών» (1963/Πίτερ Μπρουκ). Στα βιβλία των Τζόζεφ Κόνραντ και Ουίλιαμ Γκολντίνγκ που βασίστηκαν αυτές οι ταινίες, βασίστηκε και το σενάριο του Λάντες, που συνέγραψε με τον Αργεντινό σκηνοθέτη Αλέξις Ντος Σάντος. Η διόπτρα νυχτερινής όρασης θυμίζει έντονα τον «Κυνηγό» (1987/Τζον ΜακΤίρναν), ενώ η ζούγκλα ως πολεμικό πεδίο έχει χρησιμοποιηθεί σε αμέτρητες πολεμικές ταινίες για το Βιετνάμ, όσο και ως εχθρικό τοπίο σκληρής επιβίωσης σε ταινίες απόδρασης. Η αντιστοιχία της σκηνής όπου το μακρυμάλ्लικο αγόρι με δικτυωτό καλσόν τραγουδάει πυροβολώντας στον αέρα, με τους έφηβους μαφιάζους ναπολιτάνους που πυροβολούν στο «Γόμορρα» (2008/Ματτέο Γκαρόνε), υποδυόμενοι τον Πατσίνιο στον «Σημαδεμένο» (1983/Ντε Πάλμα), υποδλώνει την επικίνδυνη ταύτιση του Λάντες, μαφιάζων με αντάρτες.

☞ Οι έφηβοι του Λάντες, που σταδιακά οδηγούνται σε πρωτόγονη παράκρουση, αναπτύσσουν κοινά ψυχολογικά γνωρίσματα με ταινίες που αναφέρονται σε κλειστά σχήματα εφήβων, σχολιάζοντας την τάση μιας αυξανόμενης νεανικής τυφλής βίας απέναντι στους πιο αδύναμους ή τους διαφορετικούς, όπως στο «Fish Tank» (2009/Άντρια Άρνολντ) και στο «Παρκ» (2016/Σοφία

Εξάρχου), δημιουργώντας στερεότυπα μιας επιθετικής νεολαίας που αποκτά συλλογικά αντανάκλαστικά αγέλης.

Σε ομάδα εφήβων ανταρτών στην κολομβιανή ζούγκλα αναφέρεται και η αντιπολεμική ταινία ρεαλιστικής έντασης «Alias Maria» (2015/Χοσέ Λουίς Ρουγέλες), για την μητρότητα εν μέσω πολέμου, με πλάνα πνιγμένα στη ζούγκλα και ανήλικους που σοκάρουν σε βάνουσο πολεμικό σκηνικό σε συγκρούσεις με παραστρατιωτικούς, σε μια χώρα που βρίσκεται σε πόλεμο για πάνω από 50 χρόνια.

Στην ταινία του Λάντες όμως, κρίσιμα σημεία παραμένουν ανεξήγητα, ενισχύοντας το πέπλο άγνοιας που έχει συστηματικά καλλιεργηθεί από τα δυτικά μέσα ενημέρωσης. Το κλείσιμο της ταινίας με τον Ράμπο του Λάντες να κοιτάει κατάματα το φακό παραπέμπει στο αντίστοιχο τέλος στα «Τετρακόσια Χτυπήματα» (1959/Τρυφώ). Το απροσδιόριστο φύλο αγόρι, σαν κοντοκουρεμένο αγοροκόριτσο, υπογραμμίζει την επιλογή του Λάντες να κάνει μια ταινία-πορτρέτο μιας νεολαίας σε αναζήτηση ταυτότητας, παραβλέποντας το πολιτικό πλαίσιο που ανάγκασε ακόμα και εφήβους να ζωσουν όπλα, καλλιεργώντας αποπροσανατολιστική οπτική, που παρακάμπτει κάθε ιστορική πραγματικότητα.

► INFO

• Σάββατο 8/2/2020 στις 16:30, προβάλλεται στην Ταινιοθήκη της Ελλάδος το ντοκιμαντέρ «Ζώνες και περάσματα» της Ηρώς Σιαφιλίκη. Ακολουθεί συζήτηση με τους σκηνοθέτες Εύα Στεφανή, Γιάννη Λεοντάρη και εργαζόμενους της BIOME.

• Η Ταινιοθήκη της Ελλάδος και η Εθνική Λυρική Σκηνή παρουσιάζουν στις 15/2/2020 στις 20:00, στην Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος της ΕΛΣ στο ΚΠΙΣΝ, την πρώτη παγκόσμια προβολή της αποκατεστημένης κόπιας της πρώτης «άδουσας και ηχητικής» ελληνικής ταινίας «Οι Απάχηδες των Αθηνών» (1930) του Δημήτρη Γαζιάδη, βασισμένη στην ομώνυμη οπερέτα (1921) των Νίκου Χατζηναποστόλου και Γιάννη Πρινέα. Η προβολή είναι με ελεύθερη είσοδο, με δελτία προτεραιότητας, σε μουσική διεύθυνση του Αναστάσιου Συμεωνίδη, με τη Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ και Μονωδούς της ΕΛΣ.

• Στην Ταινιοθήκη πραγματοποιείται 13-14/2/2020, διήμερο προβολών «Η κρυφή γοητεία της αποκατάστασης» και Συμπόσιο των Διεθνών Κινηματογραφικών Αρχείων «Αποκαταστάσεις, εκ νέου ανακαλύψεις, προοπτικές».

*Η Ιφιγένεια Καλαντζή είναι θεωρητικός-κριτικός κινηματογράφου, ifigenia.kalantzi@gmail.com

05 πολιτισμός

Λάβαμε...

Λάβαμε και δημοσιεύουμε το παρακάτω ποίημα του Αντώνη Μπουντούρη από την τελευταία ποιητική συλλογή του, «*Εκμαγεία ανέμων*», εκδόσεις Κουκκίδα.

Εκμαγεία ανέμων

1

Αφού καφαλίσω τις άκρες τους
Ανάβω τους ανέμους
Τρελός χορός.

2

Φυσάει δεν αστειεύεται
για να σπρωχτεί το πέλαγο
σ' ανήκουστη σφαγή.
Πάνω απ' τις Μυκίνες τα Ψαρά
το Μοναστήρι τη Σμύρνη
και το Δίστομο.
Θα κομπιάζει η φωνή μας μια ζωή.

3

Αχτένιστη περνά από πάνω μας η Ιστορία
και φυσά.
Τεντώνω την πλώ
Συνάζω σιωπές.
Κι όλο φυσά.

4

Τρεκλίζει απόψε ο Βοριάς
Σκορπά το ξεραμένο αίμα
από τότε.
Ατλάζι που λερώθηκε
και δε θυμάμαι πότε.

5

Ψιχαλίζει στα γυμνά μας πόδια
κι ακούω πως
ο καιρός θα χαλάσει κι άλλο.

Αντώνης Μπουντούρης

Ο Τελευταίος Αντάρτης

Στο θέατρο Άβατον μέχρι τις 25 Μαρτίου

«Ο Τελευταίος Αντάρτης» είναι η πραγματική ιστορία, της τελευταίας ομάδας του Δημοκρατικού Στρατού στο Γράμμο. Πέντε ιστορίες γυναικών-μαχητριών της ομάδας, διατρέχουν οριζόντια τη Δεκαετία της Φωτιάς, 1940-1949. Την σκηνική σύνθεση, συμπληρώνει ηχητικά, η αφήγηση του Τάκη Σάντρα (Δημήτρης Ζαφείρης), του τελευταίου μέλους της ομάδας. Ο Τάκης Σάντρας, γεννήθηκε το 1925 στη Πυρσόγιαννη, του Γράμμου. Στη περίοδο της Κατοχής συμμετείχε σαν ηθοποιός, στις Θεατρικές Ομάδες της ΕΠΟΝ. Το 1946 εξορίστηκε στη Μακρόνησο. Δραπέτευσε το 1948 και συμμετείχε, ως επικεφαλής, στη τελευταία ομάδα του ΔΣΕ που αποχώρησε από τον Γράμμο. Στη συνέχεια έζησε, μέχρι το 1958, στη Τασκένδη, ως πολιτικός πρόσφυγας. Λόγω των γνωστών γεγονότων μεταξύ των πολιτικών προσφύγων, επέστρεψε παράνομα στην Ελλάδα, όντας καταδικασμένος «δισ εις θάνατον». Συνελήφθη και φυλακίστηκε.

Συντελεστές

Κείμενο: «Ο Τελευταίος Αντάρτης», του Ανδρέα Ζαφείρη
Σκηνοθεσία: Ιωάννα Νιάχα
Σκηνικά-Κοστούμια: Ομάδα Fade-Out
Μουσική: Ομάδα Fade-Out
Φωτισμοί: Ιωάννα Νιάχα
Βοηθός Σκηνοθέτη: Νίκη Ράπτη
Γραφιστική επιμέλεια Αφίσας: Aristi
Φωτογραφίες/Trailer: Δημήτρης Σαμουήλ
Επικοινωνία: Χρύσα Ματσαγκάνη

Ερμηνεία: Τασούλα Μαρία Δεληγιάννη, Μαρία Καρύδη, Πηνή Κεφαλά, Χάρης Μπεζιούλα, Λυδία Ορφανουδάκη

Πληροφορίες Παράστασης

Παραστάσεις: Από Τετάρτη 5 Φεβρουαρίου έως Τετάρτη 25 Μαρτίου

Ημέρες & ώρες παραστάσεων:
Κάθε Τετάρτη στις 21:00

Τιμές εισιτηρίων

Γενική Είσοδος: 12€
Μειωμένο: 8€
Ατέλειες: 8€
Ομαδικά άνω των 8 ατόμων: 8€

Διάρκεια παράστασης

60 λεπτά χωρίς διάλειμμα

Προπώληση εισιτηρίων

Στο ταμείο του Θεάτρου
τηλ. 210-3412689, 6942703702

Θέατρο Άβατον • Ευπατριδών 3, Γκάζι (σταθμός μετρό Κεραμεικός) • Τηλ. 210 3412689

www.ertopen.com

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΦΩΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

EPT

open

106.7 FM

πρόσωπα/πολιτισμός 05

Λίγο καιρό πριν σε μια βροχερή Αθήνα. Απέναντί μου βρίσκεται η Τουρκοκύπρια ποιήτρια Νεσιέ Γιασίν. Στο μυαλό μου είναι ακόμη οι στίχοι της από το βιβλίο «Απαγορευμένοι κήποι» που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Βακχικών σε θαυμάσια μετάφραση από την Αγγελική Δημουλή.

Μετά από τόσες συνεντεύξεις νιώθω ακόμη παράξενα όταν έχω διαβάσει ένα βιβλίο κι έχω απέναντί μου τον συγγραφέα του. Ξέρω μάλιστα πως όταν έρχεται από το εξωτερικό έχει πολλές συναντήσεις, είναι πιθανόν να του γίνονται οι ίδιες ερωτήσεις και μετά οι συνεντεύξεις να μοιάζουν η μία με την άλλη, τόσο που να σκέφτεσαι «τι νόημα έχει άλλη μια;»

Ξέρω ωστόσο πως αυτή η χαμογελαστή γυναίκα είναι μια αγωνίστρια που δεν έχει διστάσει να μιλήσει και να δράσει σε εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες.

Ξέρω πως έχει έρθει σε κόντρα με τον ίδιο της τον πατέρα, τον Οζκέρ Γιασίν που θεωρείται κατά κάποιον τρόπο ο Εθνικός Ποιητής των Τουρκοκυπρίων. Καθόλου τυχαίοι οι στίχοι στο τραγούδι που μελοποίησε ο Μάριος Τόκας και είχαν γραφτεί όταν η Νεσιέ ήταν μόλις 17 ετών...

Παράλληλα είναι μια ποιήτρια που και πολιτικά ποιήματα έχει γράψει, αλλά δίνει έμφαση στον έρωτα.

Αν και Τουρκοκύπρια μένει στη Λευκωσία και είναι καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου. Πριν από τη συνέντευξη συγκεντρώνοντας διάφορες πληροφορίες στο διαδικτυο διαβάζω σε παλιότερο κείμενο του Μακάριου Δρουσιώτη ότι «για να είναι μέσα στα πλαίσια νομιμότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας, χωρίς ταυτόχρονα να έχει προβλήματα με το καθεστώς στο βορρά, ταξιδεύει από την κατεχόμενη Κύπρο στην Κωνσταντινούπολη, απ' εκεί πηγαίνει στην Αθήνα και από την Αθήνα στη Λάρνακα. Η διαδρομή αυτή διαρκεί μια ολόκληρη μέρα και χρησιμοποιεί τρία διαφορετικά διαβατήρια!»

Ένας μικρός Κούρδος

Η πρώτη ερώτηση που της κάνω δεν είναι ωστόσο για την Κύπρο αλλά για τα σύντομα ποιήματά της που περιλαμβάνονται στο βιβλίο κάτω από τον γενικό τίτλο «Παραλλαγές στον τοίχο της ποίησης»

Ένα μικρό δείγμα, για να καταλάβετε πού κινούνται:

ΦΤΕΡΟΥΓΙΖΟΝΤΑΣ: «Όσα δεν μπορείς να πεις/ φτερουγίζουν/ στις λίμνες των ματιών σου»

ΣΙΩΠΗ: «Η σιωπή κάνει την καρδιά μου να σπάει / ή μήπως ο ήχος της σπασμένης μου καρδιάς ακούγεται / εξαιτίας της σιωπής;»

ΕΡΩΤΑΣ: «Είναι ο άνεμος / που δίνει ήχο στη θάλασσα / Το πουλί / που τραγουδάει τη χαρά του δέντρου»

ΠΟΙΗΜΑΤΑ: «Όλα αυτά τα ποιήματα / Τα είπα για να με ακούσω / ανάμεσα σε τόσο θόρυβο»

Της λέω πόσο μου άρεσαν αυτά τα ποιήματα, αλλά η γέννησή τους ήταν εντελώς

► Νεσιέ Γιασίν, Τουρκοκύπρια ποιήτρια

Απαγορευμένοι κήποι

■ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΣΤΟΦΟΡΟ

*Λένε πως ο άνθρωπος πρέπει την πατρίδα ν' αγαπά
λένε πως ο άνθρωπος πρέπει την πατρίδα ν' αγαπά
έτσι λέει κι ο πατέρας μου συχνά
έτσι λέει κι ο πατέρας μου συχνά*

*Η δική μου η πατρίδα έχει μοιραστεί στα δυο
η δική μου η πατρίδα έχει μοιραστεί στα δυο
ποιο από τα δυο κομμάτια πρέπει ν' αγαπώ;
ποιο από τα δυο κομμάτια πρέπει ν' αγαπώ;*

Νεσιέ Γιασίν, Η δική μου πατρίδα – Μελοποιημένο από τον Μάριο Τόκα

διαφορετική από αυτό που φανταζόμουν.

«Ήταν ένα παιδί Κούρδος που είχε βασανιστεί από την Τουρκική αστυνομία και σταμάτησε να μιλά. Με κάλεσε λοιπόν ένας φίλος και μου είπε πως θα έγραφαν πολλοί μαζί ποιητές ένα μεγάλο ποίημα συμπάρτασης γι' αυτό το παιδί, ο καθένας από δυο στίχους, κι αν ήθελα να συμμετέχω κι εγώ. Έτσι έγραψα “ΜΗ ΧΤΥΠΙΑΣ: Μη με χτυπάς μη / Τα παιχνίδια μέσα μου σπάνε”.

Δεν φανταζόμουνα την επίδραση που θα είχαν αυτοί οι δυο στίχοι. Συμμετείχαμε 92 ποιητές σε αυτό το εγχείρημα, όμως αυτοί οι δυο στίχοι έμελλε να γίνουν οι πιο γνωστοί. Στα δελτία ειδήσεων, παρουσιάζοντας το ποίημα χρησιμοποιούσαν ως μότο τους δικούς μου στίχους κι έτσι κατάλαβα πόση δύναμη μπορεί να έχει ένα τόσο μικρό ποίημα. Έπαιξε μεγάλο ρόλο στην ευαισθητοποίηση του κόσμου για τον νεαρό Κούρδο κι άνοιξε ένα νέο πεδίο για μένα χωρίς κατ' ανάγκη τα δίστιχα ή τρίστιχα αυτά να είναι όλα πολιτικά.

Παράδειγμα: “ΤΩΝΙΑ: Από τη γωνία που κοιτάζεις / δεν μπορείς να δεις τη θάλασσα μέσα μου”...

Η αλήθεια πάντως είναι ότι ακόμη και σε αυτά που εγώ όταν τα γράφω τα θεωρώ

ερωτικά, οι αναγνώστες ανακαλύπτουν την πολιτική διάσταση που φαίνεται περνά μέσα από το υποσυνείδητό μου χωρίς να έχω αρχικά τέτοιον σκοπό.

Όταν τα ξαναδιαβάζω ανακαλύπτω πως οι αναγνώστες διάβασαν σωστά πίσω από τις γραμμές. Ένα τέτοιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το ποίημά μου “Αφηρημένες στάλες”, όπου γράφω με νοσταλγία για τον κήπο του παππού μου και την παιδική μου ηλικία, αναφέροντας μέσα και τη θυσία του αμνού... Πολλοί το θεώρησαν ως αλληγορία για την Κύπρο, θεωρώντας πως αυτή είναι το «αρνί που θυσιάζεται».

Οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται την πολιτική διάσταση... έτσι κι αλλιώς πιστεύω πως ο φασισμός ξεκινά από τη σχέση δυο ανθρώπων. Η σχέση των δυο είναι η εικόνα και των όσων συμβαίνουν γενικότερα. Έτσι ακόμη και σε ένα καθαρά ερωτικό ποίημα μπορεί αν βρεις μια αλληγορία για τον φασισμό...»

Η Κύπρος

Τη ρωτώ για τις διαφωνίες με τον πατέρα της. Η ίδια άλλωστε έχει δηλώσει πως κατόρθωσε να είναι αυτό που είναι με το να αντιτίθεται στον πατέρα της, με τον οποίο είχε τραυματική σχέση.

«Ο πατέρας μου διαφωνούσε με τις πολιτικές απόψεις, αλλά κυρίως φοβόταν για τα προβλήματα που θα μπορούσα να έχω στην Τουρκία. Παρ' όλα αυτά ήταν και περήφανος που τα βιβλία μου τυπώθηκαν στην Τουρκία, απέσπασαν σημαντικά βραβεία και είχαν αποδοχή.

Στο τέλος μάλιστα μάλλον άλλαξε κι ο ίδιος απόψεις προσεγγίζοντας περισσότερο τις δικές μου και του αδερφού μου που είναι επίσης ποιητής.

Η αλήθεια είναι ότι πράγματι αντιμετώπισα προβλήματα στην Τουρκία. Πήγα στο δικαστήριο γιατί υποστήριξα μια δημοσιογράφο που είχε κάνει ένα ρεπορτάζ για τον πόλεμο στο Κουρδιστάν κι αναφέρθηκε σε θανάτους παιδιών και αμάχων γενικότερα.

Ήταν έγκυος, αλλά την έσυραν στα δικαστήρια και πολλοί διανοούμενοι, συγγραφείς, καλλιτέχνες, μουσικοί βρέθηκαν στο πλάι της. Πήγαμε και είπαμε στο δικαστήριο πως όλοι εμείς συμεριζόμαστε τις απόψεις της και ότι θα έπρεπε να βάλουν κι εμάς στη φυλακή. Ωστόσο εμάς μας άφησαν ελεύθερους, αλλά εκείνη τη φυλάκισαν.»

Τη ρωτάω αν νιώθει αισιόδοξη για το μέλλον σε ό,τι αφορά στην Κύπρο και εκφράζει την απογοήτευσή της για τις εξελίξεις:

«Οι συζητήσεις που κάνουν δεν έχουν καμιά σχέση με την ειρήνη ή το μέλλον των ανθρώπων. Αντιμετωπίζουν την κατάσταση λες κι είναι δυο εταιρίες που πρόκειται να συγχωνευτούν... Αυτό είναι πολύ μακριά από εκείνα που ονειρευόμαστε για το νησί μας. Μόνο όταν οι άνθρωποι βγαίνουν στους δρόμους μπορεί να δοθεί λύση.

Το πρόβλημα είναι ότι μετά από τόσα χρόνια οι νεότερες γενιές δεν έχουν πια αναμνήσεις και βιώματα από εκείνη την εποχή που η Κύπρος ήταν μια χώρα. Δεν την νιώθουν καν πατρίδα με την έννοια που την είχαν στην καρδιά τους παλαιότερες γενιές...

Μπορεί να ξέρουν ότι κάπου στην άλλη πλευρά είναι το περιβόλι του προπάππου τους με τις πορτοκαλιές, αλλά οι ίδιοι δεν έχουν εικόνες από εκεί. Δεν μάζεψαν ποτέ οι ίδιοι τα πορτοκάλια...

Τα νέα παιδιά έχουν καλές σπουδές, ενδιαφέρονται για το περιβάλλον και την ειρήνη, συμμετέχουν σε κοινωνικά κινήματα, είναι εναντίον της αποικιοκρατίας και θα έλεγα πως έχουν καλές προθέσεις. Έχουν φίλους στην άλλη πλευρά του νησιού, συνεργάζονται... Όμως κάτι λείπει. Και οι Τουρκοκύπριοι είναι πια μειονότητα...»

Λέμε ακόμη πολλά. Για τον Ερντογάν, τη Συρία, τον Δήμαρχο της Κωνσταντινούπολης... Ωστόσο, αντί άλλου επιλόγου, θα ήθελα να κλείσω τη συνέντευξη με δυο ακόμη μικρά ποιήματα που λένε πολλά για όλους μας: ΙΣΤΟΡΙΑ: «Οποιος και να πέρασε από εδώ/ Πλήγωσε το μέλλον»

ΜΗΤΕΡΑ ΠΑΤΡΙΔΑ: «Τι μάνα είσαι/ Να σκοτώνεις τους γιους σου/ Για να ζήσεις εσύ;»

Από τα χείλια ξεκινά η Αντίσταση*

05 πολιτισμός & βαρβαρότητα ■ ΤΟΥ Ηρόστρατου

Ξαναγύρισα!

Φεβρουάριο του 2018 έκανε πρεμιέρα στις κινηματογραφικές αίθουσες το «Ξαναγύρισα» (Sono Tornato) του Λούκα Μινιέρο. Η υπόθεση της ταινίας είναι ότι ο Μουσολίνι επιστρέφει, πέφτοντας κυριολεκτικά από τον ουρανό, στη σύγχρονη Ιταλία. Τον ανακαλύπτει ένας δημοσιογράφος που τον θεωρεί γραφικό νοσταλγό του παρελθόντος, σωσία του Μπενίτο Μουσολίνι.

Θα γυρίσει μαζί του τη χώρα και κάποια στιγμή θα καταφέρει να πείσει το κανάλι με το οποίο συνεργάζεται να δώσει εκπομπή στον «σωσία». Η εκπομπή παρά τα όσα μη πολιτικά ορθά εκστομίζει ο νέος παρουσιαστής σαρώνει την τηλεθέαση. Μέχρι που κάποιες ίντριγκες μέσα στον τηλεοπτικό σταθμό θα οδηγήσουν στην αποκάλυψη της άγριας δολοφονίας ενός σκύλου...

Μέχρι αυτό το σημείο η ταινία, παρά τα ευρήματά της όχι μόνο είναι μετριότατη, αλλά μοιάζει να εξωραϊζει το πρόσωπο του Φασισμού. Στα τελευταία λεπτά ο σκηνοθέτης όμως κερδίζει τελικά το στοίχημα και οδηγεί εμάς, τους μέχρι εκείνη την ώρα ανυποψίαστους θεατές, σε ζοφερά συμπεράσματα.

Ενώ όλα δείχνουν πως ο Μουσολίνι χάνει το παιχνίδι κι είναι έτοιμος να εξαφανιστεί, τα Μέσα Ενημέρωσης του δίνουν τη νέα ευκαιρία.

Σε μια εκπομπή τύπου μεταξύ «Τατιάνας Στεφανίδου» και «Έχεις γράμμα», ο δασκαλεμένος Μουσολίνι συγκινεί το κοινό παριστάνοντας πως ζητά συγγνώμη από την κυρία που είχε τον σκύλο. Του τα συγχωρούν όλα. Και αρχίζουν να αποδέχονται γενικά τις ιδέες του.

Σε έναν «γύρο του θριάμβου» με ένα αυτοκίνητο εποχής, τον επευφημούν, τον θαυμάζουν, αρχίζουν να σηκώνουν το χέρι στον φασιστικό χαιρετισμό...

Συγκλονιστική σκηνή της ταινίας, όταν μια ηλικιωμένη γυναίκα που πάσχει από αλτσχάιμερ, με μια ξαφνική διαύγεια τον κοιτάζει στα μάτια και λέει «Είναι ο πραγματικός Μουσολίνι. Δεν θα ξεχάσω ποτέ το βλέμμα του». Η γυναίκα ήταν η μόνη επιζήσασα σε μια εκτέλεση Εβραίων που είχε παρακολουθήσει εκείνος... Γράφω αυτές τις γραμμές διακρίνοντας μια ελαφρότητα κι έναν εφησυχασμό από το γεγονός ότι η «Χρυσή Αυγή» είναι πια εκτός Βουλής και φαίνεται να έχει κάπως λουφάξει. Δες και οι Βορίδες, Πλεύρης, Γεωργιάδης και οι γύρω τους πρεσβεύουν κάτι διαφορετικό.

Δες κι είναι αστείο που ένας Βελό-

πουλος που πουλάει οδοντόκρεμες ευλογημένες από μοναχούς στο Άγιο Όρος βρίσκεται με την παρέα του στα βουλευτικά έδρανα.

Ένα είδος χιούμορ, το οποίο πρέσβευε κάποτε ο Θέμος Αναστασιάδης κι είχε βρει φιλόξενο χώρο στην *Ελευθεροτυπία* βρίσκεται στην αρχή της ρίζας του κακού. Της σταδιακής αποδοχής των πιο ακραίων θέσεων. Ένα δηλητήριο σαν το αρσενικό που σου το προσθέτουν σιγά-σιγά σε δόσεις... Ούτε που το καταλαβαίνεις ότι έχεις πεθάνει.

Γελούσαμε με τις πίτσες του Δεβέντη και τα παραληρήματα του Γεωργιάδη και να που τους είδαμε να γίνονται ρυθμιστές της ζωής του τόπου. Ακόμη και σήμερα μοιάζει να μην έχουμε καταλάβει τι έχει γίνει. Βλέπουμε τον Μουσολίνι που έχει επιστρέψει κι είμαστε τόσο τυφλοί που δεν τον αναγνωρίζουμε...

οδηγός
για τις δωρεάν
εκδηλώσεις
της Αθήνας

είσοδος
ελεύθερη

📖 Βιβλία

Τρίτη 11 Φεβρουαρίου

Οι εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή παρουσιάζουν το Βιβλίο της Εύας Νικολαΐδου «**Εκμυστηρεύσεις της Έλλης Αλεξίου**». Για το Βιβλίο θα μιλήσουν οι: Μελίνα Σιδηροπούλου (ανιψιά της Έλλης Αλεξίου-δρ. Βιολογίας), Γιώργος Στεφανάκης (δικηγόρος Παρ' Αρείω Πάγω), Θανάσης Φωσκαρίνης (ποιητής-θεατρολόγος). Τη συζήτηση θα συντονίσει η δρ. φιλολογίας-συγγραφέας Μαρία Πεσκετζή. Στις 18:00 στον ΙΑΝΟ της Αθήνας, Σταδίου 24.

10 Φεβρουαρίου

Παρουσίαση του νέου ιστορικού μυθιστορήματος του Σπύρου Τζόκα «**Η κραυγή της σιωπής**» (εκδόσεις Θέμλιο), που αφορά στην τραγική ιστορία της οικογένειας του Σπύρου Κοντούλη, μεγάλου ποδοσφαιριστή της εποχής του Μεσοπολέμου, που αγωνιζόταν στην ΑΕΚ και την Εθνική Ελλάδος. Μέσα από τη σύντομη διαδρομή της ζωής του αποτυπώνεται καρέ-καρέ η συγκλονιστική ιστορία της Ελλάδας του πρώτου μισού του 20ού αιώνα. Για το Βιβλίο θα μιλήσουν οι: Γιώργος Τσιμουρής (Αναπληρωτής Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου), Σπύρος Κοντούλης (ανιψιός του ήρωα Σπύρου Κοντούλη) και ο συγγραφέας. Στις 19:00 στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δημαρχείου Νίκαιας (Π. Τσαλδάρη 10)

🎭 Θέατρο

Κυριακή 9 Φεβρουαρίου

«**Αριστερά καθ' υπόθεσιν**»: Μία μουσικοποικιλική σύνθεση της Ειρήνης Κανακάκη για τη γυναίκα, την Αριστερά και την Ελλάδα. Ερμηνεύει η Χριστίνα Πανταζή ποίηση των Κατερίνα Γώγου, Κωνσταντίνου Καβάφη, Ειρήνης Κανακάκη, Ναζίμ Χικμέτ. Ζωντανά η Μάρω Λιάπη με την κιθάρα της διαλέγεται μουσικά και σε μουσικά videos παρελαύνουν: Doors, Cabaret Opening, Μερκούρη, Aguilera, Πρωτοψάλτη, Κραουνάκης, Joplin, Parton, Μαρίνος, Ν. Sinatra, Πανούσης, Τσανακλίδου, Κηληδόννης, Καρέζη, Cher, Δημητράτος, Simone, Streisand. Στις 20:00, Σφακτηρίας 20, Κεραμεικός.

🎵 Μουσική

Δευτέρα 10 Φεβρουαρίου

Μετά από απουσία τριών χρόνων από την δισκογραφία, ο κιθαρίστας και συνθέτης Παναγιώτης Μάργαρης θα παρουσιάσει, τη νέα του δισκογραφική δουλειά με τίτλο «**Πρελούδιο στον έρωτα**». Το νέο αυτό άλμπουμ αποτελείται από συνθέσεις του βραβευμένου μουσικού, οι οποίες ενώνονται με διασκευές του σε τραγούδια και ορχηστρικά κομμάτια από την παγκόσμια μουσική σκηνή. Πρόκειται για μια ηχητική μυσταγωγία γεμάτη νότες και ηχοχρώματα, με την μοναδική μαγεία της κλασικής κιθάρας. Όπως αναφέρει στο σημείωμά του ο Παναγιώτης Μάργαρης, το «Πρελούδιο στον έρωτα» σηματοδοτεί ένα διαχρονικό ταξίδι, με προορισμό την ψυχή, το πάθος, την αγάπη, την εσωτερική τρικυμία, την γαλήνη και την συναισθηματική ολοκλήρωση. Στις 19:00 στον Πολυχώρο «Αίτιον», Τζιραίων 8-10 (Πλησίον Στάσης Μετρό Ακρόπολη)

Τετάρτη 12 Φεβρουαρίου

Η μελωδική φωνή της **Clelia Liguori**, συνοδευόμενη από τον κιθαρίστα Franco Ponzo, θα μας ταξιδέψει στα ομορφότερα ερωτικά τραγούδια της Νάπολης. Ένα μουσικό ταξίδι που ξεφυλλίζει παλιές παρτιτούρες της ναπολιτάνικης μουσικής, με πρωτότυπο ήχο, αλλά πάντα με απόλυτο σεβασμό στην παράδοση. Στις 19:00 στο Ιταλικό Ινστιτούτο, Πατησίων 47.

Μέρα των Ερωτευμένων με Μυριβήλη

Αντί για σοκολατάκια και λουλούδια, νομίζω πως το πιο ωραίο δώρο που μπορείτε να κάνετε στο ταίρι σας είναι να πάτε ως την Κηφισιά, στο Βιβλιοπωλείο Σπόρος (Δροσίνη 7, Κηφισιά) όπου στις 14 Φεβρουαρίου στις 7 το απόγευμα θα πραγματοποιηθεί μια ενδιαφέρουσα εκδήλωση για το πεζογραφικό και ποιητικό έργο του Στράτη Μυριβήλη με αφορμή την έκδοση της ποιητικής συλλογής «Μικρές φωτιές» και της συλλογής διηγημάτων «Στη χώρα των αγαλμάτων».

Η εγγονή του Στράτη Μυριβήλη, Χριστίνα Αγγελοπούλου, θα μας τιμήσει με την παρουσία της και θα μας αποκαλύψει άγνωστες πτυχές του Μυριβήλη, ως ανθρώπου και συγγραφέα. Με την Χριστίνα Αγγελοπούλου Μυριβήλη θα συνομιλήσουν ο επιμελητής των εκδόσεων Παντελής Μπουκάλας, ποιητής, αρθρογράφος, συγγραφέας, μεταφραστής και δημοσιογράφος και ο Κωνσταντίνος Παννακόπουλος, σκηνοθέτης, ηθοποιός, στον οποίο οφείλουμε την εξαιρετική αυτούσια θεατρική μεταφορά των διηγημάτων του Στράτη Μυριβήλη.

Το Άουσβιτς, σήμερα...

■ Γράφει ο Γιώργος Α. Λεονταρίτης

Η επέτειος της απελευθέρωσης όσων ζωντανών-νεκρών είχαν απομείνει στο Άουσβιτς, όταν μπήκε μέσα ο σοβιετικός στρατός, ξανάφερε στη μνήμη τη φρίκη του ναζισμού. Κάποια ντοκιμαντέρ της εποχής ζωντάνεψαν την κόλαση που δεν μπορούσε να χωρέσει ο ανθρωπίνος νους.

Όμως, οι επετειακές αναφορές έμειναν εκεί, μέσα στα πλάνα του στρατοπέδου, χωρίς να δοθεί η προέκταση του θέματος, για οποίο κανείς δεν τολμά να κάνει λόγο. Πρώτα απ' όλα, θα πρέπει να παρατηρήσουμε, πόσο εύκολα ξεχνάει ο κόσμος την απίστευτη τραγωδία. Ο μεγάλος ατιμώρητος ένοχος, ήταν η Γερμανία, και θα αναλύσουμε στη συνέχεια αυτό το σημείο. Πάντως, λίγα χρόνια μετά το τέλος του Β' Π.Π., κυρίως η Αμερική, αλλά γενικότερα η «Δύση», έβαλαν τις σκοπιμότητες πάνω από τον ναζιστικό εφιάλτη. Διότι, με αφορμή τον «κομμουνιστικό κίνδυνο» και τον ψυχρό πόλεμο, όλες οι προαναφερόμενες δυνάμεις, αποφάσισαν να κλείσουν βιαστικά το κεφάλαιο του Β' Π.Π. και άρχισαν να βοηθούν τη Γερμανία να ανασηκωθεί από τα ερείπια. Λέμε η Γερμανία, και εννοούμε τη Δυτική, αφού η Ανατολική βρισκόταν υπό τη σοβιετική κηδεμονία. Και ορθώς βρισκόταν. Κι απετέλεσε λάθος πολλά χρόνια αργότερα η επανένωση αυτής της χώρας. Αλλά, όταν έγινε η επανένωση, ήταν η ώρα της πληρωμής των λαθών του κομμουνισμού, τα οποία εκμεταλλεύτηκαν οι «Δυτικοί». Δηλαδή κατά βάθος ο καπιταλισμός στοχεύει να ξαναστήσει το «γερμανικό όραμα», υπό άλλη μορφή, αλλά με την ίδια προοπτική. Θα τα δούμε αυτά.

ΘΕΩΡΟΥΜΕ ΟΛΕΘΡΙΟ ΣΦΑΛΜΑ την ανασυγκρότηση της Γερμανίας από τις ΗΠΑ κυρίως, διότι ευθύνη για την κυριαρχία του ναζισμού φέρει κατά μέγιστο ποσοστό και ο γερμανικός λαός. Κι εξηγούμεθα: Προ και κατά τον Β' Π.Π., ο φασισμός είχε μεγάλη έκταση. Αλλά, στην Ιταλία ή στην Ισπανία, δεν έφερε ευθύνη ο λαός. Μπορεί τα φασιστικά κόμματα να ήσαν ισχυρά, αλλά υπήρχε και ισχυρό αντιστασιακό κίνημα. Οι Ιταλοί αριστεροί συνέλαβαν τον Μουσολίνι και την ερωμένη του, και τους κρέμασαν σε δημόσια θέα, ακριβώς για να δείξουν την αντίθεση του λαού στον Ντούτσε. Κι όταν οι σύμμαχοι κατέλαβαν την Ιταλία, ο λαός τους υποδέχθηκε σαν ελευθερωτές. Στην Ισπανία, ο εμφύλιος απετέλεσε μία εποποιία του αντιφασιστικού μετώπου. Νίκησε και κυβέρνησε για χρόνια ο Φράνκο, αλλά ο λαός έμεινε στη συντριπτική πλειοψηφία του αντιφασιστικός.

Στη Γερμανία, δεν συνέβη το ίδιο. Οι αντι-

χιτλερικοί, αποτελούσαν ισχυρή σιωπηλή μειοψηφία. Ο γερμανικός λαός, αποδέχθηκε τον Χίτλερ και το σύστημά του. Στις δημόσιες εμφανίσεις του, ο αρχηγός του Γ' Ράιχ γινόταν δεκτός με παραλήρημα ενθουσιασμού. Τον πίστεψαν και τον θεοποίησαν. Οι Γερμανοί λειτουργούν σαν ρομπότ. Η έννοια της τυφλής πειθαρχίας είναι θρησκεία για τον Γερμανό. Και το αίσθημα της «ανωτερότητας» έναντι όλων των άλλων λαών, που τους εμφύσησε ο Χίτλερ, ανταποκρινόταν στην ψυχοσύνθεση των πολιτών. Όταν έπεσε το Γ' Ράιχ, οι Γερμανοί αισθάνθηκαν ταπεινωμένοι. Έκλεισαν το στόμα τους, αλλά άρχισαν να καταστρώνουν σχέδια για το μέλλον. Όταν εκείνα τα χρόνια οι επισκέπτες στη Γερμανία ρωτούσαν τους κατοίκους πού βρίσκονταν τα στρατόπεδα συγκεντρώσεως, ήταν χαρακτηριστικό ότι εκείνοι έκαναν ότι δεν καταλάβαιναν, ότι δεν γνώριζαν, ότι δεν είχαν ακούσει τίποτα. Η στρατηγική των Γερμανών παρέμεινε ίδια επί αιώνες. Ο Κάιζερ, ο Χίντενμπουργκ, ο Χίτλερ, ο Έρχαρτ, ο Στράους, ο Αντενάουερ, η Μέρκελ και ο Σόιμπλε, αποτελούν αλυσίδα, η οποία –δυστυχώς– πέτυχε τους προαιώνιους στόχους επί των ημερών μας, κι έγινε αλυσίδα δουλείας για τους λαούς. Ο ολοκληρωτισμός, που παλιά εκφράστηκε με τον ναζισμό, τώρα «εξελίχθηκε», πήρε άλλη μορφή, «εκσυγχρονίστηκε» με την Ευρωπαϊκή Ένωση! Την παλιά μορφή που ήθελαν να δώσουν στην Ευρώπη, ηγεμόνες και δικτάτορες, την επέβαλαν τώρα, με υπερόπλο το κοινό νόμισμα, το ευρώ.

ΠΡΟΤΟΥ ΟΜΩΣ ΦΘΑΣΟΥΜΕ στο σημείο να αναφερθούμε στον τρόπο με τον οποίο η γερμανοκρατία (συνώνυμη με τον άκρατο καπιταλισμό) επανήλθε, πρέπει να γυρίσουμε λίγο στο παρελθόν. Η Ελλάδα πληρώσε κι αυτή βαρύ φόρο αίματος από τη ναζιστική κατοχή. Και είναι δίκαιο να

μνημονεύσουμε το γεγονός ότι από τους 62.700 Εβραίους της προπολεμικής Ελλάδας, επέζησαν της εξοντώσεως μόλις 10.000. Η άλλοτε ακμάζουσα εβραϊκή κοινότητα της Θεσσαλονίκης, με τους 56.000 κατοίκους της, έχασε το 96%. Και οι παλιές εβραϊκές κοινότητες των Ιωαννίνων, της Κέρκυρας και της Ρόδου, σχεδόν εξαφανίσθηκαν. Όλα αυτά δίπλα στις μυριάδες εκτελέσεις και στο λουτρό αίματος των Ελλήνων χριστιανών, αφού οι ναζί δεν έκαναν διακρίσεις για τους εχθρούς των. Είναι άξιον προσοχής, ότι οι ιταλικές αρχές κατοχής στην Ελλάδα, προσπάθησαν να διασώσουν Εβραίους, κι αυτό δείχνει τη διαφορά νοοτροπίας, για την οποία κάναμε λόγο προηγουμένως, μεταξύ Ιταλών και Γερμανών. Από τον Απρίλιο του 1941 μέχρι του Ιουλίου 1942, Έλληνες και Ισραηλίτες μοιράστηκαν τα δεινά της κατοχής. Κατόπιν η κοινή μοίρα ακολούθησε διαφορετικούς δρόμους. Οι Εβραίοι συμπολίτες ανήλθαν τον δικό τους Γολγοθά: Τάγματα αναγκαστικής εργασίας, και τον Φεβρουάριο του 1943 η συγκέντρωση των Εβραίων της Θεσσαλονίκης στο διαβόητο στρατόπεδο Χιρς. Μεταπολεμικά, λόγω οικονομικών σκοπιμοτήτων, οι κυβερνήσεις της ΕΡΕ έκαναν τα «στραβά μάτια» για τους Γερμανούς εγκληματίες πολέμου που υπήρχαν ακόμα και μέσα στα επίσημα κυβερνητικά γερμανικά πόστα, και στο ΝΑΤΟ. Μιλιά για τις γερμανικές αποζημιώσεις. Τον αλήστου μνήμης Μαξ Μέρτεν αφού τον «δικάσαμε» εδώ, τον στείλαμε στην πατρίδα του για να ζήσει ελεύθερος. Υπήρξαν κι άλλοι πολλοί όπως ο Κόλβες, κ.ά. Στη Βουλή του 1960 μνημιώδεις έμειναν οι αγορεύσεις του Προέδρου της ΕΔΑ Γιάννη Πασαλίδη και του Προέδρου της «Δημοκρατικής Ενώσεως» Ηλία Τσιριμώκου, για τη συμπεριφορά της κυβερνήσεως της ΕΡΕ έναντι όχι μόνο των παλαιών εγκληματιών πολέμου, πολλοί εκ

των οποίων είχαν επίσημες ιδιότητες, αλλά και για την ανοχή στην ειδική γερμανική παρουσία στην Ελλάδα. Εάν μελετήσουμε τις αγορεύσεις εκείνες των δύο ηγετών, θα μπορούσαμε να πούμε ότι απεδείχθησαν προφητικές. Κι ο Τσιριμώκος είχε επισημάνει ότι η κυβέρνηση Καραμανλή κατέφευγε στο ΝΑΤΟ για να δικαιολογήσει και μερικές παραχωρήσεις προς τη Γερμανία.

ΑΣ ΕΛΘΟΥΜΕ ΟΜΩΣ ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΑ. Οι λαοί ξεχνούν πολύ εύκολα. Δεν κατάλαβαν ότι η γερμανική αντίληψη και κηδεμονία επανήλθε για να πάρει τη «ρεβάνς» από τους δύο παγκοσμίους πολέμους. Πέτυχε εύκολα τον στόχο του το Βερολίνο (και πίσω του ο διεθνής καπιταλισμός των τραπεζιτών) επιβάλλοντας το κοινό νόμισμα. Οι χώρες μόνες τους φόρεσαν τα δεσμά της δουλείας αποδεχόμενες αυτό το μέτρο. Η φτωχοποίηση των πολιτών και η επαναφορά του εργασιακού μεσαίωνα, έγιναν καθεστώς. Χώρα που στερείται εθνικού νομίματός καθίσταται αυτομάτως υπόδουλη. Τώρα έχουμε τους γερμανικούς «οικονομικούς φούρνους», όπου αφανίζονται εκατομμύρια πολιτών. Και για όλα αυτά τηρείται σιγή, για να μη θίξουμε την... «ευρωπαϊκή προοπτική»! Επιστρέψαμε στη δεκαετία του... 1770, όταν οι σχέσεις εργασίας στην Αγγλία, ρυθμιζόνταν από το μεσαιωνικό δίκαιο. Θα περνούσε πολύς καιρός για να γίνει κατανοητό, ότι σε μια οικονομία που στηρίζεται στον ελεύθερο ανταγωνισμό, και που θεμελιώνεται στην αρχή της απόλυτης ελευθερίας και λειτουργίας της, η παρέμβαση του κράτους στις σχέσεις κεφαλαίου και εργασίας, γίνεται για να υποκύψει η «εργασία», δηλ. η εργατική τάξη. Μόνο εάν το κράτος είναι σοσιαλιστικό, η εργατική τάξη μπορεί να αναπνέει ήσυχα. Αλλά η Ευρωπαϊκή Ένωση έθεσε πρώτο στόχο την εξόντωση και αχρήστευση του σοσιαλισμού. Κι αυτό το επέτυχε εξαφανίζοντας την Αριστερά. Στη θέση της οι ξένοι έβαλαν τυχοδιώκτες αργυρώνητους, αρχομανείς μηδενιστές που βρήκαν την ιδεολογική ταμπέλα της «Αριστεράς» κατάλληλη για να εξαπατήσουν τον λαό, και να περάσουν ευκολότερα τα ευρωπαϊκά «μέτρα» και τις απαιτήσεις των αιμοχαρών δανειστών.

Η νοοτροπία του Άουσβιτς σχεδόν 75 χρόνια μετά την αποκάλυψη της ναζιστικής θηριωδίας, καλύπτει πάλι τον ευρωπαϊκό ορίζοντα, με «εκσυγχρονισμένη» μορφή. Φυσικά, οι πολίτες διερωτώνται: Τι φταίμε εμείς για τη σημερινή τραγωδία; Την απάντηση δίνει από το βάθος του χρόνου, ο Μπέρτολτ Μπρεχτ: «Άκου λοιπόν: Είτε φταις είτε όχι, σαν δεν μπορείς άλλο να παλέψεις, θα πεθάνεις...».

ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ ΙΔΕΩΝ

Περιπτεράς: **Στέλιος Ελληνιάδης**
 defimag@otenet.gr
 elliniadis.wordpress.com

Μέρος Α' ΕΑΜ και ΔΣΕ: Επαναστατικό περιβάλλον

Δύο από τις ποικίλες κριτικές για το «δεύτερο αντάρτικο» (1946-49) είναι ότι ήταν άκαιρο και ότι οι δυνατότητες για νίκη ήταν ανύπαρκτες εξ αρχής. Όμως, για όποιον μελετάει την ιστορία των αγώνων, των κινημάτων, των εξεγέρσεων, των πολέμων και των επαναστάσεων σε τοπικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο, οι κριτικές αυτές, εκ των υστέρων και εκ του ασφαλούς, δεν επιβεβαιώνονται από τη συσσωρευμένη εμπειρία των τελευταίων εκατό χρόνων.

Όσον αφορά τη δύναμη του επαναστατικού στρατού, ο Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας ήταν μεγαλύτερος και ισχυρότερος από τις αρχικές δυνάμεις πολλών άλλων πετυχημένων επαναστάσεων. Για παράδειγμα, η μεταγενέστερη, αλλά περίπου στην ίδια ιστορική φάση, κουβανέζικη επανάσταση ξεκίνησε με 80 μαχητές και συνετρίβη. Εντούτοις, γρήγορα ανασυγκροτήθηκε ο μικρός στρατός των επαναστατών και δεν άργησε να καταλάβει την εξουσία παρ' όλο που το δικτατορικό καθεστώς του Μπατίστα εξοπλιζόταν από τις ΗΠΑ και ο κίνδυνος επέμβασης των Αμερικάνων ήταν πολύ μεγάλος με δεδομένο ότι η Κούβα ήταν προτεκτοράτο τους και ο Ψυχρός Πόλεμος στην κορύφωσή του. Και επίσης, μπορεί να αναλογιστεί κανείς πόσο εξωφρενική θα θεωρείτο από πολλούς η απόφαση να κάνουν μια κομμουνιστική επανάσταση σ' αυτό το νησί που βρίσκεται -στην κυριολεξία- μέσα στο στόμα του λύκου, αφού γεωγραφικά η Κούβα σε σχέση με την Αμερική είναι κάπως σαν την Αίγινα σε σχέση με την Ελλάδα! Όπως είναι λογικό, η νίκη της κουβανέζικης επανάστασης εξάλειψε όλες τις κριτικές για «άκαιρο», «αδύνατο», «τυχοδιωκτικό» κ.λπ. εγχείρημα, ενώ η ήττα του ελληνικού εγχειρήματος, σε πνεύμα ηττοπάθειας, ζωογόνησε όλες τις κριτικές, ακόμα και τις πιο αστήριχτες.

Αλλά αν η Κούβα είναι πολύ μακριά από μας για να κάνουμε συσχετισμούς, στην ευρύτερη περιοχή μας έχουμε επαναστατικά κινήματα και επαναστατικά γεγονότα, ολόγυρά μας και, μάλιστα, σε υπέρμετρο βαθμό στη χρονική περίοδο που αναφερόμαστε.

Όσον αφορά τις δυνάμεις του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας, έχουν προηγηθεί τραγικά σφάλματα μέσα στο 1944, έχει χαθεί πολύτιμος χρόνος και οι ένοπλες δυνάμεις του ΕΛΑΣ έχουν αποδυναμωθεί μετά τη συμφωνία της Βάρκιζας στην αρχή του 1945. Εντούτοις, όπως αποδείχεται εκ των πραγμάτων, ακόμα και μ' αυτά τα μειονεκτήματα, συγκροτείται ένας καθόλου μικρός επαναστατικός στρατός αρκετών χιλιάδων μαχητών, πολύ μεγαλύτερος από τις επαναστατικές δυνάμεις σε άλλες γειτονικές από θαλάσσης χώρες, ο οποίος μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα ελέγχει μεγά-

Αντάρτες στην Ελλάδα...

λες περιοχές στις βασικές περιφέρειες της χώρας (Πελοπόννησος, Στερεά, Θεσσαλία, Μακεδονία, Ήπειρος, Κρήτη κ.λπ.). Έχει, λοιπόν, ενδιαφέρον να δούμε τι συμβαίνει στη μεγάλη γειτονιά μας.

Ευνοϊκό περιβάλλον

Παντού, στη Μεσόγειο, την Αφρική και τη Μέση Ανατολή, οι αγώνες για εθνική ανεξαρτησία και λαϊκή κυριαρχία εντείνονται εξαιτίας των αλλαγών που επιφέρει ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος και συνεχίζονται με αυξανόμενη ένταση στην πρώτη μεταπολεμική περίοδο και με ακόμα μεγαλύτερη ένταση και σημαντικά αποτελέσματα στη δεκαετία του 1950.

Στο Βορρά, υπάρχει μια μοναδική στην Ιστορία συγκυρία: ο Κόκκινος Στρατός είναι στη Βουλγαρία, στη Γιουγκοσλαβία είναι κυρίαρχοι οι κομμουνιστές υπό τον Τίτο και στην Αλβανία οι κομμουνιστές υπό τον Ενβέρ Χότζα. Αυτή είναι μια πρωτοφανής στα χρονικά ευνοϊκή κατάσταση για ένα εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα στην Ελλάδα. Αλλά δεν είναι μόνον αυτή. Υπάρχει άλλος ένας ευνοϊκός άνεμος στο Νότο, από τα στενά του Γιβραλτάρ μέχρι τον Ευφράτη και τον Περσικό Κόλπο.

Σε όλη τη δεκαετία του 1940, εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα είναι σε έξαρση παντού: Μαρόκο, Αλγερία, Τυνησία, Λιβύη, Αίγυπτος, Παλαιστίνη, Ιορδανία, Λίβανος, Συρία, Κύπρος, Ιράκ, Ιράν και Υεμένη είναι υπό διαμόρφωση σε κατεύθυνση ριζικών ανατροπών. Σ' αυτή την κίνηση μιας πελώριας κοινωνικής τευτονικής πλάκας που καλύπτει ολόκληρη τη Μεσόγειο, πρέπει να δούμε και το ελληνικό επαναστατικό κίνημα.

Ο ΔΣΕ, όπως και το ΕΑΜ, είναι κατά βάση κινήματα εθνικοαπελευθερωτικά. Παλεύουν για την ανεξαρτησία τα Ελλάδας. Εξάλλου, οι μητροπόλεις έβλεπαν την Ελλάδα πάντοτε ως αποικία ή προτεκτοράτο, όπως τη βλέπουν και σήμερα, και όχι σαν ισότιμο σύμμαχο ή

εταίρο, αλλά ως χώρα της κατηγορίας των χωρών της Αφρικής και της Ασίας.

Το κοινωνικό ζήτημα είναι σύμφυτο με το σκέλος της εθνικής ανεξαρτησίας, αλλά δεν είναι αυτό που έχει αποτελέσει τη γενεσιουργό αιτία των κινημάτων παρ' όλο που συνδέεται αναπόσπαστα με τον αντιιμπεριαλιστικό χαρακτήρα του αγώνα. Καθοδηγείται από κομμουνιστές, αλλά υπηρετεί πρωτίστως -στη συγκεκριμένη φάση- τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα. Το ίδιο έχει συμβεί σε όλη την ανθρωπότητα. Τα περισσότερα επαναστατικά κινήματα της Αφρικής και της Ασίας, από την Αγκόλα και τη Μοζαμβίκη μέχρι το Βιετνάμ, το Λάος και την Καμπότζη, καθοδηγούνται από κομμουνιστές, αλλά παραμένουν στην κύρια πλευρά τους εθνικοαπελευθερωτικά, γιατί αγωνίζονται ενάντια στην αποικιοκρατία με απώτερο στόχο τη λαϊκή κυριαρχία και το σοσιαλισμό.

Το ίδιο συμβαίνει στις χώρες που βρίσκονται στη νότια και ανατολική Μεσόγειο, ανεξάρτητα από ποιους καθοδηγούνται τα κινήματα, κομμουνιστές, εθνικιστές ή ισλαμιστές, ξεχωριστά ή από κοινού. Όλα τα κινήματα και όλες οι εξεγέρσεις έχουν χαρακτήρα εθνικοαπελευθερωτικό.

Στη Βόρεια Αφρική και Μέση Ανατολή

Μπορεί, λοιπόν, να θεωρεί κανείς τρελamente, εκτός φάσης, τους δικούς μας που ήθελαν την πατρίδα τους ελεύθερη, δημοκρατική και ανεξάρτητη; Αν ήταν οι μόνοι, αυτό θα είχε περισσότερες πιθανότητες να ευσταθεί. Αλλά δεν ήταν οι μόνοι. Όλες οι κοινωνίες που είναι στη μεγάλη γειτονιά μας είχαν τα ίδια προβλήματα και έπασχαν από την ίδια «τρέλα»! Χωρίς να υπολογίζουμε τα εδραιωμένα σοσιαλιστικά καθεστώτα στα βόρεια σύνορά μας.

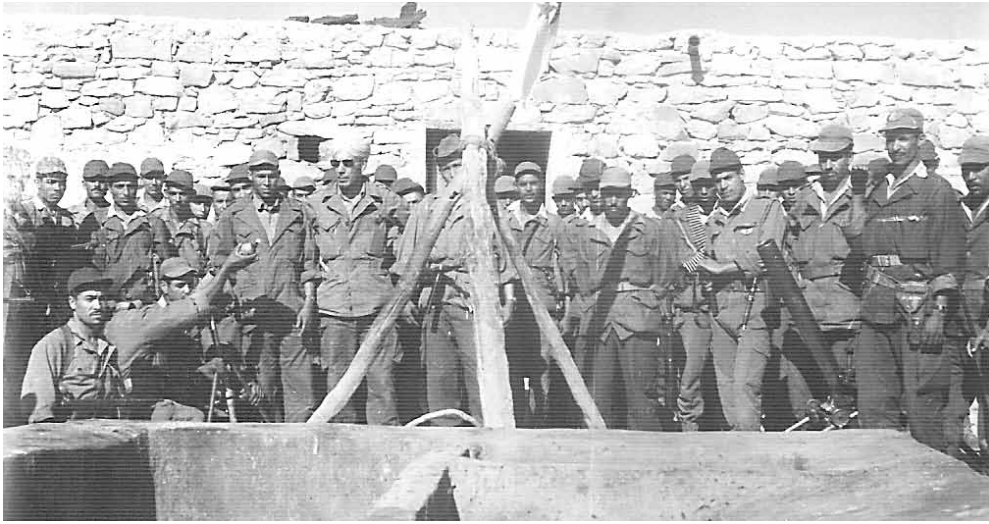
Στη δεκαετία του 1940, σε όλα τα Βαλκάνια και από το Μαρόκο, στο σημείο που συναντιέται η Μεσόγειος με τον Ατλαντικό Ωκεανό, απέναντι από τα Στενά του Γιβραλτάρ

και την Ισπανία, όπου μόλις έχει λήξει ο εμφύλιος πόλεμος, μέχρι το Ιράν, επικρατεί ένας τεράστιος αναβρασμός, ο οποίος δεν καταλαγιάζει ούτε με τη μεταφορά του Ευρωπαϊκού Πολέμου στα εδάφη του ούτε με σφαγές και λεηλασίες. Αντιθέτως, ο αναβρασμός εντείνεται και μεγεθύνεται καθώς όλοι οι λαοί μιας τεράστιας περιοχής στην οποία σήμερα υπάρχουν δεκατρείς χώρες, είναι εξεγερμένοι για να αποκτήσουν την εθνική τους ανεξαρτησία και κυριαρχία που είναι καταπατημένες επί πολλές δεκαετίες από τις ευρωπαϊκές αποικιοκρατικές δυνάμεις, κυρίως τη Μεγάλη Βρετανία και τη Γαλλία και συμπληρωματικά από την Ισπανία, την Ιταλία και τη Γερμανία, με την Αμερική στο κατώφλι τους.

Το θέμα της ανεξαρτησίας για τους απανταχού πατριώτες δεν τίθεται επιλεκτικά: ανεξάρτητοι από τους Ισπανούς, αλλά εξαρτημένοι από τους Άγγλους ή ανεξάρτητοι από τους Άγγλους ή τους Γερμανούς, αλλά εξαρτημένοι από τους Γάλλους κ.ο.κ. Καμία υποχώρηση, κανένας συμβιβασμός, καμία αντικατάσταση ενός κηδεμόνα από κάποιον άλλο. Το αίτημα της ανεξαρτησίας σε όλες τις χώρες και σε όλους τους αγωνιστές, είναι ισχυρό και αδιαπραγμάτευτο. Ούτε το κόστος σε ανθρώπους και υλικά αγαθά, ούτε η διάρκεια και η ένταση της σύγκρουσης αποθάρρυνε, ματαίωσε ή λιγόστεψε τη σφοδρή ανάγκη, επιθυμία και επιδίωξη για ελευθερία, αυτοδιάθεση και ανεξαρτησία. Κοινό χαρακτηριστικό, σε όλες τις χώρες, είναι η τρομακτική βία που ασκούν οι κατακτητές εναντίον των υποτελών λαών προκειμένου να διατηρήσουν, να επιβάλλουν ή να επεκτείνουν την κυριαρχία τους. Χωρίς οίκτο, εφαρμόζουν τις πιο σκληρές μεθόδους αποτροπής και καταστολής, χρησιμοποιώντας κατά κόρον την οικονομική τους υπεροχή, την υπεροπλία τους, τις εξελιγμένες τεχνολογίες τους και τους εντόπιους δωσίλογους που έχουν συνδέσει τα συμφέροντά τους με τους Ευρωπαίους αποικιοκράτες. Χρησιμοποιούν με δόλο και βία τον πλούτο και το δυναμικό των άλλων χωρών όχι μόνο για να αυξάνουν τον δικό τους πλούτο με τη λεηλασία και την αφαίμαξη, αλλά και για να περιορίζουν το ζωτικό χώρο των ανταγωνιστών τους. Δεν διστάζουν να ρίχνουν τους λαούς μπροστά στα κανόνια και τις λόγχες των αντιπάλων τους προκειμένου να επικρατήσουν όσο το δυνατόν πιο ανώδυνα οι ίδιοι, σπέρνοντας τη φρίκη, το θάνατο και τη δυστυχία στους υποτελείς τους. Διαπράττουν γενοκτονίες, εφαρμόζουν άγρια βασανιστήρια, δολοφονούν και εξορίζουν την αφρόκρεμα των κοινωνιών. Δεν έχουν κανένα πρόβλημα πολιτικό, ηθικό ή νομικό προκειμένου να αθετήσουν τις συμφωνίες που έχουν κάνει. Και τα δάνεια που έδιναν ως διευκολύνσεις σε κυβερνήσεις ήταν παγίδες που στραγγάλιζαν τις χώρες και τις

«Ας ανθίσουν εκατό λουλούδια»

στα Βαλκάνια και τη Μεσόγειο

Αντάρτες στην Αλγερία...

καθιστούσαν ευάλωτες στην καθυπόταξη και την εξάρτηση. Όλα αυτά ήταν σύστημα, ήταν κανόνες. Εφαρμόστηκαν σε όλες, μα όλες, τις χώρες με παραλλαγές, ανάλογα με τις τοπικές ιδιαιτερότητες και τους γεωπολιτικούς συσχετισμούς. Και είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι σε καμία απ' αυτές τις χώρες δεν επιτράπηκε να ξεφύγει από την υπανάπτυξη παρ' όλο που είχε όλες τις δυνατότητες να πετύχει και να προοδεύσει χάρη στον φυσικό πλούτο, το πρόσφορο εργατικό δυναμικό και τη μακραίωνη κουλτούρα που διέθετε. Αντίθετα από την πρόοδο και την ανάπτυξη, με όλα τα μέσα εφαρμόστηκαν πολιτικές στασιμότητας, εξάντλησης και χρεοκοπίας σε όλες τις υπό κατοχή χώρες. Κάθε προσπάθεια για τη δημιουργία δημοκρατικών θεσμών και κάθε προσπάθεια για την αξιοποίηση για το καλό της κάθε χώρας των πλουτοπαραγωγικών της πόρων πολεμήθηκε και εμποδίστηκε δια πυρός και σιδήρου. Ας δούμε, έστω συνοπτικά, τι συνέβη σε μερικές από τις χώρες αυτές:

Στην *Algérie française*

Με τρομακτική βία οι Γάλλοι επιβάλανε την κυριαρχία τους στην Αλγερία, την οποία πολιορκούσαν και ταλαιπωρούσαν από τα τέλη του 18ου αιώνα μέχρι το 1830 που την κατέλαβαν με μια ωμή στρατιωτική επέμβαση. Από το 1793 έπαιρναν το σιτάρι με πίστωση, χωρίς ποτέ να το αποπληρώνουν. Έκτοτε, οι Αλγερινοί δεν έπαψαν να αγωνίζονται, υποκύπτοντας κάθε φορά στην υπεροπλία των Γάλλων, με εκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς και τραυματίες. Το 1870, οι Γάλλοι, αφού είχαν ήδη εγκαταστήσει 250.000 εποίκους που ελέγχανε την οικονομική και κοινωνική ζωή, προχώρησαν στην προσάρτηση της Αλγερίας, καθιστώντας τη χώρα επαρχία της Γαλλίας, με τους εποίκους ως υπηκόους της Γαλλίας και τους Αλγερινούς ως πολίτες βήτα κατηγορίας. Με βάση τον «Νομικό Κώδικα για τους αυτόχθονες», το 1871, οι

εντόπιοι διώκονταν για πράξεις, όπως η κριτική στην κυβέρνηση, για τις οποίες οι έποικοι είχαν το ελεuthέρας. Επίσης, από το 1913, οι Αλγερινοί εξαναγκάστηκαν να υπηρετούν στο γαλλικό στρατό. Και μόνο η αποστολή 200.000 Αλγερινών στα μέτωπα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου ήταν μια μεγάλη καταστροφή, αφού, πέρα από τους δεκάδες χιλιάδες που σκοτώθηκαν στα πεδία των μαχών, σχεδόν όσοι γύρισαν ζωντανόι ήταν ανάπηροι και τραυματίες. Στο πρώτο μισό του εικοστού αιώνα, οι εξεγερμένοι Αλγερινοί ζητούσαν ανεξαρτησία, πολιτικά δικαιώματα, αποχώρηση του γαλλικού στρατού, δήμευση των φυτειών και αναδιανομή της γης.

Ο αγώνας των Αλγερινών συνεχιζόταν με θέρμη και αυτοθυσία στη δεκαετία του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Και μπορεί με τη λήξη του να είχε πλέον ανατραπεί το φιλοναζιστικό καθεστώς του Βισί στη Γαλλία που τους δυνάστευε, αλλά και οι «Ελεύθεροι Γάλλοι» του στρατηγού Ντε Γκωλ θα επέμεναν για πολλά χρόνια ακόμα ότι «η Αλγερία είναι Γαλλία»! Το 1945, μια ακόμα εξέγερση των Αλγερινών θα προκαλούσε τη μήνι των Γάλλων που χρησιμοποίησαν όλα τα μέσα, αεροπλάνα, πλοία και τεθωρακισμένα, για να σκοτώσουν, σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσαν οι Αλγερινοί, 45 χιλιάδες μαχητές και άμαχους πολίτες έναντι εκατό νεκρών Ευρωπαίων! Η σφαγή της Σετίφ κατέστειλε την εξέγερση, αλλά δεν ξεχάστηκε ποτέ. Ο αγώνας του Μετώπου Εθνικής Απελευθέρωσης (FLN) της Αλγερίας, στο οποίο συμμετείχαν εθνικιστικές και αριστερές οργανώσεις μεταξύ των οποίων και το Κομμουνιστικό Κόμμα της Αλγερίας, ήταν σκληρός και αμείλικτος απέναντι στη γαλλική βαρβαρότητα. Οι Γάλλοι, εκτός από δολοφονίες, φυλακίσεις, εξορίες και βασανιστήρια, εφάρμοσαν και το σύστημα της εκκένωσης της υπαίθρου που είχε εφαρμοστεί στην Ελλάδα από την εγκάθετη κυβέρνηση της Αθήνας, το 1946-49, αλλά και

από τους σιωνιστές στην Παλαιστίνη. Από τα τέλη του 1956, «εκατοντάδες χιλιάδες άνδρες, γυναίκες και παιδιά απομακρύνθηκαν από τα σπίτια τους και εξαναγκάστηκαν να ζουν υπό γαλλική επιτήρηση σε στρατόπεδα». Όμως, το FLN είχε καταφέρει να μεταφέρει τη σύγκρουση μέσα στις πόλεις. «Το 1962, περίπου τρία εκατομμύρια Αλγερινοί αγρότες είχαν εκτοπιστεί». Μόνο στην τελευταία φάση του απελευθερωτικού αγώνα, οι Γάλλοι είχαν ρίξει στην Αλγερία 1.400.000 στρατιώτες και 300.000 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους. Συνολικά πάνω από ένα εκατομμύριο Αλγερινοί σκοτώθηκαν στη διάρκεια των 132 χρόνων της αποικιοκρατίας. Επιπλέον, φεύγοντας οι έποικοι, περίπου ένα εκατομμύριο άτομα, άφηναν πίσω τους συντρίμια κάνοντας την προσπάθεια ανασυγκρότησης ακόμα πιο δύσκολη. Το τίμημα για την αποτίναξη της αποικιοκρατίας ήταν βαρύτατο. «Μολαταύτα η Αλγερία απέκτησε αμέσως κυβέρνηση και κατέλαβε τη θέση της μεταξύ των προοδευτικών αραβικών κρατών ως δημοκρατία η οποία γεννήθηκε από την επαναστατική πάλη εναντίον του ιμπεριαλισμού.»

Στον ατελείωτο αυτό αγώνα, με πολλές ήττες, απογοητεύσεις, καταστροφές και πιασγυρίσματα, σημαντικός ήταν και ο ρόλος των γυναικών που ταυτόχρονα πάλευαν για τη μεταρρύθμιση μιας κοινωνίας παραδοσιακά μουσουλμανικής και συντηρητικής. Η διεθνοποίηση του αγώνα των Αλγερινών, οι διαμαρτυρίες πολλών Γάλλων διανοομένων όπως ο Σαρτρ και ο διχασμός μέσα στη γαλλική κοινωνία, συνέβαλαν στην απονομιμοποίηση της κατοχής. Το 1964, η Αραβική Σοσιαλιστική Ένωση του Νάσερ και το FLN, από κοινού, διακήρυξαν την πρόθεσή τους να προωθήσουν τον αραβικό σοσιαλισμό.

Ο αγώνας των Αλγερινών έχει πολλές ομοιότητες με τον αγώνα των Ελλήνων, αλλά και διαφορές. Των Αλγερινών ήταν πιο μακροχρόνιος και πιο εξοντωτικός, αλλά εναντίον ενός αντιπάλου, ενώ οι Έλληνες είχαν να πολεμήσουν διαδοχικά εναντίον πολλών επιβητόρων, Ιταλών, Γερμανών, Βουλγάρων, Άγγλων και Αμερικάνων.

Στην Αίγυπτο...

Από την Αίγυπτο είχαν νωρίς-νωρίς εκδιώξει οι Βρετανοί τους Γάλλους που είχαν πρωτοκαταλάβει τη χώρα του Νείλου με τον Ναπολέοντα το 1798. Ο ανταγωνισμός Αγγλίας - Γαλλίας για τις αποικίες ήταν στο φόρτε του. Μέχρι το 1882 που πάτησαν για τα καλά πόδι οι Βρετανοί στην Αίγυπτο, οι επεμβάσεις των Αγγλογάλλων γίνονταν με το γάντι, για να μη διαταραχτεί η θέση της εποπτεύουσας την Αίγυπτο Οθωμανικής Αυτοκρατορίας την οποία ακόμα χρειάζονταν ως κυματοθραύστη απέναντι στη Ρωσία.

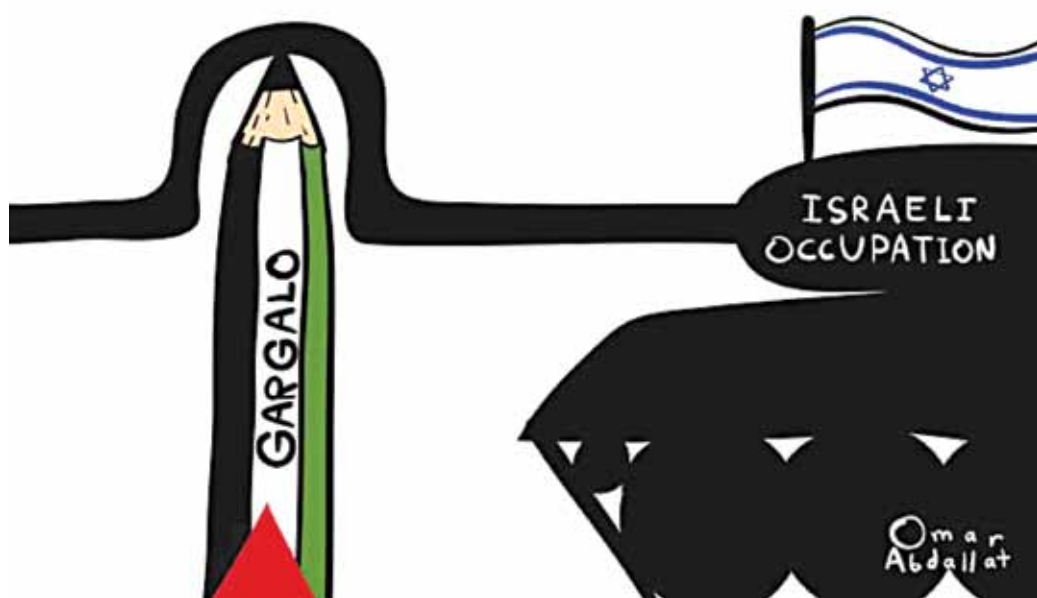
Οι Γάλλοι πήραν εργολαβία τη διώρυγα του Σουέζ και οι Άγγλοι τους σιδηρόδρομους, ενώ δάνειζαν λίρες στην κυβέρνηση του Καΐρου μέχρι να τη φέρουν σε κατάσταση χρεοκοπίας. Ένα όπλο διαχρονικής αξίας, τα δάνεια, που χρησιμοποιήθηκε πολύ και σε άλλες χώρες (την Οθωμανική, την Τυνησία, το Μαρόκο κ.ά.) μόνο και μόνο για τις εξασθενήσει και να τις καταστήσει ευάλωτες στον έλεγχο και την κυριαρχία. Λέει κάτι αυτό στους Έλληνες σήμερα;

Όλα τα χρόνια, οι Αιγύπτιοι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο προσπαθούσαν να ανεξαρτητοποιηθούν απ' όλους, τους Οθωμανούς, τους Γάλλους και τους Άγγλους. Το 1878 η Αίγυπτος ήταν κάτω από τον ασφυκτικό έλεγχο των δανειστών της, Βρετανών, Γάλλων, Ιταλών, Αυστριακών και Ρώσων. Μάλιστα, ο υπουργός Οικονομικών της Αιγύπτου ήταν Βρετανός και ο υπουργός Δημοσίων Έργων Γάλλος! Οι Βρετανοί για να καταστείλουν την εξέγερση των Αιγυπτίων δεν δίστασαν να βομβαρδίσουν σφοδρά από θαλάσσης την Αλεξάνδρεια! Συνολικά, οι Βρετανοί κατείχαν την Αίγυπτο επί 70 χρόνια! Αλλά οι Αιγύπτιοι, στην πλειονότητά τους, εθνικιστές, μουσουλμάνοι και κομμουνιστές, όλο αυτό το διάστημα ήθελαν να τους εκδιώξουν, πράγμα που επιτεύχθηκε τελικά το 1952 με το πραξικόπημα των «Ελεύθερων αξιωματικών» που έφερε στην εξουσία τον Γκαμάλ Άμπντελ Νάσερ, ο οποίος σύντομα αναδείχτηκε σε ηγετική μορφή ενός κινήματος αυτοδιάθεσης με παναραβικά χαρακτηριστικά και εμβέλεια. Είχαν προηγηθεί οι επιθέσεις των ανταρτών φενταγίν κατά των Βρετανικών στρατευμάτων στο Σουέζ, αλλά και η λαϊκή εξέγερση εναντίον των Ευρωπαίων που προκλήθηκε από τη σφαγή 46 Αιγυπτίων αστυνομικών που υπερασπίζονταν το Κυβερνείο της Ισμαηλίας από βρετανικά στρατεύματα, το 1951. Ένα χρόνο μετά, η Αίγυπτος ήταν ανεξάρτητη, αλλά μόλις ο Νάσερ ανακοίνωσε από το ραδιόφωνο στις 27 Ιουλίου 1956 την εθνικοποίηση της διώρυγας του Σουέζ, τρεις χώρες, Βρετανία, Γαλλία και Ισραήλ, επιτέθηκαν στην Αίγυπτο ρίχνοντας αλεξιπτωτιστές και βομβαρδίζοντας ανηλεώς στρατιωτικούς στόχους, σπίτια και αμάχους. Η ανεξαρτησία δεν ήταν αποδεκτή σε καμία περίπτωση από τους ιμπεριαλιστές. Και μπορούσε να κερδηθεί μόνο με μεγάλες θυσίες. Κι αυτό δεν έχει αλλάξει καθόλου μέχρι σήμερα.

Συνεχίζεται

Στέλιος Ελληνιάδης

(Τα περισσότερα στοιχεία και τα αποσπάσματα σε παρενθέσεις προέρχονται από το εξαιρετικό βιβλίο του Eugene Rogan «Οι Άραβες», σε μετάφραση Μενέλαου Αστερίου, εκδ. Αλεξάνδρεια)

Σκίτσο του Ιορδανού Omar Al Abdallat

Το τελευταίο διάστημα ο γνωστός Πορτογάλος σκιτσογράφος Βάσκο Γκαργκάλο (συνεργάτης του *Δρόμου* ένα προηγούμενο διάστημα) έχει στοχοποιηθεί από το Ισραήλ επειδή με σκίτσα του κριτίκαρε την ισραηλινή πολιτική απέναντι στους Παλαιστίνιους. Πολλοί σκιτσογράφοι διεθνώς στάθηκαν αλληλέγγυοι στον Βάσκο Γκαργκάλο με τα σκίτσα τους και ένα από αυτά δημοσιεύουμε παραπάνω.

είπαν και έγραψαν

Η απεδαφικοποίηση του πολιτιστικού προϊόντος

■ Αρκεί μια απλή περιήγηση στους χορηγούς, αποκλειστικούς ή όχι, των πολιτιστικών δραστηριοτήτων της πρωτεύουσας για να δει κανείς ότι το μεγαλύτερο μέρος τους, ακόμη και αυτό το οποίο δεν παράγεται με μηχανισμούς των ιδρυμάτων, χρηματοδοτείται έστω από τα ιδρύματα ή από φορείς που σχετίζονται μαζί τους.

Δεν θα πρέπει να λησμονούμε ότι αυτές οι χρηματοδοτήσεις συμβαίνουν σε συνθήκες απεδαφικοποίησης του πολιτιστικού προϊόντος. Η απεδαφικοποίηση αυτή έχει πολλές όψεις. Τη διαπιστώνει κανείς στην μεταβολή σημαντικών παραμέτρων του καλλιτεχνικού έργου: έτσι, ενώ οι θεατρικές παραγωγές έτειναν να ξεδιπλώνονται στο χρόνο, δοκιμάζοντας τους συντελεστές τους και επιτρέποντάς τους να ωριμάσουν στη σχέση τους με το κοινό τους, πλέον διαρκούν λίγες μόνο ημέρες, προσδίδοντας στις μεγάλες θεατρικές σκηνές των ιδρυμάτων τον χαρακτήρα ενός διαρκούς φεστιβάλ. Το ίδιο ισχύει και τις σκηνικές προδιαγραφές οι οποίες ανέκαθεν σχετίζονταν οργανικά με αισθητικές ή ακόμη και ιδεολογικές επιλογές των σκηνοθετών, π.χ. τα μικρά θέατρα του Κουν ή το Θησείο του Μιχαήλ Μαρμαρινού που είχε σχεδιάσει ο σπουδαίος Χρήστος Παπούλιας, σε αντίθεση βέβαια με τις μεγάλες ιδρυματικές σκηνές που αμβλύνουν τις σκηνικές διακρίσεις. Με την απεδαφικοποίηση σχετίζεται φυσικά και η ολοένα και μεγαλύτερη συσχέτιση του εικαστικού έργου με χρονικές παραμέτρους, όπως στις περιπτώσεις των performance ή των συμμετοχικών έργων.

Πολύ σημαντικότερα όμως, και με βαθύτερες επιπτώσεις, είναι τα διαρκή προγράμματα υποτροφιών και residencies, όπως το Onassis Air ή το Artworks του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος. Τα προγράμματα

αυτά, που φυσικά δεν είναι μόνο ελληνικά, όχι μόνο καλλιεργούν τη συστηματική αποσύνδεση του έργου τέχνης από τις οργανικές σχέσεις που αναπτύσσονται εντός ενός χώρου, χρηματοδοτώντας όλο και περισσότερο μετακινούμενους δημιουργούς που μόνον περιστασιακή σύνδεση έχουν με το περιβάλλον δημιουργίας, αλλά, ακόμη περισσότερο, βάζουν τους καλλιτέχνες σε συνθήκη πρωτοφανούς συναισθηματικού μόχθου, καθώς συχνά οι χρηματοδοτήσεις εξαρτώνται από τον άμεσο ανταγωνισμό των υποψηφίων.

Η πολιτική των ιδρυμάτων δημιουργεί διαρκώς εφήμερες, αναλώσιμες και φευγαλέες ελίτ. Δεν διαθέτουν συμβολικό κεφάλαιο ακριβώς, αλλά έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στα απεδαφικοποιημένα πολιτιστικά προϊόντα από μια μόνιμη διπολική θέση. Είναι ελίτ με εφήμερη ζωή, περιστασιακές ελίτ που μετακινούνται από πόλη σε πόλη σε ένα χαοτικό, απεδαφικοποιημένο residency, σε μια καταναγκαστική νομαδικότητα και απόλαυση, από την οποία είναι αποξενωμένες όσο αποξενωμένος μπορεί να είναι ο εργάτης από το αντικείμενο που παράγει. Οι αντιδράσεις απέναντι στον φωτισμό της Βασιλίσσης Σοφίας ήταν οπωσδήποτε αισθητικά συντηρητικές και συχνά επικαλέστηκαν την παράδοση με ένα αντικοσμικό τρόπο. Από την άλλη όμως έβλεπε κανείς πίσω τους την έκφραση μιας ανομολόγητης επιθυμίας επανεδαφικοποίησης του πολιτιστικού αγαθού. Η μεταφορά που κυριάρχησε εκείνες τις ημέρες σχετίζοντας τον φωτισμό με το παλιό παιχνίδι των Space Invaders, δείχνει την αγωνία για αυτήν την εισβολή.

(Απόσπασμα άρθρου του Θεόφιλου Τραμπούλη, από το τεύχος 11 του *marginalia.gr*, αφιερωμένο στα «Ιδρύματα Πολιτισμού»)

■ εν τέλει

Όσα παίρνει ο «άνεμος»

■ ΤΟΥ Γιώργου Σιώζου

Εκτός από τα ψάρια του –γι' αυτό και οι θιασώτες αυτού του ευφυολογήματος ποιούν σιγή ιχθύος για τα Ελληνοτουρκικά τεκταινόμενα– το Αιγαίο «ανήκει» και στους ανέμους του.

«Άνεμος» πήρε την σημαία από τα Ίμια, «άνεμος» 5 μποφόρ ανάγκασε το σεισμογραφικό της Τουρκίας να «καταφύγει» στην ελληνική υφαλοκρηπίδα, ενώ χρειάστηκαν 24 ώρες περίπου, προκειμένου να στρίψει και με τον Ούριο άνεμο της Γαλατίας Πατρίδας κατά Ερντογάν, να κατευθυνθεί προς την Κυπριακή ΑΟΖ. Ευτυχώς που η Κύπρος κείται Μακράν. Είναι προφανές, ότι ο δαιμόνιος Έλληνας πλοιοκτήτης πούλησε μπακαντέλα στους Τούρκους Μπουνταλάδες.

Νομίζω όμως, πως η Κυβέρνηση και η Ελληνική διπλωματία, έχασε μια ιστορική ευκαιρία, από την μη εκμετάλλευση αυτού του συμβάντος. Θα έπρεπε, έως ότου πέσουν τα Μποφόρ και με δεδομένη την «δυσκαμψία» του σκάφους, σε ένδειξη καλής θέλησης και γειτονίας, να το καλέσει να ελλημενιστεί στο Καστελόριζο. Επίσης ένα άγημά του θα μπορούσε να παρελάσει στην νήσο, ανταποδίδοντας με αυτόν τον χαρακτηριστικό τρόπο, την γαλαντομία της φιλοξενίας μας. Πώς θα «σύρουμε» την Τουρκία στην Χάγη;

Βεβαίως έχουμε να επιδείξουμε τεράστιες διπλωματικές επιτυχίες. Όπως ο αποκλεισμός της Τουρκίας από όλα τα Διεθνή φόρα. Ασφυκτική η Διεθνής απομόνωση της Τουρκίας... Κακόγουστες παραστάσεις απομένει να δίνει, τότε στη Μόσχα και τότε στο Βερολίνο, ή ακόμη στην Αλγερία και την Τυνησία. Γελοιοποιείται σκαρώνοντας επιτροπές, όπως αυτή που φέρει τον τίτλο «Ιδρυτική Βουλή της Δυτικής Θράκης». Δεν μπορεί να συντρέχουν λόγοι ανησυχίας επειδή προβάλλουν αιτήματα Αυτονομίας. Τι κι' αν θέτουν προθεσμία έως τον Αύγουστο προκειμένου να ικανοποιηθούν. Πρόκειται για ένα Τρικ. Μασάμε εμείς από αυτά;

Δημόσιες σχέσεις πραγματοποιεί ο Ερντογάν, με τον Πούτιν και με την Μέρκελ. Ροζ οι τηλεφωνικές συνομιλίες με τον Τράμπ. Μάταιοι Λεονταρισμοί, οι αποστολές τουρκικών στρατευμάτων στην Συρία και στην Λιβύη. Όλα αυτά προσκρούουν στο Διεθνές Δίκαιο. Ακαταπρόνοητος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κος Παυλόπουλος, το τονίζει με έμφαση σε κάθε ευκαιρία. Τί κι' αν κάποιοι υποστηρίζουν ότι έχει καταστεί κουρελόχαρτο. Στη χώρα έλαχε η τιμή, με το ειδικό βάρος και το Διεθνές κύρος που διαθέτει να το αποκαταστήσει. Ποντάρουμε σε ευαίσθητες χορδές εμείς και όχι στον εκκωφαντικό ήχο των τυμπάνων του πολέμου και την κλαγγή των όπλων.

Είμαστε δε ευτυχείς, γιατί σε αυτή την συγκυρία συναντάται το Ελληνικό Πνεύμα με την

Γαλατική ευγένεια, σ' ένα ταξίδι στη Μεσόγειο με το αεροπλανοφόρο «Charles de Gaulle». Το αεροπλανοφόρο που το περιφέρουν οι Γάλλοι ως επιτάφιο κανά δυο φορές το χρόνο σε ανάμνηση του Ναπολεόντειου Κλέους, θα το συνοδεύσει ως Dame de compagnie, υπερηφάνως και μια Ελληνική φρεγάτα. Δεν έχει καμία σημασία αν μετά το Αεροπλανοφόρο θα πραγματοποιήσει ασκήσει και με τον Τουρκικό στόλο –γεγονός που όλως τυχαίως παρέλειψαν να αναφέρουν τα εγχώρια Μαζικά Μέσα Αποβλάκωσης– σημασία έχει πως πήραμε την πρωτιά, από τους Τούρκους. Μια εθνικά επωφελής πρωτιά, για την οποία μόχθησε ο κ. Μπισσοτάκης με το ταξίδι του στο Παρίσι, καταβάλλοντας το όχι και ευκαταφρόνητο τίμημα δύο φρεγατών, που μας πωλεί η Γαλλία. Ισχυροί όμως άνεμοι πνέουν και στην χερσαία χώρα. Τσουνάμι πλειστηριασμών τον Μάη. Η νεοπλασία που έχει προσβάλλει τους πνεύμονες του καπιταλισμού, το χρηματοπιστωτικό σύστημα, παρά τις διαρκείς μεταγίσεις δισεκατομμυρίων Ευρώ τα οποία χρεώνονται οι πολίτες της χώρας, απαιτούν κι' άλλο αίμα, τα ζόμπι ποτέ δεν χορταίνουν. Πρόχειο η «εξυγίανση» –τί ωραίο περιτύλιγμα εφηνύραν οι καπιταλιστές– των χαρτοφυλακίων των Τραπεζών αι η κεφαλαιακή τους επάρκεια. Χαράς ευαγγελία για τα κεφάλαια γύπες, πεδίο δόξης λαμπρό αισχροκερδούς δραστηριότητας. Τεράστια ευκαιρία όταν τα επιτόκια Διεθνώς των Τραπεζών και των κρατικών ομολόγων βρίσκονται στα τάρταρα, και το ποσοστό κέρδους που αντλείται από τις επενδύσεις στην πραγματική οικονομία, βρίσκεται στον Άδη. Τί κι αν ξεσπιτωθούν μαζικά χιλιάδες δανειολήπτες;

Η κανονικότητα επιβάλλει, να ιδιωτικοποιούνται τα κέρδη και να κοινωνικοποιούνται οι ζημιές. Πώς θα κάνει επένδυση ο Λάτσης στο Ελληνικό, χωρίς την αρωγή των Τραπεζών; Για ποιους και σε ποιους είναι επιτέλους οι Τράπεζες;

Ισχυρός άνεμος παίρνει τα Λιμάνια, τα Μ.Μ. Μεταφοράς, την Υγεία, την Παιδεία, την ενέργεια, την ύδρευση, ότι κινείται και ότι πετά, ακόμη και ότι αιωρείται. Κανονικότητα παντού. Ο Θρίαμβος του ολοκληρωτικού καπιταλισμού. Τί να είναι αλήθεια η Πατρίδα μας; Αυτή που όταν δεν δέρνει τα παιδιά της, τα οδηγεί στην μαζική μετανάστευση; Αυτή που οδηγεί σε απόγνωση, χιλιάδες δανειολήπτες και χρεοφειλέτες του δημοσίου; Αυτή που αναγκάζει τους απόμαχους της ζωής να σχηματίζουν ατέλειωτες ουρές στα συσσίτια και στα ιατρεία των Νοσοκομείων; Αυτή που ξεπουλάει τον δημόσιο πλούτο και ρημάζει τις κοινωνικές δομές; Αυτοί που επικαλούνται και εξαπολύουν ανέμους, πρέπει να περιμένουν ότι θα θερίσουν σύντομα Θύελλες.